

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
NOVEMBER 21

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT LARGO, FL
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

"LAIKS" IS PUBLISHED SINCE 1949 // "LAIKS" IZNĀK NO 1949. GADA
Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December
Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 114 4th Ave NW, Largo, FL 33770
Phone: 727-953-6313; Fax: 727 286 8543; E-mail: rasma@laiks.us

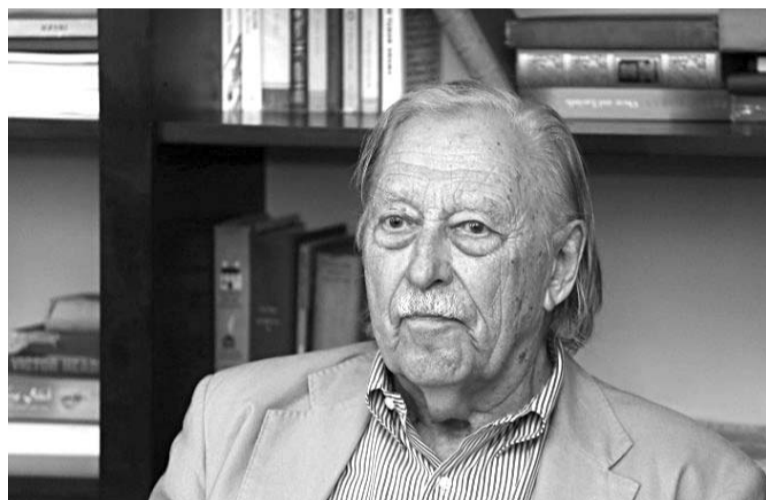
Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXVI Nr. 44 (5741)

2015. gada 21. novembris – 27. novembris

PBLA Kultūras fonda apbalvojumi 2015. gadā

GODA BALVA

Gunāram Birkertam (ASV) – par mūža profesionālo veikumu arhitektūrā, mīlestību pret Latvijas valsti un tās vārda nešanu pasaulē (izvirza PBLA KF).

GODA BALVA

Artūram Ozoliņam (Kanada) – par Latvijas mūzikas un kultūras nešanu pasaulē (izvirza Mūzikas nozare).

GODA DIPLOMS

Dr. Ingridai Gutbergai (ASV) – par mūža ieguldījumu latviešu mūzikā un ilggadēju darbu ar latviešu jaunajiem mūziķiem (izvirza Mūzikas nozare).

Astrīdai Liziņš (ASV) – par ilggadēju, sekmīgu darbu, vadot

Filadelfijas tautasdeju kopu "Dzirkstele" un iesaistot tajā visu paaudžu dejotājus (izvirza Tautas deju un mākslas nozare).

Intai Veldrei un Sandrai Mednis (ASV) – par ilggadēju Milvoku Daugavas Vanagu tautasdeju kopas "Metieniņš" vadīšanu un sekmīgu deju lieluzveduma vadīšanu 2012. gada Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkos Milvokos (izvirza Tautas deju un mākslas nozare).

ATZINĪBAS RAKSTS

Lindai Marutai Kronbergai (Kanada) – par par ilggadēju un izcilu darbu populārās mūzikas laukā (izvirza Mūzikas nozare).

Maijai Laiviņai un Tainai Laiviņai (ASV) – par ilggadīgu un daudzpusīgu devumu bērnu oriģināllugu rakstīšanā, stāstu dramaturģijā, kostīmu un skatuves iekārtošanā, kā arī atbalstu Ņujorkas latviešu gaidu un skautu sarīkojumiem (izvirza Teātra nozare).

Sarmītei Vilks (Kanada) – par daiļamatnieku izstāžu rīkošanu (izvirza Lietišķās mākslas nozare).

Ilzei Ēdels (Kanada) – par latvisku un modernu rotu kalšanu (izvirza Lietišķās mākslas nozare).

Mums Eiropā jābūt vienotiem

Saistībā ar 13. novembra traģiskajiem notikumiem Francijas galvaspilsētā Parīzē, 16. novembrī visā Latvijā tika izsludināta oficiāla sēru diena un klusuma brīdis pulksten 13 kopā ar visām Eiropas valstīm, bet 17. novembra rītā Televīzijas tornī Zaķusalā uzvīdās Francijas karogs. Ziedi gulst pie Francijas vēstniecības Rīgā, Raiņa bulvārī, cilvēki iedez svečītes bojāgājušo piemiņai.

Valsts prezidents Raimonds Vējonis paziņojis: „Vēlos izteikt Latvijas vārdā visdziļāko līdzjūtību visai Francijas tautai pēc šausminošā notikuma, kad dzīvību teroraktos zaudējuši vairāk nekā 160 cilvēki. Latvija un es personīgi katēgoriski nosodu teroristisko uzbrukumu seriју Parīzē. Šādai ricībai, kas grauj jebkuŗas pilsoniskas sabiedrības pamatvērtības, nav attaisnojuma.

Šie notikumi mums katram vēlreiz atgādina, ka mums kopā visiem spēkiem jācīnās pret ekstrēmismu. Terrorisms mūsu gadsimtā ir viens no lielākajiem izaicinājumiem visā pasaulē un Eiropā. Mums Eiropā jābūt vienotiem. Latvijā šajās dienās, kad Francijā izsludinātas sēras, domās būs kopā ar bojāgājušo tuviniekiem un cietušajiem.”

ČIKĀGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS

80 GADU JUBILEJAS SVINĪBAS

Svētku dekorāciju veidotājas (no kreisās) Laura Ludika, Dana Šaltāne un Māra Kīns
// FOTO: Eiženija Freimane

(Vairāk lasiet 3. lpp.)

Latvian newspaper

LAIKSFrequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC**Latviešu nedēļas laikraksts**Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 149.00;
6 mēn. US \$ 83.00; 3 mēn. US \$ 50.00.Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.usRedaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423. e-pasts: ligita@laiks.us**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.
Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.Administratore ASV: Rasma Adams
114 4th Ave NW, Largo, FL33770
Tālr.: 727 953 6313, fakss: 727 286 8543
e-pasts: rasma@laiks.usKandas ziņas: Mārtiņš Štauers
104-3000 Notre Dame Street, Lachine, QC, H8S 2H1
Tālr.: 514-639-8722, e-pasts: stauvers@yahoo.ca**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**
Sēru sludinājumus un adresu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com**LAIKS**50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laiksdsr@aol.com

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz "Laiks" Inc. vārda

Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!"LAIKA" abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$ 50.00
6 mēnešiem.....ASV \$ 83.00
1 gadam.....ASV \$ 149.00Floridas iedzīvotāju ievēribai! Lūdzu pievienojiet 7% Floridas
nodokli par laikraksta abonēšanu!Gada abonenti saņems bez maksas:
• sešus JAUNO LAIKS pielikumus;Laiks pa gaisa pastu Amerikā
Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā
Gadā ASV \$235.00.....6 mēneši \$130.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā
Gadā ASV \$260.00.....6 mēneši \$140.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs
Gadā ASV \$330.00.....6 mēneši \$175.00JAUNO LAIKS abonements sešas avīzes
Gadā.....ASV \$30.00
Kanadā gadā.....ASV \$35.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Ar šo nosūtu Jums

US \$ _____ par _____ mēn./ _____ gadu

Ja abonementu nevēlaties atjaunot, lūdzu, norādiet iemeslu

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

Jaunieši iejūtas Valsts prezidenta lomā

Pirms Valsts svētkiem LR Valsts prezidenta kanceleja bija aicinājusi skolēnus uzrakstīt svētku uzrunu – ja jauniētis būtu Valsts prezidents. Pirmssvētku dienās 20 no 400 skolēniem, tie, kuŗu runas žūrijai likās pašas labākās, tika uzaicināti uz pieņemšanu Melngalvju namā. Viņu vidū arī **Helēna Ērgle** – Rīgas Centra humanitārās vidusskolas 10.klases skolniece. Viens no aizvadītās vasaras spīgtākajiem piedzīvojumiem Helēnai bija piedalīšanās Rietumkrasta latviešu Dziesmu svētkos Sanhosē, viņa dziedāja kopkorī. Redakcija izvēlējās publicēt viņas uzrunu.

**Mana kā Valsts prezidenta uzruna
Latvijai dzimšanas dienā**

Labvakar, mīļie tautieši!

Esmu ļoti priecīga jūs redzēt šeit – pie Brīvības pieminekļa, kā arī sveikt visus latviešus tuvākās un tālākās zemēs, kuŗi svin Valsts svētkus kopā ar mums. Šis ir bijis notikumiem bagāts gads mums visiem – gada sākumā veicām Eiropas prezidējošās valsts pienākumus, vasaras vidū skaisti nosvinējām XI Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkus, un šovakar mēs esam šeit, lai godam nosvinētu mūsu tēvzemes Latvijas 97. dzimšanas dienu.

Mūs kā tautu bieži ir piemēķļējušas grūtības un likstas, bet vēsture rāda, ka apspiedēji un svešas varas nekad nav spējuši latvieti apturēt. Kad bija jācinās par savu tautu un zemi, latvieši stājās plecu pie pleca un spēja būt vienoti un nosargāt savu zemi un tradīcijas. Bet pēdējos gados daudzus mās šaubas – vai mēs vēl arvien tikpat ļoti mīlam savu valsti? Vai latvieši vēl arvien ir tikpat vienoti, gatavi celties un krist par savējiem? Es varu apgalvot: tas tā ir. Latvieši vēl arvien spēj apvienoties, lai paveiktu lielas lietas. Tam par pierādījumu ir ikgadējā Lielā talka, kad visa Latvija steidz iztīrīt savu zemi no atkritumiem un labiekārto to. Arī šī gada Dziesmu svētku gājiens, kuŗā bērni un kolektīvu vadītāji piedalījās tikai pēc pašu iniciatīvas, pierādīja, ka mēs spējam krīzes situācijā apvienoties un neatkarīgi ne no kā godam saglabāt un uzturēt mūsu vecvectēvu iesāktās tradīcijas. Mūsu cilvēcību apliecina neskaitāmie labdarības pasākumi, kas pierāda, ka latvietis nav nedz īgns un noslēgts, nedz skops, bet gan izpalīdzīgs un saprotošs un nekad nenovērsīsies no kāda, kuŗš lūdz palīdzību.

Kopā ar Valsts prezidentu Raimonu Vējoni

Protams, mums ir fantastiski sasniegumi kultūrā, zinātnē un sportā, bet mūsu bagātība ir ikvienā latvietī, kuŗš dara savu darbu ar mīlestību un pēc labākās sirdsapziņas. Strādīgie zemnieki un idejām bagātie uzņēmēji, radošie, zinošie un jaukie skolotāji, atbildīgie un godprātīgie ārsti – visi šie cilvēki piepilda mūsu un mūsu senču kopējo sapni par skaistu un plaukstošu Latvijas valsti ar

veiksmīgiem un gudriem pēcnācējiem. Mums visiem jāpateicas tām māmiņām, kuŗas audzina savus bērnus par labiem latviešiem, māca cienīt savu zemi un valodu, jo, kamēr uz zemes būs vēl vismaz viens Latvijas patriots, latviešu tauta nebūs mirusi.

Šī skaistā zeme, kas kā mūžīgs un neiznīcināms liecinieks vienmēr glabās mūsu tautas priekus un bēdas, lai vienmēr ir mums mierinājums grūtā brīdī, jo tikai mēs saprotam šo zemi, tikai mēs spējam novērtēt tās bagātības un nosargāt kaut mazumiņu no tās skaistuma, kuŗu citas varas ir centušas iznīcināt. Dodieties uz mūsu svētvietām, jo nekas cits nespēs latvietim dot tādu sirdsmieru kā apziņa, ka Daugava, mūsu likteņupe, vēl arvien likumo pa Latvijas ārēm, ka vējš vēl arvien tikpat stipri pūš Liepājā, ka rudens vēl arvien tikpat koši krāsojas Siguldā un ka Gaiziņš vēl arvien stāv tikpat stalts kā iepriekš.

Es novēlu jums nekad neaizmirst Latviju un ieklausīties dižā latviešu rakstnieka Jāņa Jaunsudrabiņa vārdos: „Dzīvo, kur dzīvodams, bet nesaki nekad – te esmu mājās, te esmu atradis jaunu dzimteni. Jo zini: dzimtene ir tikai viena, – kur esi dzimis, kur dzimuši un mūžu nodzīvojuši tavi vecāki, tavi senči, paaudžu paaudzēs.”

Skaistus jums mūsu Valsts svētkus!

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

AIREX - AVE SOL TRAVEL**A. JANSONS**

241 Kenwood Court, Grose Pointe Farms, MI 48236

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com**Riga Ven Travel Inc.****JAUNA TŪRE!****Braucam uz Portugāli nākamgad
no 3. aprīļa līdz 13. aprīlim.**

Zvaniet – INESE ZAKIS

Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: righaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

ČIKĀGAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS

80 GADU JUBILEJAS SVINĪBAS

EIŽENIJA FREIMANE

7. novembrī tika svinēta Čikāgas latviešu biedrības 80 gadu jubileja. Sākumā tā tika saukta par Čikāgas latviešu klubu un to dibināja 13 latvieši, bet sakarā ar jaunajiem izvirzītajiem mērķiem 1954. gadā Čikāgas latviešu kluba vārdu nomainīja uz Čikāgas latviešu biedrību (ČLB).

1958. gadā ČLB savā īpašumā iegādājās esošo namu, kurā tika

ar ČLB gaŗo un nozīmīgo vēsturi, tika sveikti bijušie valdes priekšnieki un goda biedri. Ar skaļiem un ilgiem aplausiem tika godināts Jānis Vilciņš, kurš tikko apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeņa Atzinības krustu. Apsveikuma vārdus klātesošajiem teica Čikāgas Goda konsuls Roberts Blumbergs un Jānis Vilciņš.

Skanot latviešu mūzikai, īpašu

gaisotni radīja starppilsētu mūziķu grupa, bet kulmināciju veidoja Čikāgas Piecīši – Alberts Legzdiņš, Armands Birkens, Uldis Streips un Alnis Cers. Vakara viesi vēl un vēl vēlējās dzirdēt dziesmas šīs grupas izpildījumā.

Programmas vadītāja Baiba Sīpeniece Gavare ar humoru un atjautību vadīja vakaru. Protams, netrūka arī sirsniņu sarunu, gardu

uzkodu, kā arī deju dzīvās mūzikas pavadījumā.

Kā pastāstīja Armands Birkens, ČLB cenšas sniegt un darīt to labāko, lai vienotu jaunatbraucējus un to paaudzi, kas šeit dzīvo jau daudzus gadus. Biedrības darbā jāpielāgojas šīs dienas tempam, dzīve mainās gan šeit, Amerikā, gan pasaulē vispār. Biedrība organizē dažādus kultūras pasākumus: teātru izrādes, koncertus, filmu seansus, tematiskos sarīkojumus. Liela vēriba ir jāpievērš mūsu bērniem, jo tā ir mūsu sabiedrības ritdiena. Šeit, ČLB, veidojas latviska kultūras vide, un katrs latvietis ir gaidīts.

Lielu atbalstu ar jaunām idejām un skatu uz dzīvi sniedz piecas valdē esošas dāmas, kas pēdējo

gadu laikā ieradušās Čikāgā no Latvijas. Ir tapuši jauna veida interesanti sarīkojumi. Ieguvēji ir visi.

Arī pats Armands Birkens ir uzaudzis šajā vidē. Viņam bija četri gadi, kad latvieši nopirka šo namu, viņa tēvs daudzus gadus bija biedrības valdē. Armands iesāka strādāt revīzijas komisijā, tad kultūras nozarē, līdz tagad pilda priekšnieka amatu. Arī Kezberu ģimene ir valdē jau divās paaudzēs, Kārlis Kezbers ir Goda biedrs, bet šobrīd aktīvi darbojas viņa meita Dace. Tā ir saikne ar pagātni. Galvenais, kas vieno Čikāgas latviešu sabiedrību, ir griba kalpot Latvijai.

ČLB durvis ir atvērtas visiem latviešiem. Kamēr vien Čikāgā būs latvieši, būs arī Latviešu biedrība.

Čikāgieši dzied Latvijas Valsts himnu. Priekšplānā – Armands Birkens // FOTO: Eiženija Freimane

izveidota Kārļa Kezbera bibliotēka un Latvju tautas mākslas mūzejs.

Čikāgas latviešu sabiedrība lepojās, ka 80. jubileju varēja nosvinēt savās telpās, kurās īpaši šim gadījumam tika gaumīgi izdekorētas gaišos toņos, un sevišķi mājīgu svētku noskaņu zālei piešķīra ziedu kompozīciju, elektrisko un sveču gaismu kopskaņa.

Svinību viesi tika sagaidīti ar glāzi šampanieša, bet oficiālā daļa iesākās, skatot ASV un Latvijas himnai. Priekšsēdis Armands Birkens iepazīstināja

Dzied Čikāgas Piecīši, no kreisās: Uldis Streips, Alberts Legzdiņš, Alnis Cers un Armands Birkens // FOTO: Eiženija Freimane

GVIDO AUGUSTS
LELDE GILMANE,
AE un VJ fonds

Aicinājums latviešu literātiem

Anšlava Eglīša un Veronikas Janeliņas fonds tika dibināts 2002. gadā ar nolūku piešķirt gads-kārtēju \$20 000 balvu ārzemēs dzīvojošiem latviešu rakstniekiem un māksliniekiem. Balva tiek pasniegta pārmaiņus vienu gadu mākslā un otru gadu literatūrā. Kopš dibināšanas fonds ir izsniedzis balvām kopumā vairāk nekā \$300 000 naudā, godinot un atbalstot paveiktus darbus gan mākslā, gan literatūrā. Pēdējā laikā piemēroti literāri darbi un to kvalitāte ir manāmi apsīkuši. Daļēji tās ir demografijas sekas. Latvija ir atkal neatkarīga valsts, un draudi tās pastāvēšanai ir samazinājušies. Vecā trimdas paaudze noveco un izmirst, jaunākā paaudze asimilējas un vairs nepiedalās latviešu kultūrā nozīmīgā veidā. Latviešu mākslinieki (ieskaitot filmu un animāciju) turpina radīt jaunus pilnvērtīgus darbus. Latviešu mū-

ziķi, kori, solisti un diriģenti tiek godināti pasaules mērogā. Tāpēc ir ironiski, ka latviešu valoda, kas ir mūsu kultūras pamatākmenis un kodols, cieš no nelietošanas un nolaidības.

Latvieši tāpat kā circenis bērnu pasakā dzied, spēlē un danco, bet nespēj vairs neko uzrakstīt. Piemēram, šogad Dziesmu svētkos Sanhosē pirmo reizi nenotika kārtējais Rakstnieku rīts. 2008. gadā Dziesmu svētkos Venturas pilsētā galvenokārt tika godināti mirušo trimdas dzejnieku darbi.

Šī gada kandidāti literatūras balvai ir viduvēji dzejnieki, memuāristi, akadēmiķi un rakstnieki, kuŗu radošās spējas ir izpaukušās pagātnē. Šī iemesla dēļ, ar nožēlu, AE un VJ fonds šogad ir izlēmis literatūras balvu nepasniegt.

Fonds šogad piešķir \$10 000 atzinības balvu Laimonim Sili-

nam, režisoram un *Sanfrancisko mazā teātra* dibinātājam. Laimonis Siliņš jau kopš 1964. gada ir sadarbojies ar Anšlavu Eglīti un ir iestudējis vienpadsmit no piecpadsmit A. Eglīša sarakstītajām lugām. Pavasarī *Sanfrancisko mazais teātris* svinēs 50 gadu jubileju.

2016. gadā kārtējā balva mākslā tiks piešķirta. Fonds cer, ka nākamā divu gadu laikā ārzemēs dzīvojošie latviešu izcelsmes rakstnieki/rakstnieces radīs svaigus, oriģinālus, latviešu literatūrai nozīmīgus darbus un līdz ar to būs pelnījuši 2017. gadā. AE un VJ fonda balvu. Fonds joprojām ir gatavs apsvērt ikkatru literāru darbu, vienalga, kuŗā valstī tas ir izdots, ja tas atbilst fonda statūtiem. Latviešu kultūra, latviešu tautas būtība sākās ar valodu, ar dainām. Latviešu kultūra bez literatūras nevar eksistēt. Autoriem laiks rakstīt!

LAIKA Mākslas kalendārs 2016 "No Klinklāva galerijas dārgumu pūra" ceļā pie jums!

Pasaules vējiem, kas brīžiem nemaz nav silti un labvēlīgi, pakļauts arī mūsu ilgdzīvotājs *Laiks* – drukātās preses lasītāju skaits rūk, līdz ar ko sarūk arī izdošanas budžets.

Vairs nevaram atļauties kalendāru saviem abonentiem piesūtīt bez maksas.

Šogad abonentiem kalendārs netiks piesūtīts.

Kalendārus var iegādāties par USD 18,-

plūs pasta izdevumi, rakstot čeku uz

"Laiks" Inc. 114 4th Ave NW, Largo, FL33770

ARVĪDS LAPSIŅŠ. Rudens Gaŗezerā, 1966. gads

2016. gada kalendārs: gab. X US \$18,00

Piesūtīšana: ASV – par katru pirmo US \$2.50;
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,00

Ārpus ASV – par pirmo US \$3,50
par katru nākamo uz to pašu adresi US \$1,50

Kopā..... US \$.....

Vārds, uzvārds

Adrese

Tālr.: E-pasts

2015. gada PBLA Balva piešķirta literātūrzinātniekam Rolfam Ekmanim

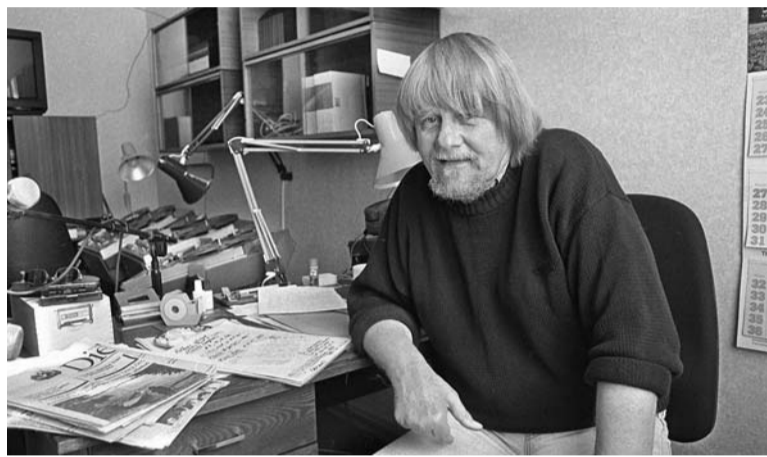
Pasaules Brīvo latviešu apvienības (PBLA) dalīborganizāciju balsojumā par 2015. gada PBLA Balvas laureātu izraudzīts Arizonā, ASV, dzīvojošais literātūrzinātnieks un sabiedriskais darbinieks Rolfis Ekmanis. PBLA Balvai Rolfu Ekmani izvirzīja Amerikas latviešu apvienība par viņa ilggadēju un pašreizējā žurnāla *Jaunā Gaita* izdošanā, par latviešu literatūras un kultūrvēstures atpazīstamības veicināšanu un saīšu stiprināšanu starp radošajiem darbiniekiem Latvijā un latviešu mītnes zemēs pasaulē.

Rolfis Ekmanis ir dzimis 1929. gada 10. februārī Rīgā, bet pēc Otrā pasaules kara kopā ar ģimeni izceļojis uz ASV, kur viņš 1957. gadā ieguva maģistra gradu slāvistikā un Austrumeiropas zinībās, bet vēlāk savā doktora disertācijā Indianas Universitātē pievērsās Padomju Krievijas un padomju varas okupētās Latvijas literatūras saīšu izziņai. Sākot ar 1963. gadu, vairāk nekā 40 gadus, Ekmanis strādājis par slāvistikas un baltistikas profesoru Arizonas štata universitātē, padziļināti pievērsoties Padomju laika un Baltijas valstu literatūras analīzei un publicējot virkni rakstu, pārskatu un grāmatu latviešu, angļu un vācu valodā.

“Rolfis Ekmanis ir nenoliedzami viens no prominentākajiem, ja ne pats prominentākais latviešu sovjetologs ar plašām zināšanām it

sevišķi latviešu kultūras un sabiedriskajās norisēs okupētajā Latvijā,” norāda Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības priekšsēdētājs Valters Nollendorfs, kuŗš līdzīgi kā citi Ekmaņa pazinēji izceļ viņa enciklopēdisko zināšanu apjomu un amplitūdu.

Neraugoties uz savu atpazīstamību literātūrzinātnieku aprindās un ilggadējo darbību latviešu literatūras un kultūrvēstures pētniecībā, Rolfas Ekmaņa vārds pla-

šakai sabiedrībai, iespējams, ir mazāk pazīstams, jo, kā to skaidro viņa līdzgaitnieki, Ekmanis darbojies ļoti pašreizējā un mērķtiecīgi, bet “bez publiskas izcelšanās”. Turklāt daļu no savas radošās darbības, būdams *Radio Brīvā Eiropa* korespondents no 1975. līdz 1990. gadam un Pasaules Brīvo latviešu apvienības žurnāla *Lat-*

vija Šodien redaktors no 1980. līdz 1991. gadam, Ekmanis strādājis, “slēpjoties” aiz pseidonīma Māris Rauda. Jāatzīmē, ka no 1990. līdz 1993. gadam Ekmanis bija iecelts par *Radio Brīvā Eiropa* latviešu redakcijas vadītāju, un viņa laikā arī tika nodibināts šis radio stacijas birojs Rīgā, pirmais šāds birojs bijušajā PSRS teritorijā.

Rolfas Ekmaņa vārds kļuvis plašāk pazīstams latviešu literatūras aprindās saistībā ar viņa ilgg-

uzturēt garīgo možumu, un ne tikai trimdā. Ar gandarījumu jākonstatē, ka no tā vēl joprojām neatvirmo putekļu elpa.” Šogad *Jaunā Gaita*, lielā mērā pateicoties Ekmaņa un citu uzticamu redakcijas līdzstrādnieku ieguldījumam, atzīmēja savu 60. jubileju. “Tas ir Rolfas nopelns, ka žurnāls vēl aizvien ir tik augstā līmenī un ir saglabājis savu nozīmi gan šējien, gan Latvijas lasītāju vidū,” raksta Teksasā dzīvojošā māksliniece, *Jaunā Gaita* redakcijas locekle Linda Treija. Tikmēr *Jaunās Gaitas* pirmais redaktors, Latvijas Okupācijas mūzeja biedrības priekšsēdētājs Valters Nollendorfs norāda, ka “nepārtrauktas iznākšanas ziņā *Jaunā Gaita* tuvojas latviešu žurnālu noturības rekordam.”

Rolfas Ekmaņa interesei par Latvijas literatūru ir sena vēsture. Kopš pagājušā gadsimta piecdesmito gadu beigām Ekmanis centies visādos veidos piekļūt Latvijas publikācijām, uzsākot saziņu ar radošajiem darbiniekiem Latvijā. Par šo darbību nereti izpelnījies asu kritiku un nosodījumu trimdas latviešu sabiedrībā, kas pārmeta viņam Padomju latviešu literatūras propagandēšanu. Ekmanis vairākkārt lasījis latviešu literatūras kursus un referātus gan latviešu sabiedrībai ASV, gan šaietos ASV, Zviedrijā, Vācijā, Šveicē. Jāatzīmē, ka Latviju pirmo reizi pēc izceļošanas Ekmanis

varēja apciemot tikai 1990. gada beigās, jo bijis iekļauts Padomju Savienības *persona non grata* sarakstā par darbību *Radio Brīvā Eiropa*.

“Mani uzskati nekad nav tā īsti sakrituši ar trimdas tautiešu vairākuma viedokļiem. Nekad nesmu centies bruģēt ceļu uz bagātības kalngaliem, kā jau uz to norāda manis izvēlēta profesija. Nav arī nekad bijuši īpaši godkāri plāni. Nokļūšana Savienotajās Valstīs nekad nav bijis ne mans, nedz arī manu vecāku lolotais sapnis,” virtuālajā enciklopēdijā “Latvijas ļaudis” atrodams Rolfas Ekmaņa ieraksts. “Uzskatu sevi par *Latvian*, nevis *American-Latvian* un esmu lepns uz savu Latvijas pasi un pilsonību. Amerikā neviens man nekad neko no labas gribas nav pasniedzis uz paplātes, Amerika vienmēr ir un paliks trimdas zeme,” piebilst Ekmanis, kuŗš par savu dzīves uzdevumu uzskata latvietības saglabāšanu un nodošanu nākamajām paaudzēm.

Rolfis Ekmanis ir Amerikas latviešu apvienības, Latviešu Fonda biedrs un Latviešu rakstnieku apvienības biedrs. Kopš neatkārtības atjaunošanas ticis uzņemts par biedru Latvijas Rakstnieku savienībā un Latvijas Zinātņu akadēmijā (ārzemju loceklis). Par nopelniem Latvijas labā 1999. gadā apbalvots ar IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni.

TĪMEKLĪ IZLASĪTS

Kembridžas universitātes studenti: Kāpēc mēs neuzņemtu Latvijas vidusskolēnu?

Pirms kāda laika Latvijas Televīzijā parādījās sižets par to, ka Latvijas vidusskolas atestāti netiek atzīti Kembridžas universitātē un citās labākajās britu augstskolās. Sižets izraisīja plašu atbalsi tīmekļa lietotāju vidū, un Latvijas Valsts Izglītības satura centrs (VISC) esot sazinājies ar Universitāti, lai noskaidrotu šā fakta iemeslus. Galvenā problēma nav tā, ka Kembridža neatzīst mūsu valsts diplomus, bet gan – mēs esam vienīgā valsts Eiropā, kuŗas diploms ir nederīgs. Acīmredzami šī ir zīme, ka kaut kas ar mūsu izglītības sistēmu nav kārtībā. Mēs esam sakojuši trīs galvenos iemeslus, kāpēc mēs neuzņemtu Latvijas vidusskolēnu Kembridžas universitātē.

1) “Mēs esam vispārīgi”

... ir mūsdienu Latvijas izglītības sistēmas devīze. Lielbritānijā vidusskolēni mācās tikai trīs līdz sešus mācību priekšmetus divu gadu laikā. Skolēnam, nonākot vidusskolā, ir iespēja pašam izvēlēties priekšmetus, kuŗos viņš vēlas specializēties. Šāda sistēma dod vairāk laika mācīties un darīt to, kas skolēnam padodas, netērējot uzmanību priekšmetiem un prasmēm, kas izvēles profesijā nekad nebūs vajadzīgas. Šie ir tie A līmeņi (*A levels*), par kuŗiem Augstākās izglītības padomes priekš-

sēdis Jānis Vētra savulaik runāja LTV1 intervijā, tikai tie nav nekādi “īpašie kursi Kembridžai” – tā ir vienkārši vidusskola.

Latvijas izglītības sistēma ir citāda – vidusskolā jāmacās vismaz 12 priekšmeti, no kuŗiem pieci ir obligāti visiem. Rezultātā jau pēc pāris mēnešiem 10. klases skolēns ir „izdedzis” un demotivēts, jo sapratis, ka trīs ceturtdaļas no tā, ko viņš dara, nenesīs viņam nekādu labumu dzīvē.

Salīdzinot ar Lielbritāniju, Latvijas vidusskolēni savu mācību laiku pavada krietni neproduktīvāk – skolēns ir spiests koncentrēties vairāk uz šīm trim ceturtdaļām, nevis sev svarīgāko, jo, lai tiktu t. s. budžeta grupā, ir vajadzīga laba vidējā atzīme, nevis izcilis sniegums konkrētajā jomā. Vispārīga mācību sistēma rada riebumu pret mācīšanos un motivācijas trūkumu. Kā šāds skolēns var sacensties ar kādu, kuŗš savu laiku ir pavadījis daudzkārt produktīvāk, lai tiktu Kembridžai? Būdams tikumīgs?!

2) Prasme domāt un risināt problēmas

Tipiska Kembridžas intervija – tu apsēdies pie grezna galda un tev iedod uzdevumu. Ja intervētājs redz, ka tu to saproti, tevi pārtrauc un iedod nākamo. To dara

tik ilgi, līdz esi iedzīts stūrī. Tas, vai tiks Kembridžā, būs atkarīgs nevis no tā, vai tiks no stūra ārā, bet gan, kā tu tiks no tā ārā. Jo vienkāršāks un elegantāks ir tavs risinājums, jo labāk. Viltīgs nestandarta triks ir bonuss. Nav viena “standarta” risinājuma, labāki rezultāti būs tiem, kam būs “nestandarta” risinājumi. Intervētāji nemeklē skolēnus, kuŗi prastu izdarīt to, kas ir uzrakstīts grāmatā. Viņi meklē skolēnus, kas spēj domāt patstāvīgi un atrast labāko risinājumu konkrētajai problēmai.

Latvijas vidusskola nemāca domāt – tā māca nedomāt. Latvijā risinājumi tiek pasniegti algoritmu formā – “izdari A, B, C un tu iegūsti rezultātu”. Arī eksāmenā visbiežāk būs viens “pareizais” risinājums – ja kādas algoritma daļas esi saīsinājis, tas ir minuss, no patstāvīgas domāšanas eksāmenos ir jāizvairās. Pat ja Kembridža pēkšņi atzītu mūsu atestātu, Latvijas domāt nespējīgais skolēns nekad netiks cauri pat pirmajām deviņām intervijas minūtēm. Tieši tāpēc tie ir olimpiādu skolēni, kas tiek uzņemti, jo viņi ir pieraduši domāt par uzdevumiem ar nestandarta risinājumiem.

3) Obligātais eksāmens matemātikā jeb kā sagraut izglītības sistēmu astoņos gados

Matemātika un dabaszinātnes ir ļoti svarīgi mācību priekšmeti, it īpaši mūsdienu tehnoloģiju pasaulē. Farmaceutiskās, biotehnoloģiju kompanijas, programmētāju firmas – šīs un citas industrijas grimst nespējā atrast sev kompetentu darbaspēku. Pirms astoņiem gadiem Izglītības un zinātnes ministrija izvirzīja mērķi paaugstināt Latvijas vidusskolēnu zināšanu līmeni dabaszinātnēs. Kā risinājums tika pieņemts obligātais eksāmens matemātikā. Daži matemātikas skolotāji apgalvos, ka šis obligātais eksāmens matemātikas līmeni nav cēlis, taču situācija ir krietni sliktāka.

Obligātais eksāmens visiem nenozīmē, ka skolēnu izglītības līmenis pielāgosies eksāmenam, bet otrādi – eksāmens pielāgosies skolēnu līmenim. Ar katru gadu matemātikas eksāmens kļūst arvien vieglāks un vieglāks, līdz ar to kritas arī prasības un satura kvalitāte. Izglītības ministrija no šīs kļūdas nav mācījusies un cenšas ieviest obligātos eksāmenus ķīmijā un fizikā.

Arī mācību vielas ziņā mēs atpaliekam no pārējām Eiropas valstīm. Matemātikā analīze, kompleksie skaitļi, summēšana un citas temas tiek mācītas jebkuŗam Eiropas Savienības vidusskolēnam – izņemot Latvijas, mums tās māca

universitātē. Šīs temas ir svarīgas jebkuŗam zinātniekam un inženierim. Ja mēs nemācām skolēnam fundamentālas analīzes metodes, kāpēc mēs brīnāmies, ka viņš nespēj konkurēt ar citiem, kuŗi to prot?

Taču lielākā problēma ir iespāids, kādu šis eksāmens ir atstājis uz skolotāju mācīšanas stilu. Kādreiz matemātikas skolotāji lika uzsvāru uz talantīgākajiem. Tagad skolotāji sēž ar tiem, kas ar grūtībām reizina, bet tie, kam matemātika padodas, tiek atstāti novārtā ar domu – tāpat jau tiks „budžetā”. Latvijas vidusskolēnu matemātikas sniegums ir kā *Titāniks* – aizmugure ceļas gaisā, priekša grimst zem ūdens, bet kapteinis sēž laivā un, sakrustojis rokas, apgalvo, ka “šīs joprojām nav politisks jautājums”.

Pašapmierinātā Izglītības ministrija nostāja liedz veikt acīmredzami nepieciešamas pārmaiņas. Nav pareizi vainot skolotājus un skolēnus, ka izglītības kvalitāte ir zema – vainīga ir neizdevusies sistēma. Sistēma, kas demotivē, liedz patstāvīgi domāt, ir ļoti vispārīga un nekoncentrējas uz konkrētiem mērķiem.

Janis Briška, Kembridžas universitātes students, **Edgars Klētņiņš**, Kembridžas universitātes students. (*Delfi.lv*)

Izrāžu “Tāda es esmu” un “Vectēvs” turneja ASV un Kanadā

AIJA DREIMANE – HOLOHAN

Rudens Amerikas latviešu kultūras mīļotājiem iesākās ražīgi, ar divām brīnišķīgām izrādēm. Septembrī, pateicoties latviešu kultūras biedrībai TILTS, ASV Austrumkrasta pilsētās un Kanadā viesojās Zane un Vilis Daudziņi ar monoizrādēm “Tāda es esmu” un “Vectēvs”. Aktieriem līdzī atbrauca arī viņu dēli Kārlis un Matiss, kas palīdzēja pie izrāžu tehniskā izpildījuma.

“Vectēvs” tika iestudēts 2009. gadā Jaunajā Rīgas teātrī Alvja Hermana režijā. Tā gada “Spēlmaņu naktī” izrāde tika godalgota gan kā labākais iestudējums Latvijā, gan arī kā gada labākais oriģināliestudējums. Vilis Daudziņš tika atzīts par Gada aktieri Latvijas dramatiskajā teātrī. Gan izrāde, gan aktieris saņēma arī skatītāju simpātiju balvu.

Izrāde ir balstīta uz reāliem cilvēkiem, kuŗus Vilis izrādes iestudēšanas laikā sameklējis un uzrunājis. Tā lika aizdomāties, ka Latvijā dzīvo tik daudz dažādu cilvēku, kas tic dažādām patiesībām. Skatījos reiz dokumentālo

„Labi, taisām, bet taisām plašāk, tas būs par šauru. Taisām par kaŗu, par visu to *putru*, kas te notika laika posmā no 1940. līdz 1945. gadam – par tiem jaunajiem cilvēkiem, kas, pie vieniem un tiem pašiem nosacījumiem: izglītības, pārtības, pēkšņi nonāk dažādās frontes pusēs. Tas būs daudz interesantāk un godīgāk.

Es sāku meklēt cilvēkus. Meklēju leģionārus, un man paveicās. Vienai manai radniecei, kas dzīvo Zviedrijā, bija pazīstams kāds vīrs, pie tā es braucu. Savukārt mani kursa biedri no Lietišķās vidusskolas man ieteica vienu vīru, kuŗš arī bija kaŗojis un dzīvoja citā vietā Latvijā. Beigu beigās es pat uzgāju vienu padomju armijas ģenerāli, kuŗš bija uzdienējis līdz ģenerālim izlūkošanā, isāk sakot, – īsts čekists. Ļoti interesanta un saturīga saruna bija ar šo vīru, un, protams, arī viņa stāsts ir “Vectēvā”. Vēl jo vairāk tāpēc, ka viņš bija sācis kā puika 14 gados; tā teikt, puika, ar kuŗu var notikt jebkas: viņš varēja būt tur, varēja būt citur un varēja būt beigts.

dota 2008. gadā un uzsāka Latvijā mazpazīstamo *stand up* komēdijas žanru. Šajā izrādē varēja no sirds izsmieties, bet pa kādai asariņai arī nobira. Kādas mēs sievietes esam, cik ļoti salīdzinām sevi ar citām, kā neesam mierā ar dažādām ķermeņa aprisēm, bet galu galā visas esam skaistas un kā šo skaistumu sevī atrast...

Nedaudz aprunājāties ar Zani par šo temu.

Tavā izrādē Bostonas skatītāji smējās vairāk nekā jebkad biju pieredzējuši. Jāsecina, ka tā ir saprotama sievietēm jebkuŗā pasaules malā. Vai, tavuprāt, sievietēm tiešām ir daudz vairāk šo “uzstādījumu”, kā jāizskatās, kādas diētas jāievēro, un vai mēs biežāk mokāmies ar dažādiem kompleksiem nekā vīrieši?

Par vīriešu kompleksiem mums – sievietēm – grūti spriest, varbūt, ka arī viņi ar tiem mokās, bet tas, ka sievietēm ir grūti atbilst sabiedrības gaidām attiecībā uz izskatu un pārējo, ir fakts. Visur pasaulē sievietes ir tās, kuŗas ar lielu atbildību cenšas būt perfek-

Zane un Vilis Daudziņi iekarojuši Amerikas latviešu sirdis

Skats no izrādes “Tāda es esmu”

filmu par Latviešu leģionāriem, kur mani aizķēra kāda vīra teiktas: “Upuŗi bijām mēs visi, gan vienā, gan otrā frontes pusē...”

Es, un pieņemu lielākā daļa skatītāju, vilku paralēles ar savas dzimtas vēsturi. Arī mana vecvec-tēva ģimenē neiztikt bez skaudriem stāstiem – viņa vecākais brālis tika iesaukts leģionā, pēc tam bija spiests bēgt no Latvijas un visu mūžu nodzīvoja Kanadā, sūtot māmiņai vien vēstules un bezgalskaistas kartītes. Bet tā arī savu dēlu atpakaļ mājās viņa nesagaidīja. Pats vecvectēvs tika iesaukts padomju armijā, kas viņu par mata tiesu paglāba no izsūtīšanas uz Sibīriju. Un viņa jaunākais brālītis, tikai 17 gadu vecs, pazuda kaŗā. Kā mātei pēc tam dzīvot?! Bet tādi likteņi mūsu tautai ir vai katrā ģimenē.

Par izrādes tapšanu intervijā Ilzei Nāgelai Vilis stāsta: “Es teicu Alvim (red. – režisoram Alvim Hermanim), ka man ir doma uztaisīt izrādi par kaŗavīriem. Sākumā es gribēju veidot stāstu par leģionāriem, tikai par šo vienu virzienu, kuŗš līdz tam Latvijā tā īsti nemaz nebija apskatīts, izņemot dažas monografijas un dažus atmiņu stāstus. Alvis teica:

Mani “Vectēvā” interesēja cilvēka izvēle ekstrēmālā situācijā un viņa spēja apjēgt notiekošo. Un, otrkārt, protams, mani vec-tēvi. Viņiem abiem diviem bija 30 gadu, kad sākās kaŗš; nebija puikas. Viņi abi bija precējušies, abiem diviem bija bērni: vienam divus gadus vecs (mans tētis), otram divus gadus veca – mana mamma. Viens bija šoferis, otrs bija dārznieks. Viens nonāk leģionā, otru mobilizē Sarkanajā armijā un viņš tiek sūtīts šurp kā padomju armijas partizāns vai kā tagad viņus sauc – kaujinieks vai diversants. Tādi, lūk, likteņi. Arī šai ziņā man likās, tas ir tik svarīgi, ka es esmu tipisks mazdēls bez vectēviem, kuŗi ir krituši, teorētiski – cīnīdamies viens pret otru. Kaut gan abi ne to gribēja, ne to viņiem vajadzēja; abi bija latvieši, un nevienam no viņiem nebija Latvijas armijas formas...”

Brīnišķīgi bija tas, ka Daudziņu pāris pieteica viens otra izrādes. Un Zanei bija taisnība, sakot, ka, pēc “Vectēva” aizmiņģ tajā naktī būs grūti. Tiešām domas dažādas skrēja pa galvu.

Izrāde “Tāda es esmu” ar Zani Daudziņu titullomā iestudēta izrāžu apvienībā “Panna”, kas izvei-

Skats no izrādes “Vectēvs”

tas it visās jomās. Var jau būt, ka vīriešiem ir līdzīgi, tomēr mēs savas problēmas risinām publiskāk. Patlaban izrāžu apvienībā “Panna” iestudējam jaunu izrādi “Bruņota un bīstama”, kuŗas galvenā varone Biruta secina, ka Latvijā uz katru rūķīti ir septiņas Sniegbaltītes, un attiecīgi veidojas arī vīriešu un sieviešu lomas sabiedrībā. Tas vienlaikus ir gan skumji, gan skaisti, bet nu – tādas mēs esam.

Sieviešu žurnāli ar saviem padomiem padara dzīvi grūtāku vai vieglāku?

Protams, grūtāku, un tomēr mēs turpinām tos pirkt, lasīt un pētīt tajos ar *photoshop* apstrādātos citu sieviešu attēlus... salīdzinām tos ar savu spoguļattēlu, tādējādi ikvienu agri vai vēlū piemeklē bezpalīdzības sajūta. Ja pasaulē nebūtu sieviešu žurnālu un spoguļu, pieļauju, ka mūsu dzīve būtu daudz mierīgāka un līdzsvarotāka.

Varbūt labāk dzīvot ar šķipsniņu pašironijas?

Tā ir ļoti laba dzīves formula. Esmu pārliecināta – ja pasauli neizglābs skaistums, tad veselīgs

humors – noteikti. Turklāt, kā liecina zinātniskie pētījumi, cilvēkiem, kuŗi uz dzīvi skatās ironiski, ir augstāks IQ.

Kā tika veidots attēlu slaidšovs izrādes beigās – tās bija jums pazīstamas sievietes (protams, izņemot sabiedrībā zināmās dāmas) vai arī bildes varēja iesūtīt jebkuŗš?

Saskaņā ar režisora ieceri beigu slaidi tika veidoti arī no akcijā *Laimīgie dzīves mirkli* iesūtītajām fotogrāfijām. Akcija tika izsludināta *Facebook*, atsauce bija liela, un atsūtītās bildes tika iekļautas izrādes nobeigumā. Šajās fotogrāfijās ir ļoti daudz jauno, skaisto un perfekto sieviešu, bet es piekritu izrādes moto – “Mīlestība mājā ikvienā ķermeņa formā”.

Vai un kā atšķiras skatītāji Amerikā no skatītājiem Latvijā?

Īpaši lielu dažādību nejutu, bet, ja runā par izrāžu gaisotni, tad tās mēdz atšķirties arī Latvijā – ne tikai atkarībā no reģioniem, bet pat dabas norisēm: ja kādā izrādē publikas smieklī kļūst ne-parasti vētrāini, tad jāskatās debesis, vai tikai nav iestājies pilnmēness... Arī šajā tūrē katrā ASV

vietā auditorija bija atšķirīga, bet visas vienoja gatavība baudīt izrādi, un noskaņojums bija pacīlāts. Izrādes beigās, kājās stāvot, aplaudēja pat vecāka gadagājuma cilvēki – tas bija patiesi savīļņojoši.

Kādi ir tavi iespaidi par šo tūri?

Iespaidi ir brīnišķīgi un pār-spēja cerēto – kaut arī bija blīvs pasākumu grafiks, piedzīvojām pārsteidzoši daudz. Izdevās gan redzēt Amerikas savdabību, vare-nību un dabas brīnumus, gan gūt gandarījumu par izrādēm – šķita, ka ar savu izrāžu vēstījumu auditoriju sasniedzām, un tas ir ļoti svarīgi. Un vēl mums bija neap-rakstāms prieks par to, ka tikām uzņemti un aprūpēti, – par visu bija padomāts, mums atlika vien darīt savu darbu. Nobeigumā vē-lētos pateikt milzīgu pateicību par iespēju visai mūsu ģimenei viesoties otrpus okeānam! Īpašs paldies Marcim Voldiņam, kā arī mūsu šoferim un vienkārši Cilvēkam ar lielo burtu – Jānim Grigaliničam-Lejam, mīļi sauktam par Priedaines Jāni, – bez viņiem mūsu brauciens nebūtu bijis iespējams.

ANDRIS PADEGS
ĢIRTS ZEIDENBERGS

Dāvana Ziemeļamerikas latviešiem

Laimas Jansones un Zanes Pērkones novembra dāvana Ziemeļamerikas latviešiem. Abas tikko ieradušās no Latvijas un Somijas izrakstītās pastalās un linu tērpos, kas gatavoti no Latvijā audzētiem līnēm. Te ir vairākas izjustas vēstules.

„Divas saules 5. novembra vakarā **mineapoliešus** apstaroja, apmīloja, lika meditēt, skumt, smelties spēku, izdejot dančus, pasaules ritmus.

Kā arfa, kā ģitara, kā bungas, kā cītara, kā stabule skanēja kokle apburoši skaistās Laimas Jansones rokās.

Kā gan sasaukšanās, kā suitu sievu krāsainās balsis, kā jaunas meitenes ilgas un aprīnojami stipra latvietes mīlestība – tāda ir Zanes Pērkones balss. Z. Liepiņa „Zibsnī zvaigznes aiz Daugavas” – tautasdziesmas vārdi – labākais vērtējums mūsu tautai Lāčplēša dienai un 18. novembrī.” Inta Lāčplēse.

7. novembrī no **Indianapolises**: „Paldies māksliniecēm Laimai Jansonei un Zanei Pērkonei un par skaisto koncertu Indianapolis Lāčplēša dienas atceres vakarā. Publikā domas dalījās, kuŗa dziesma, kuŗš izpildījums, kas katram patīcis vislabāk. Sievietes priecājās par Maijas dziesmu, vīrieši – par Paijas. Visiem nāca atmiņā senās, sūrās dienas, kad jauki no skatuves atskanēja patriotiskas dziesmas. Paldies vēlreiz!” Ligita Krūmkalns.

8. novembrī no **Čikāgas**: „Svētdienas pusdienlaiks 8. novembrī bija neraksturīgi silts un saulains. Saules stari, kas spīdēja caur Čikāgas Ciānas baznīcas

biezajiem vitražas stikliem, piešķīra rudens un garīguma nokrāsu koncertam, ko piedāvāja Laima Jansone un Zane Pērkone. Uzsākot dziesmoto ceļojumu, tas aizveda no vērtējuma Lāčplēša dienai no rokoperas līdz trijvalodu Baltijas ceļa balādei. Dziesmotais ceļš izlocījās no jūras, kas

šīs mūzikas izceļas ar viņu spējām uzburt temperamentus plašā klāstā. Abām piemīt vienreizējas spējas vest skatītājus pāri kalniem un lejām, pasniezot dziesmas aizraujošās un līdz šim nedzirdētās faktūrās un toņos.” Kristīna Simane-Laimiņa.

Pērkones vijīgā balss izteiksmīgi un pārliecinoši radija jūtu pinumu ar jautrām un sērīgām šķiedrām. Klausītāji sajūsmā cēlās kājās, suminot mākslinieces ar ilgstošiem aplausiem.” Anda Sūna Cook.

13. novembrī no **Bostonas**: „Koklētājas Laimas Jansones un dziedātājas Zanes Pērkones koncerts Bostonā bija pulcējis piektās dienas vakaram pārsteidzoši daudz klausītāju. Laimas Jansones kokles spēle bija kā koklētāju ansamblis vienā personā. Te liekas vārds virtuozitāte ir daudz par maz. Par māksliniecisku priekšnesumu gribas citēt viņu pirmo atskaņoto dziesmu „Jūriņ prasa smalku tiklu”. Tiešām, koncerts bija auzs no ļoti smalka tilla un neparasti baltu zēģelīti.” Ivars Galiņš.

14. novembrī no **Ņujorkas**: „Laimas Jansones un Zanes Pērkones kvēlā un iedvesmotā muzicēšana aizkustināja un pacilāja visas klausītāju paudzes Latvijas Valsts svētku dienas koncertā, Ņujorkā. Nekad nebija agrāk piedzīvots tik krāšņs, kā arī ritmiski aizraujošs kokles skanējums! Katrs Laimas spēlētais skaņdarbs kļuva par spilgtu muzikālu ainavu, kuŗā melodiskas frazes reizēm pavīdēja, reizēm ieplūda allaž mainīgā akordu straumē. Zanes Pērkones dzidrais un niansētais balss tembrs aprīnojami sakļāvās ar Laimas Jansones degsmīgo kokles spēli. Koncerts balstījās uz latviešu tautasdziesmām, bet izskanēja arī oriģinālā vokālā un instrumentālā mūzikā. Programmu ievadīja apmēram 30 dziedātāju kuplais Ņujorkas lat-

viešu draudzes latviešu skolas bērnu un jauniešu koris, skanīgi nodziedādam latviešu tautasdziesmas „Ziedi, ziedi rudzu vārpa” un „Seši mazi bundzinieki” Laimas Jansones tēlainā pavādjumā. Laimas un Zanes koncerts bija neaizmirstams muzikāls piedzīvojums – apgarots, mirzdošs un savienojošs! Liels un sirsnīgs paldies, abām izcilajām māksliniecēm par īpaši skaisto un latvisko muzikālo dāvānu Latvijas Neatkarības 97. gadadienas svētkos!” – Dace Apešne.

15. novembrī no **Vašingtonas DC**: „Šo pēcpusdien Vašingtonas latviešu publika sajūsmā un ar aizturētu elpu sekoja līdz koklētājas Laimas Jansones un mecosoprāna Zanes Pērkones valsts svētku sarīkojuma koncertam. Jau pirmajā priekšnesumā Laima nodemonstrēja savu virtuozitāti, kas klausītājiem lika sastingt neticībā un pārsteigumā: vai tiešām tā var spēlēt kokli?! Zanes sulīgā un iejūtīgā balss izveda klausītājus cauri gan div’ dūjiņu lidojumam, gan viņu gavilēm, gan mūsdienās komponētu dziesmu savdabīgām melodijām, kuŗām kokles pavādjumam aranžējusi pati Laima Jansone. Šī svaigā, līdz šim nedzirdētā pieeja bija kā spirdzinošs avots ūdens valsts svētku dalībniekiem, kas koncerta beigās, kājās stāvēt, pateicās māksliniecēm par izcilo sniegumu. Liekas, ka turnejas organizētāji IILTS pilnībā attaisnojuši turnejas mudi: Kuŗ latviešu tautasdziesma? Ar Laimu un Zani pasaulē! Trāpīts desmitniekā. Paldies, Maruta un Tija!” Valdis Kārklis.

Zane Pērkone un Laima Jansone. Skats no mēģinājuma // FOTO: Pēteris Alunāns

prasa sev smalku tiklu, caur kurzemnieces sētu, ieļecot pat Maijas un Paijas dziesmu vācēlītē. Ceļa gaitā tika manīti dažādi muzikālie iespaidi, jo kokle tika lietota gan kā sitaminstruments, gan arī kā stīginstruments. Kad kokļu meistare Laima pieņēma dziesmu, pielietojot vārdu temperaments, sapratu, ka tieši

11. novembrī no **Klīvlādes**: „Gaidījām Laimu un Zani, bet nevarējām iedomāties, ka viņu priekšnesums mūs tik ļoti savīļņos. Nē, tas nebija priekšnesums, bet iekļaušanās īpatnējā skaņu pasaulē, kas bija kā atbalss no mūsu tautas sendienām.

Laimas Jansones nepārspējamā kokles virtuozitāte un Zanes

Kuršu ķoniņi – Peniķu dzimta

Edvīns Peniķis, kuršu ķoniņu, Peniķu dzimtas pēctecis, dz. 16.05.1929, Daugavpilī, Latvijā, miris 26.09.2015 Kanberā, Austrālijā

SKAIDRĪTE DARIUSA

Kuršu ķoniņu un Peniķu dzimtas vārds vijas cauri visai pierakstītai latviešu tautas vēsturei. Vēsturnieki domā, ka viņu izcelsme ir no senajiem vēsturiski apzīmētajiem labiešiem. Viņu dzimta, līdzīgi vēl dažām nedaudzām citām latviešu dzimtām, bija **brīvi cilvēki, nepakļauti dzimtbūšanai**. Vēlākos gadsimtos, kad dažas viņu privilēģijas tika ierobežotas, viņi tam nepakļāvās un 90 garus gadus tiesu procesos cīnījās, līdz panāca savu taisnību.

13. gadsimtā, vācu krustnešiem ienākot Latvijā, latviešu zemtuŗi pazaudēja savu brīvību un kļuva par dzimtbūšanas un klaŗu apliekto zemtuŗi bija kuršu ķoniņu 7 dzimtas, kas dzīvoja toreizējos 7 ciemos, šodienas Kuldīgas apriņķa Turlavas pagastā. Kuršu ķoniņu

dzimtas saņēma lēna zemi, paturēja savu brīvību, bija atbrīvotas no klaŗu un nodevām. Savās tiesībās (izņemot vienīgi to, ka viņi nevarēja saņemt klaŗu darbus no citiem zemniekiem) viņi bija līdzīgi vasa-

Edvīns Peniķis // FOTO: Imants Skrīveris

ļiem, vācu muižniecībai. Savukārt šīs dzimtas kalpoja ordeņa kaŗagājienos, un šo dzimtu

vārdi parādās Livonijas ordeņa kaŗagājienos vēstures ierakstos.

Vēsturē senākā minētā dzimta ir Tontegodes. Lēnu grāmatā 1320. gadā Livonijas ordeņa mestrs apliecina, ka viņš ir izlēņojis Tontegodem un viņa pēc-

nācējiem 2 arklus zemes. Vēsturnieki domā, ka 1 arklis zemes platības bija no 100 – 200 hektāru.

Otra senākā un pēc vēstures ziņām ievērojamākā bija Peniķu dzimta. Jau 15. gs. lēnu grāmatu ierakstos ir zemes piešķirumi Peniķu dzimtai.

1504. gadā rakstītajā mestra Valtera Pletenberga lēnu grāmatā pirmoreiz parādās apzi-

mējums „kuršu ķoniņš”. Tas ir attiecināts uz Andreju Peniķi, kuŗam mestrs piešķīŗ 1 arklis zemes par uzticīgu dienestu nesenaļā kaŗā pret krieviem. Šādi piešķirumu ieraksti parādās arī vēlākos gados. Sakarā ar šiem kaŗagājieniem šim dzimtam, un tāpat Peniķu dzimtai, bija savi ķerboņi – jātnieks uz zirga ar karogu, tā sauktais „karodznieks”. Šiem karodzniekiem bija svarīga loma, jo viņiem padotie kaŗotāji zināja, kam sekot. Arī mūsu dainās atskan dziedājumi par bāleliņu-karodznieku. Pēc pierakstiem vēsturnieki secina, ka ķoniņu dzimtam bija savi kavalērijas pulki un ka viņi bija ļoti labi kaŗotāji. Kuršu ķoniņu ķerboņa atveids ir saglabājies no Lipaiķu baznīcas loga gleznojuma.

Daļu no savas brīvības un privilēģijām šīs kuršu ķoniņu dzimtas zaudēja Kurzemes un Zemgales hercogistes laikā, kad sakarā ar lielajiem kaŗagājieniem arī šim dzimtam sāka uzlikt nodevu maksas, kā arī dažādus klaŗu darbus. Šīs dzimtas cīnījās par savām tiesi-

bām un uzsāka turpat 90 gadu gaŗu tiesas procesu, kas beidzās ar viņu uzvaru, kad 1884. gada 12. martā Krievijas senāts atzina ķoniņus par muižnieku kārta locekļiem, kas atbrīvoti no visiem personiskiem nodokļiem.

Viens no ievērojamākiem kuršu ķoniņu Peniķu dzimtas pēcteciem paġājušā gadsimtā bija ģenerālis, Latvijas armijas komandieris Mārtiņš Peniķis, dzimis 6.11.1874. gadā Turlavas pagastā, miris 18.2.1964. gadā Rīgā. Mārtiņš Peniķis bija Edvīna Peniķa vectēva brālis. Edvīna Peniķa tēvs Rolands Peniķis bija Latvijas armijas pulkveŗleitnants – Zemgales un Kurzemes artilērijas pulku divīziju komandieris. 1941. gada jūnijā viņu deportēja uz Sibīriju. Cik zināms, viņš 1950. gadu vidū atgriezās Latvijā, kur 1961. gada 22. martā aizġāja mūŗībā.

Šodien kuršu ķoniņu ciemā atkal dzīvo no Sibīrijas atgriezuŗies Peniķu dzimtas pēcteci. Kas bija šo dzimtu lielais izdzīvošanas spēks? Vēsturnieki min trīs raksturīgas īpaŗības – gudrību, spitu un neatlaidību.

MELISA LĪGURE

Es strādāju Latvijas Nacionālajā bibliotēkā

Mans piedzīvojums Latvijā sākas, satiekoties ar Latvijas kultūras ministri, kad citi praktikanti stāstīja par savu līdzšinējo darba pieredzi. Tā kā es vēl nevienu brīdi nebiju strādājusi un šī tikšanās bija pirmā reize, kad es satiku savus nākamos kolēģus, es klusēju. Pēc tam kopā ar jauniešiem kolēģiem gāju uz bibliotēku un mēs izstaigājām visu ēku ekskursijā.

Es no pirmā brīža sapratu, ka Latvijas Nacionālajā bibliotēkā ir ļoti daudz iespēju gan tiem, kas tur strādā, gan lasītājiem. Pirmā dienā man jau ļoti iepatikās latviešu folkloras lasītava un audiovizuālā lasītava. Folkloras lasītavā glabājas mūsu tautas garamantas, un es ļoti lepojos ar to. Audiovizuālā lasītavā ir daudz dažādu skaņu ierakstu un latviešu filmu, ko jebkurš lasītājs var paņemt un noskatīties vietējā lasītavas kabinetā. Lasītavas ārpusē bieži vien ir nelielas mākslas izstādes un instalācijas.

Pirmajā svētdienā mēs kopā ar vecmammu gājām uz Jauniešu Dziesmu svētku slēgšanas ceremoniju. Tas tiešām ir iespaidīgi. Ja es teiktu, ka man nenobira pāris asaru, es melotu.

Nākamajā pirmdienā es piedalījos tā sauktajā "Grāmatu ķēdē". Bibliotēkas pirmajā stāvā uz pusgadu bija Latvijas prezidentūra, tāpat grāmatas no nodaļām apakšējos stāvos vajadzēja nogādāt augšējos. Kad prezidentūra beidzās, mums bija atkal jāpārnes visas grāmatas atpakaļ savos plauktos. Es biju pārsteigta redzot, kā tas tiek darīts. Bibliotēka šajā laikā ir slēgta, un visi darbinieki stāv vienā garā rindā no viena

grāmatu plaukta līdz otram un padod katru grāmatu tālāk. Nākamās trīs dienas man visi roku un plecu muskuļi sāpēja.

Kādu dienu man bija iespēja braukt līdz Kultūras ministrijas pārstāvei Jolantai Borītei darīšanās uz Rēzekni. Kamēr Jolanta tikās ar dažādām rēzekniešu grupām, es ar citu ALAs praktikanti izgājām ekskursijā pa Rēzeknes muzeju, tad satikāmies un sadraudzējā-

Laivošana pa Gauju

mies ar vietējo jauniešu pulciņu. Man agrāk nebija bijusi iespēja aizceļot līdz Latgalei, un tagad bija liels prieks izbaudīt šo pilnīgi citādo kultūras centru.

Nākamās divas dienas es strādāju bibliotēkas audiovizuālā lasītavā un palīdzēju tulkot mājaslapu angļu valodā. Kad darbiņš bija padarīts, Maija, viena no lasītavas vadītājām, ieteica noskatīties kādu latviešu filmu. Es noskatījos „Akmeņi manās kabatās”, „Mammu, es tevi mīlu”, „Ūdensbumba resnajam runcim”, un „Kolka Cool”. Tās bija ļoti dažā-

das filmas, bet katra savā veidā parāda latvietību.

Nākamā nedēļā bija vēl viena grāmatu ķēde un darbs restaurācijā. Restaurācijas darbiņi mani pārsteidza un ieinteresēja. Man nekad nebija ienācis prāta, kā notiek, kad grāmatas tiek nolietotas un noveco, tagad man bija iespēja pārsiet grāmatas jaunus vākos un lāpīt caurumus un plaisas vecās avīzēs. Salīdzinājumā ar citiem ma-

niem darbiņiem, te visvairāk varēja redzēt sava darba rezultātus.

Nedēļas nogalē es ar radiem braucu *Radio NABA* trīs dienu laivu braucienā. *Radio NABA* ir indi mūzikas radio Latvijā ar lielu uzsvāru uz vietējiem latviešu mūziķiem. Mans onkulis piedalās radio raidījumu vadīšanā, tāpēc es kopā ar viņa ģimeni piedalījos nedēļas nogales ekskursijā pa nelielu upi ārpus Rīgas, paliekot pa nakti teltīs lauku māju pagalmos. Te man bija iespēja iepazīties ar citādiem jauniešiem, kuŗu dzīve ir ļoti cieši saistīta ar

mūziku.

Nākamā nedēļā es piedalījos Latvijas Radio 1 raidījumā "21. gadsimta latvietis" un runāju par iespējām, ko esmu guvusi, dzīvojot Latvijā. Šī bija brīnišķīga iespēja, kādu es nevarētu dabūt ASV. Katrā ziņā ir lieliski, ka tagad varu teikt, ka esmu bijusi nacionālā radio raidījumā.

Es vēl šajā pašā nedēļā strādāju reģistratūrā. Šis darbs arī bija viens no maniem mīļākajiem. Brauciena sākumā es stipri kautrējos runāt latviski ar svešiem un pat ar pazīstamiem cilvēkiem. Es baidījos, ka man ir pamatīgs akcents vai ka mana gramatika ir nesaprotama, bet, strādājot bibliotēkas informācijas centrā un runājot ar apmeklētājiem, es jutos jau daudz drošāk. Vienu brīdi pienāca kāds, kuŗš man kaut ko jautāja angļu valodā, un es biju neizpratnē, kā atbildēt, es biju tik ļoti pārorientējusies uz latviešu valodu.

Nākamā nedēļas nogalē man atkal bija iespēja izbaudīt Latviešu mūziku: es braucu kopā ar radiem uz festivālu Laba Daba. Te lielākā daļa mūziķu ir vietējās grupas no Latvijas, ieskaitot panku, regeju, ska, un pat tautas mūzikas grupas. Man atkal bija iespēja tikties ar daudz dažādiem cilvēkiem un izbaudīt vietējo pieredzi, klausoties mūziku, kāda vispār nav piejama Amerikā.

Nākamā nedēļā es strādāju ar tautas grāmatu plauktu. LNB centrā ir milzīgs grāmatu plaukts aiz stikla, kur jebkurš var nodot grāmatu, ko viņš uzskata par sev svarīgu, katrs dāvinātājs ieraksta, kāpēc izvēlējies šo grāmatu. Kad Latvija uzņēma Eiropas prezidentūru, daudzi citu valstu pārstāvji

arī nodeva grāmatas ar ierakstiem, kuŗus man vajadzēja ierakstīt datorā no rokraksta, jo man vieglāk iet ar angļu valodu.

Šī nogale bija mierīga. Es cieņojos pie vecmammās vasarnīcā Gaŗciemā. Es biju uzaugusi šajā mājā, ejot mežā sēnēs uz staigājot uz jūru.

Šī nedēļas nogale diemžēl sānāca mana pēdējā iespēja tiešām izbaudīt šo skaisto valsti. Es nākamā pirmdienā sāku justies ļoti slima. Es uzzināju nedēļu vēlāk, jau mājās ASV, ka man piemetusies mononukleoze. Pēdējo nedēļu pavadiju gultā, dzeŗot tējas un ik pa stundai mērot temperatūru. Ceturtdienā mani aizveda uz lidostu, un sākās vēl viens piedzīvojums. Iebraucot Frankfurtē, man bija stunda, lai atrastu nākamo lidmašīnu un iečekotos, bet, kā es uzzināju, iečekšanās beidzas stundu pirms izlidošanas. Es nokavēju lidmašīnu, jo man neļāva dabūt savu biļeti. Panikā ar 39 grādu temperatūru, es pavadiju nakti Frankfurtes lidostā uz sola, lai nākamajā rītā pēdējā brīdī dotos uz JFK lidostu ar citu kompāniju, jo oriģinālā kompānija man atteicās palīdzēt.

Mana Latvijā iegūtā pieredze bija neizmirstama. Ja man būtu atkal iespēja strādāt, es gribētu to darīt tieši turpat. LNB darbinieki mani un citas praktiķantes uzņēma pilnīgi kā savējos un mums piedāvāja tik daudz dažādu iespēju. Esmu ļoti pateicīga ALAi par brīnišķīgo iespēju piedalīties šādā programā, un es tikai varu cerēt, ka vēl kādreiz man būs atkal tikpat interesanta iespēja.

LAURA NĪGALE

Es strādāju Brīvdabas muzejā

Katru rītu pamostoties, man vajadzēja sev iekniebt, lai pārliecinātos, vai patiešām es atrodos Latvijā?

Kad pietiecos ALAs stipendijai ar nodomu strādāt Brīvdabas muzejā, isti nezināju, kas man būs vai nebūs jādara. Pirmajā pilnā nedēļā jau zināju, ka šī mana vasara būs burvīga. Pateicoties šai stipendijai, es te ieguvu ikdienas dzīves pieredzi, bet vēl pietika laika izbaudīt visu, ko piedāvā Latvija. Pozitīvi bija tas, ka uzlabojās mana latviešu valoda, es iemācījos jaunus un modernākus vārdus, kādus tagad lieto Latvijā.

Viss sākās pirmajā dienā, kad satikos ar savu darba vadītāju Vecrīgā. Biju mazliet uztraukusies, taču šī tikšanās bija ļoti vērtīga; mēs varējām iepazīties un brīvi parunāties, vēl pirms ķērāmies pie darba.

Pirmā diena bija diezgan viegla, mana vadītāja iepazīnāja mani ar muzeja darbiniekiem un teritoriju, lai es vieglāk iejustos jaunajās mājās. Iesāku ar ļoti nopietniem darbiem, un jau no paša sākuma bija pozitīva pašsajūta par padarīto. Biju apmierināta, ka pati sev esmu pierādījusi, ka manas spējas noder Latvijai. Biju patiešām lepna, ka cilvēki, ar kuŗiem strādāju, sacīja, ka man patiešām esot laba latviešu valoda.

Man tas bija liels, liels gods.

Pirmās divas nedēļas, kamēr iejutos Latvijas dzīvē, laiks pagāja diezgan ātri. Man ļoti palīdzēja tas, ka sākumā dzīvoju kopā ar māšicu, kuŗa Latvijā dzīvo jau pāris gadus. Viņai bija plašs draugu pulks, kas mani paņēma zem savas spārna. Tas, ka mums izveidojās labas attiecības ar darba vadītāju un vienu kolēģi manā vecumā, palīdzēja labāk iepazīties un uzzināt, kur iet, ko darīt un ko Rīgā nevajadzētu darīt. Iepazinos ar pilsētas transportu, zināju, kur atrodas visi vajadzīgie pārtikas veikali un kur varēja ne pārāk dārgi paēst! Sāku jau justies kā vietējā un pat iedomājos, ka varētu pierast dzīvot Rīgā.

Jūnija pirmajā nedēļā sāku ķerties pie darbiem ārpus kabineta. Gatavojāmies muzeja lielākajam vasaras pasākumam – Gadatirgum. Bija iespēja strādāt ar vairākiem citiem cilvēkiem un redzēt, kā tiek rīkots gadatirgus. Man bija iespēja izlikt vārdu kartītes virs galdiem, uzrādot, kur atrodas katra amatnieka vieta un cik daudz vietas šim amatniekam ir pieejams. Pēc tam dabūju iepazīties ar katru, kur katrs atrodas, šīs kartes tirgus laikā lietoja amatnieki un citi darbinieki, tas nebija visvieglākais darbs, bet dzīvē ne viss nāk viegli.

Gadatirgus sestdienā atradāmies muzejā jau pirms pieciem no rīta. Amatnieki ar savām ģimenēm jau iepriekšējā vakarā bija ieradušies, pārgulējuši teltīs un savās automašīnās, lai iekārtotos savā teritorijā pirms citiem. Skrēju pa teritoriju, palīdzot amatniekiem atrast viņu vietas, un palīdzēju risināt dažādus jautājumus. Man arī bija liels gods sagaidīt muzejā un apsveikt Ukrainas vēstnieku un Kultūras ministri. Pa divām gadatirgus dienām bija daudz darba, es biju ļoti pārsteigta, ka visu varējām paspēt, es tiešām jutos kā muzeja darbiniece.

Gadatirgus nebija vienīgais lielais projekts tajā nedēļā, Brīvdabas muzejs arī sagaidīja Ķīnas televīzijas programmu vadītāju un vēl trīs dalībniekus, kuŗi filmēja raidījumu par Latviju un Latvijas amatniekiem. Es biju aicināta strādāt kopā ar ķīniešiem un tulkot viņiem no latviešu uz angļu valodu. Sākumā domāju, ka tas būs sikums, viegls darbs.

Bet, kad sāku strādāt kopā ar ķīniešiem, sapratu, ka darbs būs nopietns. Uzzināju ne tikai citas kultūras normas, bet arī daudz par Latvijas amatnieku darbiem. Iemācījos tulkot sarunas, kas nemaz nav viegli. Strādājot ar ķīniešiem, man bija iespēja arī izbrau-

kāt dažas Latvijas pilsētas. Mēs bijām Valmierā, Kuldīgā, Liepājā un vēl citur. Strādājot Brīvdabas muzejā, man tiešām bija daudz jauku piedzīvojumu, par kuŗiem esmu ļoti pateicīga.

Pēc gaŗas nedēļas, kad ķīnieši aizlidoja no Latvijas, mana darba vadītāja teica, lai es dažas dienas atpūšos, izguļos un tad atgriežos muzejā. Šis brīvdienas pavadiju, ciemojoties ar radiem, kuŗus nebija satikusi ilgāku laiku, tāpat uzdrošinājos meklēt un atrast jaunas, neredzētas vietas gan Vecrīgā, gan citos pilsētas rajonos. Izrādās – no Latvijas ir iespēja ceļot uz citām valstīm daudz vieglāk un lētāk nekā no Amerikas. Darba vadītāja bija ļoti atsaucīga, man nekad nebija problēmu, kad gribēju uz dažām dienām kaut kur aizlidot. Izmantoju iespēju ne tikai apceļot Latviju, bet aizlidot arī uz Norvēģiju un Īriju.

Pārējo vasaras daļu strādāju pie mazākiem projektiem, rakstot vēstules lielākām labvēļu grupām un lūdzot valsts atbalstu dažādām muzeja programmām. Mums, praktiķantēm, bija brīnišķīga iespēja piedalīties Saulgriežu svinēšanā Brīvdabas muzeja īpašumā zvejnieku sētā "Vitolnieki", netālu no Liepājas. Dziedājām visu dienu līdz pašam vakaram. Gājām rotaļās, ēdām jāņusieru, svaigi

ceptu maizi un plūdmalē pie Baltijas jūras deŗojām. Tas bija tiešām skaists notikums!

Tomēr man ir arī kritika par visu šo piedzīvojumu. No ALAs puses viss ir ļoti labi. Bet man ir sajūta, ka darba vietās nebija isti droši, kādi mēs būsim, kad ieradīsimes. Nevarēja nojaust, cik labs būs mūsu latviešu valodas līmenis. Es arī saprotu, ka bija pirmais gads, kad Latvijas iestādes sadarbojās ar šo stipendijas programmu, bet bija tāda sajūta, ka esam pieņēmti tikai kā praktiķanti, lai tikai būtu vairāk darbaroku, kam nav jāmaksā. Bija sajūta, ka muzejam nebija isti simt procentīgi izplānots, ko darīt ar mums, praktiķantēm.

Tomēr es noteikti iesaku šo programmu turpināt un aicinu, lai citi jaunieši piesakās. Šī bija vienreizēja iespēja ne tikai pavadīt vasaru Latvijā, bet ikdienas dzīvi ieraudzīt no citas perspektīvas. Vasarās Latvijā ir vienmēr ko darīt, katru nedēļas nogali bija vairāki pasākumi, un vasaras laikā es ieguvu daudz jaunu draugu. Man nācās dzīvot patstāvīgi, braukt uz darbu, pašai gatavot ēdienu un pašai par sevi rūpēties. Es padarīju stiprākas savas saites ar Latviju, gribu tur atgriezties. Bet Amerikā vēlos piestrādāt pie savas latviešu identitātes.

ZIGFRĪDS ZADVINSKIS

Rudens bazāri Grandrapidos

Rudens bazāru dienas Grandrapidos ievadīja Grandrapido Latviešu biedrība šā gada 20. septembrī. Visos šajos sarīkojumos dalībniekus cienāja ar bagātīgām maltītēm, ar vietējo talantu vai viesu lielākām vai mazākām programmām un noslēgumā ar nekad neiztrūkstošām mantu loterijām.

Grandrapido bazāru programmu sagatavoja Grandrapido Latviešu biedrības sarīkojumu daļas vadītāja Rūta Puriņa. Programmas uzmanības centrā bija komiska teātra skice par ziņkārīgām baumotājām sievietēm, to ļoti veiksmīgi tēloja aktrises Olga Jansone, Irēne Vanuška un Līga Gonzalesa.

4. oktobrī notika Grandrapido latviešu luterāņu draudzes bazārs. To noorganizēja luterāņu draudzes priekšiece Ilze Runka un draudzes Dāmu komitejas priekšiece Dr. Līga Gonzalesa ar daudzām palīdzībām. Draudzes saimnieces šoreiz cienāja viesus ar kāpostu vistokļiem, kas sen nebija redzēti uz ēdienu galdiem.

Drīz pēc tam svētdien, 11. oktobrī visi pulcējās dievkalpojumam un tūlīt sekojošam bazāram Grandrapido Latviešu katoļu draudzē. Abi iepriekšējie bazāri arī notika tūlīt pēc dievkalpojuma. (Neviens praktisks grand-

rapidietis neies vienā dienā divreiz mērot ceļu uz baznīcu vai biedrību, viss jāizdara pie reizes!) Katoļu draudzes viesis šinī sarīkojumā bija Liepājas Sv. Jāzepa draudzes prāvests Andris Vasilevskis. Vairākus gadus viņš apkalpoja suitu novada Alsungas, Jūrkalnes un Gudenieku draudzes. Būdam šo draudžu prāvests, viņš arī ļoti rūpējās par tautas vēsturiskā mantojuma saglabāšanu, aicināja suitu sievas nākt uz svētdienas dievkalpojumiem tautastērpos, pat palīdzēja viņām aust vadmalu šiem tērpiem. Čikāgas Ciānas draudzes mācītāja Gundega Puidza, apciemojot Latviju pagājušā gadā, ielūdza priesteri Andri Vasilevski uz Čikāgu šogad, lai piedalītos oktobra mēneša Celsmes vakaros. Bez Čikāgas viņš arī apmeklēja Kalamazoo, Grandrapido un Mineapolles draudžu kopas. Katoļu draudzes bazāra sarīkojumu ievadīja dievkalpojums, ko vadīja priesteris Andris Vasilevskis. Viņa sprediķis bija izjūsts un labi pārdomāts, tajā, starp citu, viņš teica: „Ar kristību mēs esam kļuvuši par Dieva pieņemtajiem dēliem un meitām. Ar to esam izgaismoti un mūžībā mēs nokļūsim pie Taisnības saules, kā psalmā teikts, ieesim Dievā – mīlestībā. Ieejot Dievā, sadegs mūsu radītā

grēka tumsa. Dzīves laikā mūs dedzina iekšējās dusmas, naidis, aizvainojumi, kauns – tās ir mūsu ciešanas. Bet tas var būt, arī ieejot Dievā, kā svētais Jānis no Krusta saka, kad dvēsele var piedzīvot Tumšo nakti, tas notiek, kad mūsu acis apžilbst, izejot no krēslainas telpas saulē, radot tumsas sajūtu. Dvēselei var likties, ka Dievs to ir atstājis, bet patiesībā Dievs to ir iekļāvis sevī tik tuvu, ka mēs to neredzam no apžilbšanas. Tādā stāvoklī viss naidis un bailes norimst, gaismā mūs piepilda, lai mēs kļūtu par Gaismas nesējiem vietā, kur būsim aicināti, Taisnības saules dēli un meitas. Kādi mēs esam, ko esam aiz sevis atstājuši, to mēs ne vienmēr zināsim. Mēs esam kā sējēji, algādži Dieva druvā. Mūsu uzdevums, nopelns bija sēt, Radītāja – šo ražu izvērtēt. Radītājs būs tas, kas dos savu spriedumu par šo ražu, nevis mēs. Astonus gadus esmu pavadījis suitos, mācīties no viņiem atklātību un tiešumu, to nelokāmo ticību, ko smagajā darba dienas solī tie iznesa. Šī īpašā novada ļaudis nēsāja savas no pārējiem novadiem atšķirīgas drānas. Ar tām mugurā viņi pat klusējot spēj apliecināt savu katolisko identitāti?”

Pēc dievkalpojuma priesteris

piedalījās draudzes bazārā, sakot īsu uzrunu un vēlāk atbildot uz jautājumiem. Sekoja bagātīga maltīte pie skaisti dekorētiem galdiem, ko bija sagatavojusi Dāmu komitejas priekšiece Lūcija Sālzemnieks ar savu dēlu Pēteri un palīgiem. Noslēgumā – mantu loterija.

Bazāru virkni noslēdza Grandrapido Pensionāru biedrība 31. oktobrī Latviešu biedrības telpās. Te uzmanības centrā bija Ciema Balsis ar savu koncertu, Koņa priekšiece Gaida Veidemane, klavieru pavadījums – Vija Bowles. Pensionāru biedrības priekšnieks Dr. Zigfrīds Zadvinskis sveica Ciema Balsis šinī sarīkojumā, atzīmējot, ka šī ir septītā koņa viesošāns pensionāru rudens bazārā. Tas sākās uz toreizējās koņa diriģentes Baibas Dumpis un toreizējās Pensionāru biedrības priekšieces Jūlijas Rumbergas, iniciatīvu. Apsveicējs arī atzīmēja, ka 2012. gadā, svinot Ciema Balsu 25 gadu pastāvēšanas jubileju, koris apsolījās turpināt savu pastāvēšanu un dziedāšanu arī turpmāk, par ko visi priecējās, ieskaitot šī sarīkojuma dalībniekus. Koņa programmā arī šoreiz bija latviešu komponistu sabalsotās populārās dziesmas, kas visiem gāja pie sirds. Koriste Gita Grīviņa nodziedāja

vienu solo dziesmu. Programmas divos starpbrīžos visi kopā nodziedāja *Dažu skaistu ziedu un Vaidava*. Koris izpelnījās klausītāju atzinību un skaļus aplausus.

Pirms maltītes Dr. Līga Gonzalesa teica lūgšanas vārdus, atzīmējot, ka „arī šajā skaistajā gadalaikā mēs redzam, ka daba strauji mainās, nezina, ko sagaidīt nākošā dienā, cik mēs varam uzticēties laika pareģojumiem. Taču viens, kam mēs varam uzticēties, ir Dievs. Mēs varam Dievu, Viņa īpašības saskatīt Viņa radītā pasaulē. Pateicamies Dievam par šo skaisto pasauli un Viņa radību. Lai mums ikvienam ir tādas acis un prāts, kas Dievu redzētu ikdienas dzīvē, lai Viņš nebūtu apslēpts nevienam.” Maltītes laikā visi mielojās ar Dainas Grinbergas sagatavotām garšīgām, īsti latviskām kotletēm.

Visu noslēdza – kas tad cits – Mantu loterija. Rikotāju vidū nebija neviena ar skaļu balsi, kas izsauktu ložu numurus un vinnētājus. Atrisinājums bija turpat zālē – koris! Koņa dalībnieks Ārijs Vilemsons to veica spidoši, ne tikai izsaucot laimīgo ložu numurus, bet arī ļoti gleznaini un uzskatāmi aprakstot vinnēto priekšmetu, citreiz arī pašu vinnētāju.

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

BOSTONA (MA)

6. decembrī 12:00-15:00 (pēc dievk.) Trimdas draudzes **Ziemsvētku tirdziņš**. Galdus pieteikt dr. kanceleijā.

DENVERA (CO)

Kolorado Latviešu kultūras centrs (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226), tālr.: 303-986-5337 vai 303-913-8081. **Piektdienās** 19:00 tiekas latviešu deju grupa, 20:30 notiek koņa mēģinājums.

FILADELFIJA (PA)

Filadelfijas Brīvo Latviešu biedrība (531 N 7th St, Philadelphia, PA 19123).

21. novembrī 14:00 Latvijas Valsts dibināšanas atceres sarīkojums. Svētku runu teiks valodniece un politiķe, Rīgas Latviešu biedrības Latviešu valodas kopas vadītāja, bij. Saeimas deputāte un Eiropas Drošības un sadarbības org. (EDSO) Parlamentārās asamblejas Latvijas delegācijas vadītāja **Dr. Vineta Porīņa**. Koncerta daļā uzstāsies kolkletāja **Laima Jansone** un mecosoprāns **Zane Pērkone** no Latvijas ar tautasdziesmām un oriģinālām kompozīcijām. Aktā piedalīsies Filadelfijas latv. skolas audzēkņi. Visi laipni aicināti uz pieņemšanu un Dzintara galdā sarūpētām vakariņām pēc koncerta. Rīko visas Filadelfijas un apkaimes latviešu draudzes un organizācijas. Ieeja \$25 (tiem, kuŗi ieradīsies tautastērpā, \$15); labvēļu ziedojums vismaz \$50; bērniem un studentiem ieeja brīva.

Gads jau apritējis, un ir pie-

nācis laiks pieteikties līdzdalībai Filadelfijas Brīvo latviešu biedrības (7th un Spring Garden ielā, Filadelfijā) gadskārtējā **Ziemsvētku tirdziņā** **5. decembrī** 12:00 – 17:00. Būsim pateicīgi par jebkādu līdzdalību! Lūdzam pieteikties! Tirdziņa komitejas info: phillytirdzins@gmail.com

Regulārā Filadelfijas pensionāru sanāksme decembrī nenotiks. Tās vietā būs

19. decembrī 12:00 **Ziemsvētku eglīte**. Iesāksim to ar svētbriēni un padziedāsim Ziemsvētku dziesmas. Apmainīsimies ar dāvanām un paēdīsim kopējas pusdienas, kuŗas viesiem maksās \$5. Ieteiktā dāvanu vērtība \$5, vai vairāk. Visu vecumu viesi laipni gaidīti! Nākamā reg. pensionāru sanāksme notiks **5. janvārī**.

NUJORKA (NY)

28. novembrī 10:30 Jonkeru bazn. interaktīva izrāde bērniem J. Jaunsudrabiņa **Baltā grāmata**. Rež. **Inga Tropa**, lomās: **Jānis Znotiņš**, **Lauma Balode**. Ieeja par ziedojumiem. Viesus sagaidīsim ar vieglām uzkodām. Rīko Jonkeru latviešu pamatskola sadarbībā ar **Dirty Deal Teatro**.

6. decembrī 10:30 Salas bazn. (4 Rīga Ln, Melville NY) dievk., pusdienas, izloze un **Ziemsvētku tirdziņš**. Pārdošim piparkūkas, pīrāgus, rudzu maizi, dzeltenmaizi, putraindesas, pelēkos zirņus, jāņusieru, galertu, šprotes, Laimas šokolādes. Laipni ielūdz Salas novada dāmu komiteja! Dāmu komit. pr. Ilze

Beiniķe, tālr.: 516-293-8432.

NUBRANSVIKA (NJ)

George Street Playhouse (9 Livingston Ave, New Brunswick, NJ 08901)

No 10. līdz 21. novembrim **Laila Robiņa** tēlo prezidenta dzīvesbiedri lugā „*The Second Mrs. Wilson*”. Autors **Joe Di Pietro**. Info: 732-846-2895, www.georgestreetplayhouse.org

PRIEDAINE (NJ)

Priedaine (1017 Hwy 33, Freehold NJ). Info: www.priedaine.com

22. novembrī 14:00 **Latvijas Valsts proklamēšanas 97 gadu atceres svinības**. Svētbriēdis, māc. **Ieva Pušmucāne-Kineyko**. Svētku runu teiks valodniece un bij. Saeimas deputāte **Dr. Vineta Porīņa**. Rīko Ņudžersijas Latviešu biedrība. Sekos koncerts „**Kurp latviešu tautas dziesma**” – kolklēšanas virtuoze **Laima Jansone** un tautasdziesmu dziedātāja **Zane Pērkone**. Pēc koncerta saviesīgs vakars un Dzintara galdā gatavotas siltas pusdienas. Ieeja \$25. Info: Jānis Students, tālr.: 732-836-9750.

SIETLA (WA)

Sietlas Latv. Sab. centrs (11710 3rd Ave NE, Seattle WA 98125).

22. novembrī 11:30 (pēc dievk.) Latvijas 97. neatkarības svētki un Latviešu biedrības Vašingtona štata 65 gadu pastāvēšanas jubileja. Svētku runu, veltītu Aspazijai un Rainim, teiks **Prof. Iveta Grinberga** – „**Pastāvēs, kas pārvērtīsies**”. Svētku koncerts – **Siguldas Bal-**

sis. Ieeja \$15, skolas bērniem ieeja brīva.

ST. PĒTERSBURGA (FL)

St. Pētersburgas Latviešu biedrības nams (1705 th Ave N, St. Petersburg FL 33713).

Bibliotēka darbosies 1x mēnesī – ceturtdienās 12:00-13:00. Info: Māra Prāvs, tālr.: 727-851-9414.

28. novembrī 16:00 **Sirsnīgi priecīga Pateicības dienas pēcpusdienu šlagermūzikas skaņās**, par ko gādās četri Latvijā mūzikālo izglītību guvuši mūziķi – bundzinieks **Jānis Kauliņš**, bašģitarists un dziedātājs **Modris Laizans**, saksofonists **Zintis Zvarts** un taustiņinstrumentu speciālists **Juris Kristons**. Klausītājus sagaidīs arī pārsteigumi! Garantēts arī dejām piemērots laiks un mūzika. Biedrības dāmu komiteja gādās par glāzi vīna un pavīsam vieglām uzkodām. Par koncertā un dejās iztērēto kaloriju atjaunošanu un priecīga prāta uzturēšanu katram jā rūpējās pašam, līdzīgi ņemot groziņus. Ieejas zied., sākot ar \$20.

3. decembrī 10:00 Biedrības valdes sēde.

5. decembrī 13:00 **Ziemsvētku tirdziņš**, ko kopīgi rīko draudze un Daugavas Vanagi. Varēs iegādāties svētku labumus – piparkūkas, kūciņas, konservētus gurķišus un ķirbjus, ieēst frikadeļu zupu un loterijā izlozēt vērtīgas mantas. Mūzikālo priekšnesumu klausīsimes **Pēteris Ozola** un **Karmenes Lūsis** izpildījumā. Šī omulīgā un patīkamā pēcpusdienu tikai par

\$10 labprātīgu ziedojumu!

8. decembrī 13:00 videoizrāde – XI Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un Deju svētku Garīgais koncerts Doma baznīcā. Kafija un cepumi. Ieejas ziedojums, sākot ar \$3. Visi laipni aicināti!

19. decembrī 15:00 **Ziemsvētku eglītes sarīkojums** ar svētku eglis iedegšanu, cienāšanās ar pašnestu groziņu labumiem. Gaidāma Ziemsvētku veciņa ierašanās ar lielo dāvanu maišu!

VAŠINGTONA (DC)

Latviešu ev. lut. dr. nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD).

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com

Katru otrdienu 20:00 koņa mēģinājums.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv.ev.lut. Trimdas dr.:** (58 Irving St. Brookline Ma 02445).

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). **Svētdienās** 9:30 dievk. Pēc dievk. sadraudzība. **Trešdienās** 17:00 Bībeles stundas. **Trešdienās** 15:00 – 17:00 un **ceturtdienās** 9:00 – 13:00 mācītāja pieņemšanas stundas. Māc. H. Godiņa tālr.: 720-484-9857.

(Turpināts 17. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Brīvības piemineklis – 80

“Es gribu veidot pieminekli, kas būtu saprotams visiem visos laikos,” tā savulaik teicis tēlnieks Kārlis Zāle. Viņa veidotajam Brīvības piemineklis 2015. gada 18. novembrī aprit 80 gadu.

Pieminekļa blīvais vēstījums un nebeidzamā tiekšanās augšup iedvesmojusi paaudžu paaudzes – gan vēl pirms pieminekļa tapšanas, kad tautas ziedojumos tam savāca trīs miljonus latu, gan padomju okupācijas gados, kad vara visiem spēkiem centās pieminekli ignorēt vai interpretēja tā simbolus ar – no šodienas viedokļa – komiskiem skaidrojumiem. Tāpat arī šodien, kad Brīvības piemineklis arvien ir visu svarīgāko valsts brīžu tiešs liecinieks.

Ierosme par Latvijas brīvības simbola – Brīvības pieminekļa – celšanu radās jau Brīvības cīņu izskaņā, tomēr pamatakmeņi vienam no izcilākajiem Latvijas vēstures, arhitektūras un mākslas pieminekļiem ielika vairākus gadus vēlāk.

Ideju par pieminekļa celtniecību izteica toreizējais Ministru prezidents Zigfrīds Anna Meierovics 1920. gadā, norādot, ka arī Latvijā, līdzīgi kā Kauņā, nepieciešams „piemiņas stabs” brīvības cīņās kritušajiem. Brīvības pieminekļa vēsture jau ir gaļa, tā ir saistīta ar Brīvības cīņām, 1918./1920. gadu un pat ar Pirmā pasaules kara nobeigumu. Latvieši jau ir īpaši ar to, ka viņi tomēr cenšas pagātnes notikumus, cilvēkus un liecības iemūžināt monumentāli. 1925. gadā *Ilustrēts Žurnāls* publicēja toreizējā Valsts prezidenta Gustava Zemgala paziņojumu – „Budžetā līdzekļu nav, lai tos vāc tautal!”. Visā valstī nodibināja sazarotu komiteju tīklu, kas vāca ziedojumus. Rikoja dažādas loterijas, deju vakarus. Pierakstīja ziedotāja uzvārdu un ziedoto naudas summu. Atsaucība bija pārsteidzoši liela, kopā savāca aptuveni 3 miljonus latu.

Brīvības pieminekli Kārlim Zālem ir vairāki stāsti, taču visspilgtāk viņš izceļ Brīvību, Tēvzemi, Māti Latviju, Dzimteni, alkas pēc brīvības, cīņu pret verdzību un gandarījumu par uzvaru.

Ar grandiozu svētku ceremoniju Brīvības pieminekli atklāja

1935. gada 18. novembrī. Visā pilsētā dega krāsainas lampiņas, slēdza satiksmi, cilvēki devās gājienā, gar pieminekli lidoja 12 kara lidmašīnas, krastmalā pietāja pat armijas karakuģi un zemūdenes.

Leposimies ar Latviju, ko tik daudzas reizes mums mēģinājuši atņemt!

Lāčplēša dienu Latvijā svin par godu neatkarīgās Latvijas armijas uzvarai pār Rietumu brīvprātīgo armiju jeb tā saukto Bermonta karaspēku 1919. gada 11. novembrī. Lāčplēša dienā pie Brīvības pieminekļa Rīgā notika Latvijas Bruņoto spēku militārā parāde, kurā piedalījās Latvijas augstākās amatpersonas, kā arī Latvijas armija. Klātienē šo notikumu vēroja rīdzinieki un pilsētas viesi.

„Leposimies ar Latviju, ko tik daudzas reizes mums mēģinājuši

atņemt,” sakot uzrunu militārā parādē par godu Lāčplēša dienai, uzsvēra Valsts prezidents Raimonds Vējonis. Prezidents norādīja, ka 11. novembris ir svētki, kad godinām latviešu karavīrus, kas Brīvības cīņās nosargāja jaundibināto Latvijas valsti. Šajos svētkos mēs lepojamies ar mūsu valsts aizstāvju drosmi un varoņību. Šī ir diena, kad mēs, katra karavīra acīs redzot patiesu vēlmi aizstāvēt savu valsti, rodam sirdsmieru un izjūtam pacilātību. Laiks pēc Pirmā pasaules kara Eiropā nāca ar jaunām vēsmām.

„Valstis, kas ilgus gadsimtus bija tiekušas pēc brīvības, kļuva neatkarīgas. 1918. gadā dzima arī Latvijas valsts, bet ar tās izveidošanu karš diemžēl nebeidzās. Jaundibinātajai valstij uzbruka gan no austrumiem, gan rietumiem, un Latvijas brīvība bija pavisam trausla. Šodien varam būt lepni, ka Latvijā bija drosmīgi vīri, kas bija gatavi stāvēt un krist par neatkarīgu un brīvu Latvijas valsti. Viņi bija gatavi ar ieročiem rokās cīnīties par savu valsti! Viņu vidū bija pat 14 līdz 20 gadus veci Valmieras un Cēsu bērni un jaunieši, kurus atceramies kā drosmīgo Cēsu skolnieku rotu un kas daudziem var kalpot par pamatu nacionālajai pašapziņai,” sacīja prezidents. „Tādēļ ar pateicību pieminēsim brīvības cīņu dalībniekus, īpaši pulkvedi Oskaru Kalpaku, ģenerāli Jāni Balodi un Pēteri Radziņu, kuri, apziņoties pārspeku un reizē ticot idejai par savu zemi, aizveda Latvijas spēkus līdz uzvarai. Paldies par viņu neatsveramo un nepārvērtējamo personīgo ieguldījumu, lai 1919. gada novembra kauju kontekstā mēs šodien varētu runāt par Lāčplēša dienu!” teica valsts pirmā amatpersona.

Vējonis uzsvēra, ka šodien mēs dzīvojam brīvā valstī. Mums ir jābūt stipriem un gudriem, kā arī jābūt apņēmības pilniem sadarboties, jo mēs piederam Eiropas Savienības un NATO valstu saimei.

Bruņoto spēku un zemessargu parādi pieņēma Vējonis, aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis un Nacionālo bruņoto spēku komandieris Raimonds Graube.

Latvijas valstspiederīgajiem Parīzē, Francijā

13. novembra vakarā sešās dažādās Parīzes vietās notika terorakti, kušos dzīvību zaudēja vairāk nekā 100 cilvēku, ir vairāki simti ievainoto. Bojāgājušo skaits tiek precizēts. Francijā ir izsludināts ārkārtas stāvoklis, atcelti plānotie izklaides sarīkojumi.

Ārlietu ministrija turpina apzināt Latvijas valstspiederīgo skaitu Parīzē. Latvijas valstspiederīgie, atsaucoties uz ievietoto informāciju ĀM un vēstniecības Francijā mājaslapās, aktīvi sazinās ar ĀM Konsulāro departamentu un vēstniecību, darot zināmu par savu klātbūtni Parīzē un par to, ka atrodas drošībā. Saskaņā ar airBaltic sniegto informāciju Ārlietu ministrijai Parīzes lidostu darbība nav traucēta, bet tajās ieviesti stingrāki drošības pasākumi, kā arī atjaunota robežkontrole. Latvijas nacionālā aviokompānija rūpīgi seko notikumu attīstībai Parīzē. Ceļotājiem ir jāreķinās ar to, ka iespējama lidojumu kavēšanās Parīzes lidostās, taču tas ir drošības vārdā. Ministrija aicina ceļotājus no Latvijas, kuri atrodas vai tuvākajā laikā plāno doties uz Parīzi, rūpīgi sekot līdzi aktuālajai in-

formācijai Latvijas un Francijas plašsaziņas līdzekļos par drošības situāciju pilsētā un iespējamiem pārvietošanās ierobežojumiem. Šobrīd Parīzē nav noteikti ierobežojumi apmeklēt konkrētas vietas. Stingri iesakām rūpīgi izvērtēt nepieciešamību atrasties publiskās vietās Parīzē.

Izsaka pateicību rīdziniekiem un Rīgas domes vadītājam

Rīgas domes priekšsēdis Nils Ušakovs savā twitter kontā pauda Parīzes mērei Anne Idalgo un Francijas tautai līdzjūtību sakarā ar traģiskajiem notikumiem Francijas galvaspilsētā. Idalgo tūlīt atbildēja ar pateicības vārdiem. Viņa izteica pateicību rīdziniekiem un Rīgas pilsētas galvam par līdzjūtību un izgaismoto Rātsnamu: *Les habitants de Riga et leur maire Nils Ušakovs expriment leur soutien aux Parisiens. Merci. Nous sommes unis!*

(“Rīgas iedzīvotāji un viņu mērs Nils Ušakovs izsaka savu līdzjūtību Parīzes iedzīvotājiem. Paldies! Mēs esam vienoti!”)

Islāma valsts kaujiniekiem pievienojušies arī Latvijas iedzīvotāji

TV raidījumā *Nekā personīga* Ministru prezidente Laimdota Straujuma sacīja, ka ir informācija par ne vairāk kā pieciem Latvijas iedzīvotājiem, kuri ir pievienojušies Islāma valsts (IV) kaujiniekiem. Iekšlietu ministrija jau iepriekš, neminot konkrētu skaitu, ir norādījusi, ka ir identificētas šādas personas. Straujuma norādīja, ka, atgriežoties Latvijā, šiem cilvēkiem draud kriminālatbildība.

(Turpinājums 10. lpp.)

SPILGTS CITĀTS

šaubāmi bija ļoti daudz. Man nav tiesību saukt vārdos, jo es pierādīt neko nevaru, bet ir bijuši cilvēki no mūsu pašu Tautas frontes, sevišķi no radikālo spēku puses, kuri ir nākuši pie manis, raudājuši un teikuši – mēs esam. Man ļoti bail, ka tieši tāpēc, ka lustrācija nav notikusi, šie cilvēki atkal tiek aktivizēti (izcēlums mūsu – Red.). To mēs pamanām dažu mūsu redzamu cilvēku uzvedībā, kas pēkšņi sāk dziedāt pilnīgi pretējas dziesmas, kaut neatkarības atgūšanas laikā viņi dziedāja tik radikālas dziesmas, ka man kļuva bail. Es sapratu, ka nevaru atļauties to teikt, jo tūlīt pat atradīšos čēkas pagrabā, bet viņš atļaujas. Tas cilvēks, ļoti iespējams, zināja, ka viņam par to nekas nebūs. (..)

Visas staļinskās struktūras ir atguvušās, un dabīgi, ka viņi manipulēs, visiem spēkiem strādās ar to, kas viņiem ir šeit, Latvijā, ar visu aģentūras tīklu. Skaidrs, ka mūsu čēkas maisos nav viss, mēs visus aģentus nemaz nevaram uzzināt.

Bijušie tiek atkal aktivizēti...

Tautas frontes līderis un Atmodas simbols **Dainis Īvāns** žurnāla *Ir* intervijā sniedzis atbildes uz daudziem aktuāliem jautājumiem, kādi bija agrāk un kādi ir šobrīd. Īvānam tika jautāts arī par sadarbību ar drošības dienestiem. Vai palaists garām brīdis, kad varēja notikt lustrācija un vai ir vērts par to runāt.

D. Ī. Nav par vēlu sākt, un to vajag. Putinam atgriežoties pie varas, bijusi padomju čēka atkal nostiprinājusies un sāk iedarbināt savu aģentu tīklu. Aģentu neap-

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

Viņasprāt, Latvijas robežkontrole ir pietiekami spēcīga, lai šos cilvēkus identificētu. Šobrīd nav ziņu, ka kāds no šiem cilvēkiem būtu atgriezies Latvijā. “Mani, protams, pārsteidz jaunie cilvēki, kas ir latviešu tautības. Ir viena lieta ticība, es negribu pievērsties ticībai, bet otra lieta ir kaņot – kaņot par citu zemi,” sacīja *Straujuma*.

Atklāj NATO struktūras stābu Latvijā

Ar klusuma brīdi 16. novembrī sākās arī NATO spēku integrācijas vienības stāba atklāšana Latvijā. Tā ir pirmā pastāvīgā NATO struktūrvienība mūsu valstī. Stābs radīts, balstoties uz pērnruuden Velsas galotņu apspriedē (samitā) pieņemto lēmumu veidot alianses spēku integrācijas vienības sešas dalībvalstīs – bez Latvijas vēl arī Lietuvā, Igaunijā, Polijā, Rumānijā un Bulgārijā.

Latvijas vienībā strādās aptuveni 40 kaņavīru – puse no Latvijas bruņotajiem spēkiem, bet pārējie 20 no septiņām citām NATO dalībvalstīm. Stābs strādās pie kolektīvās aizsardzības plānošanas, koordinēs mācības, kā arī ārkārtas gadījumos būs atbildīgs par ātru NATO spēku uzņemšanu reģionā.

“Mēs zinām ļoti labi, ka krīzes situācijās laiks ir visnozīmīgākais faktors. Un ātrās reaģēšanas vienība vai cita NATO spēka ienākšana ir jāsaņem. Un šeit ir ļoti nozīmīga loma NATO spēku integrācijas vienībai,” sacīja Latvijas Nacionālo bruņoto spēku komandieris Raimonds Graube. Aizsardzības ministrs Raimonds Bergmanis norādīja, ka NATO struktūras stāba izveide Latvijā ir tikpat vēsturisks brīdis kā iestāšanās aliansē pirms 10 gadiem.

Ārlietu ministrijā atklāj izstādi “Valstsvīrs, diplomāts, jurists Fridrihs Vesmanis (1875–1941)”

Šogad apņir 140 gadu kopš ievērojamā Latvijas valsts darbinieka un diplomāta Fridriha Vesmaņa dzimšanas. Viņš bija zinošs jurists, advokāts, senātors, publicists un preses izdevumu redaktors. Septiņus gadus, no 1925. līdz 1932. gadam, Fridrihs Vesmanis bija ārkārtējais sūtnis un pilnvarotais ministrs Lielbritānijā.

Latvijas valsts dibināšanas 97. gadadienas priekšvakarā Latvijas ārlietu dienesta darbinieki kopā ar pirmā Saeimas priekšsēža un diplomāta Fridriha Vesmaņa radniekiem ieskandināja Latvijas valsts dibināšanas svētkus.

Atklājot izstādi, Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andrejs Pildegovičs (*attēlā*) uzsvēra Latvijas valsts un ārlietu dienesta pamatlicēju iestrādes un mantojumu mūsdienu Latvijas diplomātu paaudzei, kas ir īpaši būtiski, ņemot vērā modernos un pavisam nesenos ģeopolitiskos izaicinājumus.

Latvijas vēstnieks viesojas Mančestrā

9. novembrī vēstnieks Lielbritānijā Andris Teikmanis viesojās Mančestrā, lai iepazītos ar sadarbības iespējām, ko piedāvā Lielās Mančestras (*Greater Manchester*) grāfiste – Anglijas ziemeļrietumu ekonomikas, izglītības un kultūras centrs ar 2,7 miljoniem iedzīvotāju. Mančestras pilsētas valdē strādā arī pirmā britu pašvaldībā ievēlētā latvietē – deputāte Dzidra Nora (*Noor*).

Ar Lielās Mančestras Tirdzniecības kameras pārstāvjiem vēstnieks pārrunāja ekonomiskās sadarbības iespējas, īpaši inženierzinātņu, medicīnas un IKT jomās, un vienojās par atkārtotu tikšanos 2016. gadā, lai detalizētāk apspriestu sadarbību visdažādākajos līmeņos un veiktu individuālas sarunas ar Anglijas ziemeļrietumu reģiona uzņēmumiem.

Mančestras Universitātē vēstnieks iepazīnās ar universitātes darbības prioritātēm un starptautisko sadarbību, kā arī tikās ar studentiem no Latvijas. Pārrunās studenti dalījās ar nākotnes iecerēm un viedokli par karjēras iespējām Latvijā.

Pieprasījums pēc vēstniecības konsulārājiem pakalpojumiem liecina, ka Mančestrā un tās apkārtnē dzīvo ievērojams skaits tautiešu, kas interesējas par saiknes uzturēšanu ar Latviju. Mančestrā darbojas arī latviešu skola “Ezītis”.

Unikālā liecība par 1918. gada 18. novembri

Rīgas vēstures un kuņniecības muzejā apskatāma leģendārā un unikālā Latvijas valsts vēstures relikvija – Viļa Rīdzenieka liel-

formāta kolorētā fotografija „Latvijas valsts pasludināšana 1918. gada 18. novembrī”. Tā ir vienīgā vizuālā liecība, kuņā iemūžināts vēsturiskais mūsu valsts tapšanas brīdis – Latvijas Republikas proklamēšanas sarīkojums tagadējā Latvijas Nacionālajā teātrī (toreizējā II Rīgas pilsētas teātrī).

Mūsdienās unikālā fotografija kļuvusi par Latvijas valsts neatkarības pasludināšanas simbolu. Katru gadu Latvijas Republikas proklamēšanas svētku laikā muzejs sniedz iespēju to apskatīt ikvienam. No fotografijas pāri laikam uz mums raugās cilvēki, kas izloloja un izveidoja Latvijas valsti.

Ministru kabineta balvas laureāti

Valdība atbalstīja Ministru kabineta balvas piešķiršanu piecām izcilām personībām un vienai apvienībai par nozīmīgiem nopelniem demokrātiskas un tiesiskas Latvijas valsts attīstībā, saimnieciskajā un sabiedriskajā darbībā. Ministru kabineta balvu šogad saņē: Nodibinājuma “Latvijas Olimpiešu sociālais fonds” valdes priekšsēde, basketboliste **Uļjana (Iulijaka) Semjonova**, literatūrzinātniece **Gundega Grīnuma**, pedagoģe, choreografe, Deju svētku virsvadītāja, Triju Zvaigžņu ordeņa virsniece **Ingrīda Edīte Saulīte**, Centrālās statistikas pārvaldes priekšniece Aija Žigūre, Valsts sociālās aprūpes centra “Latgale” direktore **Mārīte Grīgāne**, Biedrība “Latvijas Politiski represēto apvienība”. Ministru kabineta balvas svinīgā ceremonija notika 16. novembrī Vidzemes koncertzālē “Cēsis”.

Kardinālam ānim Pujatam – 85

14. novembrī, 85 gadu jubileju svinēja Latvijas Romas katoļu baznīcas kardināls Jānis Pujats, kuņš daudzus gadus bija Rīgas archibīskaps – mētopolīts.

Jānis Pujats

Jānis Pujats dzimis Nautrēnu pagasta “Pujatos”, mācījies Rēzeknes 1. vidusskolā, Rīgas Mētopolijas Romas katoļu Garīgajā seminārā. Ordinēts 1951. gada martā, kalpošanu draudzēs sācis Preiļos. Laikā no 1951. līdz 1991. gadam kalpojis 14 dažādās katoļu draudzēs Latvijā.

Valsts prezidents Raimonds

Vējonis sveic Jāni Pujatu jubilejā

No 1966. līdz 1986. gadam Pujats bija mācībspēks Rīgas katoļu garīgajā seminārā. 1991. gadā viņš kļuva par Rīgas archibīskapu – mētopolītu. 1998. gadā pāvests Jānis Pāvils II Pujatu aizklāti iecēla par kardinālu, 2001. gada janvārī Pujats nominēts par kardinālu, kļūstot par Rīgas Mētopolijas Romas katoļu baznīcas kardinālu. Kardināls Pujats 2010. gada 21. augustā beidza pildīt apustuliskā administrātora pienākumus un kā emeritēts (pensionēts) bīskaps devās pelnītā atpūtā. Ticīgo pastorālo aprūpi viņš turpina veikt Rīgas Sāpju Dievmātes draudzē.

Parakstīts līgums par ES Ārkārtas trasta fonda Afrikai izveidi

Maltas galvaspilsētā Valletā ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs piedalījās Eiropas Savienības – Afrikas valstu jeb Valletas galotņu apspriedē (samitā), kuņā ES dalībvalstis ar Afrikas partneriem mēģināja rast praktisku un operacionālu aktivitāšu kopumu nelegālās migrācijas tūlītējai seku un ilgtermiņa cēloņu risināšanai.

Valletas apspriedes laikā ārlietu ministrs parakstīja līgumu par ES Ārkārtas trasta fonda stabilitātei un nelegālās migrācijas pamatcēloņu, un pārvietoto personu risināšanai Afrikā. Lēmums par Latvijas iemaksu 50 000 eiro ES Ārkārtas trasta fondā Afrikai tika apstiprināts Ministru kabineta 13. oktobra sēdē. Latvijai pievienojoties ES Ārkārtas trasta fonda Afrikai izveidei, E. Rinkēvičs puda pārliecību, ka „jaunizveidotais Eiropas Savienības Ārkārtas trasta fonds Afrikai palīdzēs risināt nestabilitātes, piespiedu pārvietošanas un nelegālās migrācijas pamatcēloņus.”

Eduardam Stiprajam pasniegts augsts Francijas Republikas apbalvojums

12. novembrī Ārlietu ministrijas valsts sekretāra vietniekam – politiskajam direktoram Eduardam Stiprajam Francijas vēstniecībā Rīgā tika pasniegts Francijas Nacionālais ordenis “Par nopelniem” (*Ordre National du Mérite*) lielvirsnieka pakāpē. Pasniedzot ordeni Francijas prezidenta vārdā, ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks Stefans

Viskonti uzsvēra Eduarda Stiprā nozīmīgo ieguldījumu Latvijas iestāšanās procesā Eiropas Savienībā un pievienošanās gaitā eirozonai, kā arī Latvijas un Francijas divpusējo attiecību veicināšanā. Kopš Latvijas diplomātijas atjaunošanas pag. gs. 90. gadu sākumā Eduards Stiprais ir sniedzis un turpina sniegt būtisku ieguldījumu Latvijas ārpolitikas veidošanā. Nacionālo ordeni “Par nopelniem” dibinājis Francijas prezidents Šarls de Golls 1963. gadā, lai atalgotu īpašu ieguldījumu Francijas tautas labā.

Tokijas universālveikalā atklāts Latvijas preču stends

Tokijas universālveikalā *Isetan Shinjuku Department Store* atklāts Latvijas preču stends, kuņā izstādīti vairāki apģērbi un interjera zīmoli.

Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras (LIAA) pārstāvniecība Japānā sadarbībā ar vēstniecību Tokijā un uzņēmumu *Isetan Mitsukoshi Ltd.* organizēja Latvijas preču prezentāciju vadošajā Japānas universālveikalā. Sarīkojumā piedalījās vēstnieks Japānā Normans Penke, un sarunā ar universālveikala ģenerāldirektoru Masaaki Takano vēstnieks atzinīgi novērtēja šī gada koncepcijas izpildījumu, kā arī izvēlēto Latvijas zīmolu dažādību un kvalitāti. Takano no savas puses pateicās par līdzšinējo sadarbību un piedāvāja sadarbību ar Latviju attīstīt arī turpmāk, jo par vienu no galvenajām misijām veikals uzskata ne tikai vislabākās kvalitātes produktu un pakalpojumu piedāvājumu, bet arī klientu izglītošanu un iepazīstināšanu ar dažādu valstu kultūru un tradīcijām. Latvijas stends izstādīts, istenojot universālveikala koncepciju *World Compass*, lai iepazīstinātu apmeklētājus ar dažādu valstu kultūru un dzīves stilu. Tajā aplūkojami Latvijas apģērbi, modes aksesuāru un interjera preču zīmoli, kas tika atlasīti sadarbībā ar veikala *Isetan* vadošajiem iepircējiem, kuri augstu novērtēja Latvijas ražojumu augsto kvalitāti un dabīgos izejmateriālus.

Atzinības raksti un dāvinājumi diasporas skoliņām

Izglītības un zinātnes ministrija par nozīmīgu ieguldījumu akcijā „Dāvinājums 2015” latviskās izglītības veicināšanā diasporā apbalvojusi M. Gorkija vispārīzglītojošās vidusskolas Baškortostānā (Arhlatviešu vidusskola) direktori Nadeždu Freimani, skolotāju Annu Gusarovu un Inline hokeja kluba *Longford Hawks* vadītāju Aigaru Brenci.

LAIKU UN VIETU MIJĀS

FRANKS GORDONS

Laimes, iztikas, glābiņa un patvēruma meklētāju vilnis arī tagad, iestājoties salnām, turpina “apšļākt” Eiropu. Ne tikai fanātiski islamisti, bet arī dažs labs balts gaišmatains tumsonis spriež, ka Allah/Tas Kungs soda šo izvirtušo kontinentu, sodmiskās visatļautības valstību.

Apokaliptiskajai vasarai seko ziema, kas stindzina apjukušo eiropiešu sirdis. Bet emocijas jāpārvar ar prātu. Saturīgu stāvokļa analīzi sniedz Rods Nordlends laikrakstā *New York Times*. Jau virsraksts brīdina: *A Mass Migration Crisis, and It May Get Worse*. Šī ļaužu masa nāk ne tikai no Sīrijas, Afgānistānas, Irakas, Gazas, Melnās Afrikas, bet pat no Karību jūras reģiona – no Haiti, kur nabadzība, kā mēdz teikt, ir endemiska un liek mērit ceļu uz Eiropu pāri okeānam uz Turciju, tad Grieķiju...

Eiropas lideriem, brīdina Nordlends, jāņem vērā arī šāds fakts: Nigerijā, kur iedzīvotāju skaits ir divreiz lielāks nekā

Vācijā, aptauja rāda, ka 40 procenti vēlas emigrēt uz Rietumiem, ja varētu. Un 2015. gada mācība pasaulei ir tā, ka viņi to var, ka tas ir iespējams.

Taču, piemēram, Oksfordas universitātes *Refugee Studies Center* vadītājs Aleksandrs Betss mierina: “Ar šo problēmu joprojām var tikt galā. Ja Libāna varēja uzņemt vienu miljonu sīriešu, kaut gan tā nav lielāka par Merilendas pavalsti, tad reģionam Eiropas lielumā jābūt spējīgam uzņemt miljoniem cilvēku.”

Daudziem eiropiešiem ir aizspriedumi, kad runa ir par migrantiem. Žurnāla *Der Spiegel* korespondents intervēja Braunšveigas kriminālās policijas īpašas komisijas vadītāju, kurš teica, ka “sīriešu ģimenes mums nerada problēmas” un ka baumām par ienācēju vardarbību pret baltajām sievietēm nav pamata. Jaunie austrumnieciskie vīrieši svilpojošā blondām daļiņām pakal, un atļaujas seksiskas piezīmes, tas viss. Un te

nu man gribas atgādināt, ka Gruzijas galvaspilsētā Tiflisā/Tbilisi šādas ainas vienmēr bija, ir un būs ikdienišķas. Braunšveigas inspektors, protams, neslēpj, ka sīku zādzību nav mazums, bet nopietnas noziedzības līmenis ienācēju vidū nesasniedzot pat vienu procentu. Inspektors atkārtoti, ka sīriešu, irakiešu un kurdu ģimenes neradot problēmas, toties bīstami esot krimināli elementi no Kosovas (!) un jauni vīrieši bez ģimenēm no Ziemeļafrikas un Centrālāfrikas.

Teikšu, ka visus šos migrantus, bēgļus, patvēruma meklētājus ir grūti šķirot. Ka viņu vidū ir potenciāli teroristi, kas dibina “šūniņas” un gatavo atentātus, – šis risks pastāv, bet runa ir par masām. Un te, manuprāt, pat reliģija – islams vai kristietība – nav arguments “par un pret”. Telavivas dienvidos, autoostas apkaimē, mīt ap 40 000 nelegālo imigrantu no Eritrejas un Dienvidsudānas. To vairums ir kristieši, kas starp spīķeriem

un bodītēm ierīkojuši savus lūgšanu stūrīšus ar altāriem un svētbildēm. Bet šie kristieši “baigi” dzer un piedzeras, jo alus ir lēts, viņi ir kauslīgi, un vakaros tur gaisotne ir visai neomulīga.

Musulmaņi ir ļoti dažādi, un islams pats par sevi kļūst bīstams tikai tad, kad pārtop islamismā, t.i., džihadā jeb svētā kara ideoloģijā.

15 minūšu attālumā no mūsu mājas sākas Jafa – tagad Telavivas sastāvdaļa. Tā ir sense-na ostas pilsēta, kuņas sākums meklējams senās Ēģiptes faraonu laikos. Patlaban Jafā līdzās 36 tūkstošiem jūdu mīt 16 tūkstoši arābi – gan musulmaņi, gan kristieši. Ir vairākas mošejas “no turku laikiem”. Noteiktās reizēs atskan muedzina sauciens uz lūgšanu, un mēs visi esam pie tā pieraduši – tas ir viens no pilsētas trokšņiem. Islamticīgās arabietes apsien galvu ar lakatiņu, slēpjot vienu matu, un zem svārkjiem nesā bikses – *šalwar*, kas slēpj stilbus.

Tik vien! Jafas galvenajā ielā, kas lepni saucas par bulvāri, arabietes parandzā, kas slēpj visu seju vai atstāj tikai šķirbu acīm, sastopamas varbūt vienu reizi nedēļā, kamēr Londonas centrā, lepnajā *Edgware Road*, jau pirms gadiem tādas varēja redzēt uz katra soļa...

Jāatgādina, ka tumšadainie kristīgie bēgļi no Eritrejas un Dienvidsudānas auguši ļoti primitīvos apstākļos un spēj veikt tikai pašus vienkāršākos darbus, kamēr Sīrijā iedzīvotāji ir visumā puslīdz labi izglītoti, pilsētnieki no Damaskas vai Halebas viegli integrējas Rietumos. Viņu vairums ir musulmaņi – sunniti, bet reliģisko fanātiku nav pārāk daudz.

Tagad, runājot par kvotām un kritērijiem, par “svešinieku draudiem mūsu civilizācijai”, nevajadzētu vispārināt, bet jāraugās individuāli. Tas nav viegli, bet ieteicams drošības pēc – abās šī jēdziena nozīmēs.

SALLIJA BENFELDE

Komentārs top dienā, kad Eiropā, arī Latvijā, ir sēru diena, pieminot Parīzē teroristu sarīkotajā slaktiņā bojā gājušos. Trīs minūšu klusuma brīdis dienas vidū kā Rekviēms 132 noslepkavotajiem un vairāk nekā trīs simt ievainotajiem, no kuņiem daudzi joprojām ir uz dzīvības un nāves robežas.

Arī Latvijā pie Francijas vēstniecības gults ziedi un tiek aizdedzinātas svečītes, vairākas Rīgas lielās ēkas naktīs izgaismotas Francijas karoga krāsās. Bet pie Brīvības pieminekļa savu piketu jau paspējuši sarīkot bēgļu pretinieki, kuņiem Parīzes traģēdija ir kā pierādījums tam, ka pie visa vainojami bēgļi. Tikmēr izmeklēšana Parīzē iet savu gaitu, vismaz viens sevi uzspridzinājušais terorists jau ir identificēts un izrādās dzimis Parīzē, viens bijis Beļģijas pilsonis, par vairākiem terrora akta izpildītājiem un plānotājiem ir skaidrs, ka tie bijuši Francijas pilsoņi. Tiesa gan, viens terorists pašnāvnieks nokļuvis Eiropā kā Sīrijas bēgļis, un Grieķijas salā viņš nav ilgi aizkavējies, jo viņam tikuši piešķirti dokumenti, ar kuņu palīdzību „bēgļis” iekļuvis Eiropas kontinentālajā daļā. Jā, teroristi, Francijas pilsoņi, ir migranti otrajā vai trešajā paaudzē, bet ne jau visi musulmaņi ir teroristi. Daudzviet Eiropā musulmaņu kopienas un organizācijas jau paudušas nosodījumu un atklāti pateikušas, ka neuzskata teroristus par savas

ticības brāļiem, bet gan par slepkavām, kuņiem nav nekā svēta. Tajā pašā laikā ir arī skaidrs, ka milzīgais bēgļu skaits palielina terorisma risku, jo starp kara bēgļiem un tiem, kuņi vēlas labāku dzīvi, ir arī teroristi.

Ko darīt? Vai terorisma vilni var apturēt? Vai Eiropas valstu robežu slēgšana, Šengenas līguma laušana pasargās cilvēkus no t.s. Islāma valsts kaujinieku plāniem pakļaut Eiropu un pēc tam visu pasauli un iznīcināt ne tikai visus, kuņi nav islāmticīgie, bet iznīcināt arī tos musulmaņus, kuņi neaizstāv radikālus uzskatus?

Šķiet, ka dažas atbildes, gan diezgan vispārīgas, tomēr jau ir atrastas. Ir jāstiprina Eiropas Savienības ārējā robeža un vienlaikus jāuzlabo bēgļu politika. Tos, kuņi ierodas Eiropā, ir daudz stingrāk jāpārbauda un jākontrolē, un jāsūta atpakaļ tie, kuņi nav kara bēgļi un kuņiem savā zemē nedraud dzīvības briesmas. Iekšējo robežu slēgšana neko daudz nemainīs, tā var noderēt ārkārtas apstākļos kontrolei, bet nevar aizliegt pilsoņiem brīvi pārvietoties. Neapšaubāmi ir jāpalielina speciālo dienestu kapacitāte. Vēl jāpiebilst, ka bieži vien par visfanātiskākajiem musulmaņiem kļūst t.s. konvertīti jeb tie cilvēki, kuņi agrāk ir bijuši kristieši, bet pēc tam mainījuši ticību, kļuvuši par musulmaņiem un vēlas pierādīt, ka ir paši pareizākie un ka visi pārējie nesaprot lielo Allāha atklāsmi. Runājot par cilvēktiesībām un

demokratiju, manuprāt, visprecīzāk ir pateikusi latvieti, kultūras socioloģe Dagmāra Beitnere: „Eiropai ir jāizbeidz sava politikorektuma diktatūra un demokrātijai ir jāmacās sevi aizstāvēt.” Beitnere uzskata, ka Eiropa nepastāv par savām vērtībām, bet pieļauj, ka citas valsts pārstāvji diktē savus noteikumus. Viņasprāt, cilvēkiem ir jāsaprot, ka Eiropa nepastāv par savām vērtībām, nepieļaujot, ka iebraucēji diktē savus noteikumus, bet savas vērtības ir jāaizstāv bez asinsizliešanas. „Islāma piekritēju dēļ atsevišķās Francijas pilsētās jau panākts, ka Ziemsvētku laikā pilsētā netiek uzstādītas svētkiem vēltītas eglītes, un panākts, ka noteikti baseina apmeklējuma laiki. Viņi ierodas un uzstāda savus noteikumus. Islāmistu rīkojas līdzīgi kā šodienas Krievija – izmanto demokratiju saviem mērķiem,” uzskata socioloģe.

Protams, Latvijai jāstiprina sava robeža, kas ir arī Eiropas Savienības galējā Austrumu robeža, turklāt pēdējā laikā to mēģina šķērsot arī irākieši un afgāņi. Finanējums tam ir paredzēts, darbs šajā virzienā jau ir sācies. Papildu finansējums nākamajā gadā ir paredzēts arī drošības dienestiem. Latvijas Valsts prezidents un arī Ministru prezidente jau ir paziņojuši, ka Latvija, kā solīts, uzņems 776 bēgļus, bet šobrīd, kamēr bēgļu jautājums Eiropā nav sakārtots, nevar būt ne runas par to, ka mēs varētu uzņemt vairāk bēgļu. Jāpiebilst,

ka šobrīd draudu līmenis Latvijā ir zems, bet, protams, situācija var mainīties jebkurā brīdī, jo teroristi paplašina to valstu sarakstu, kuņas plāno savus slaktiņus. Piemēram, dažas dienas pēc Parīzē notikušajiem terrora aktiem, draudi jau ir izteikti Zviedrijas valdībai un parlamentam.

Latvijas Drošības policija (DP) jau ir aicinājusi iedzīvotājus atturēties no provokatīvām darbībām, kuņas vērstas pret sabiedrības saliedētību un mūsu valsts dažādu reliģisko kopienu mierīgu līdzspastāvēšanu. Izskanējuši arī atsevišķu cilvēku aicinājumi nekrāt sirdi naidu, nevērsties pret visiem, kuņi nav kristieši. Galu galā naidis vienmēr rada naidu. Tomēr nepatika pret atšķirīgo, centieni visu izskaidrot tikai ar to, ka Eiropā ierodas musulmaņi un paliek tur dzīvot, aug, to stiprina arī dažāda laba politika nostāja. Piemēram, Tieslietu ministrijas parlamentārā sekretāra, Nacionālās apvienības biedra Jāņa Iesalnieka nostāja jautājumos, kas saistīti ar bēgļiem, ir skaidra un nepāprotama – bēgļi ir ļaunums, tos nevajag pieņemt Eiropā un Latvijā. Svārstīga un neskaidra brīžiem ir arī dažādu citu Nacionālās apvienības politiķu attieksme.

Manuprāt, jāpiekrīt tiem, kuņi saka, ka Eiropa bijusi pārāk iecietīga un pārspilējusi cilvēktiesības, saredzot to iespējamās pārkāpumus jautājumos, kuņas patie-

sībā runa ir par elementāru cieņu un pienākumiem pret valsti, kuņā cilvēks dzīvo. Domāju, ka pārāk bieži tiek aizmirsts, ka cilvēkiem ir ne tikai tiesības, bet arī pienākumi. Tomēr uzskatīt, ka visa ļaunuma un visu problēmu sakne ir cilvēki, kuņi dzīvo valstī, kuņā viņi vai viņu vecāki, vai vecvecāki nav dzimuši, ir absurds, tas nozīmētu, ka cilvēki paaudzū paaudzēs driest dzīvot tikai tur, kur tie piedzimuši, precēties savā starpā driest tikai vienas valsts pilsoņi utt. Reālajā dzīvē tas nozīmētu ieviest tādu pašu režīmu kā bijušajā Padomju Savienībā vai tagadējā Ziemeļkorejā. Protams, neviens politiķis Latvijā kaut ko tādu nesludina. Tomēr patiesībā, ja konsekventi sekotu uzskatiem par citu valstu un kultūru cilvēkiem kā ļaunumu Eiropai, tad mēs drīz vien attaptos baisā režīmā ar necilvēcīgu kārtību.

Parīzes traģēdija dziļi sirdī ir skārusi daudzus, arī mani, jo acīmredzot ar šo pilsētu daudziem saistās Eiropas civilizācijas, kultūras un laika zīmes mūsu prātos un sirdīs, pat ja par to ikdienā nedomājam. Parīzē, tāpat kā jebkurā pasaules lielpilsētā, ir savas tumšās un gaišās dzīves puses, tomēr man tā vienmēr, arī tad, kad par to vēl bija tikai lasīts, ir bijusi un ir kā gaismas un prieka zīme. Un es bīstos no tā, ka mēs paši savā pārcentībā, cīnoties pret ļaunumu, varam uzrakstīt Rekviēmu gaismai.

Rekviēms un politika

EDUARDS
SILKALNS

Richarda Zariņa atmiņas, izdotas Rīgā, apgādā SIA VESTA-LK, seriņā „Laika grāmata”, 2015. g., 352 lpp.

Reti iznāk sastapties ar grāmatu, kas par tādu tapusi gadus astoņdesmit pēc tās manuskripta sagatavošanas. Gluži tāda ir cara laika un pirmā Latvijas neatkarības perioda daudzpusīgā mākslinieka Richarda Zariņa (1869-1939) atmiņu sējums. Laiskākam recenzentam par pašreizējo varētu rasties kārdinājums iepazīstināšanas nolūkā ar Richardu Zariņu pārrakstīt viņa daudzo amatu veikumu sarakstu no Rudītes Kalniņas ievada grāmatai, bet ar to pašu recenzijām laikrakstā atvēlētā telpa jau teju būtu aizpildīta. Tāpēc vienā pašā skopā un nepilnīgā teikumā pasacīsim vienīgi to, ka Zariņš bijis izcilis grafiķis, vērtspapīru, naudaszīmju un monētu metu, diplomu un pastmarku veidotājs Pēterburgā (1899-1919) un pēc tam Latvijā, veicis pedagoga darbu Latvijas Mākslas akadēmijā, iecerējis un sastādījis monumentālo krājumu **Latvju raksti** trīs sējumos (1924-1931).

Atmiņām ir plašs, no autora aprakstītajiem mūža gadiem un attieksmju maiņas atkarīgs diapazons. Bērība Līgatnē saglabājusies atmiņā liriski daiļa:

Ar sevišķu prieku varēju sēdēt ziedošu ievu zaros, elpot to rūgti

apdullinošo smaržu vai kādas mazas sarkanas klintīņas priekšā, zem nokārušajiem gaļiem, zaļiem egļu zariem sajūst gandrīz sāpīgu prieku par šo sarkanumu zaļumu vidū vai sajūsmā vērt pirmās dzeltenās rudens lapas kādā pār sarkano klinti nokārušās liepas zarā. (15. lpp.)

Gan laba humora izjūta, gan sava veida atriebības tieksme parādās grāmatas beigās, kur Zariņš pakārto attiecības ar savu biedru Valstspapīru spiestuvē, inženieri A. Balodi, kuŗš **Latvju rakstu** dēļ it kā rīdijis pret Zariņu Valsts kontroli. Tūdaļ citējamais anekdotiskais atgadījums izpelnījās smieklu šaltis grāmatas atvēršanā 1. oktobrī Latvijas Nacionālās bibliotēkas 13. stāvā, kad to priekšā lasīja Latvijas Radio direktors Aigars Rozenbergs.-

Kāda gara cilvēks šis kungs bija, to vislabāk parāda sekojošs notikums.

Mēs abi bijām Valstspapīru spiestuves darīšanās reiz Prāgā. Prāgas centrs jeb vecpilsēta ir bagāta ar būvēm no visādiem mākslas periodiem, un, kā jau visās bijušajās Austrijas valsts pilsētās, tā arī Prāgā bija ļoti daudz baroka stila būvju. Pa pilsētiņu staigādams, es manam pavadoņim rādu un saku: tas ir gotika, tas ir ampīrs, tur baroks, te renesanse utt. Pusdienu ieturējam kādā restorānā pie kāda

maza laukuma. Pa logu redzu mums taisni pretim baroka stila baznīcu un saku pavadoņim: „Redziet, tur atkal ir tipisks baroks,” uz to viņš atbild: „Tam Barokam laikam gan ir daudz palīgu bijis, jo visu to viņš viens gan nevarēja veikt.”- Ir jau gan skaidri, ka no šītik izglītota kunga nevarēja arī prasīt, lai viņam kaut cik saprašanas būtu par Latvju rakstu nozīmi mūsu dzīvē” (334.)

Starp citu, gluži kā Zariņš āzējās par sava darba un ceļabiedra neorientēšanos arhitektūras stilos, tā varētu arī paāzēties par Zariņa centieniem Latvju rakstu 2. sējumā ieteikt vārdu Latava teritorijas apzīmējumam, kas daļēji pārsedzas ar Latvijas teritoriju, tomēr pilnībā tai neatbilst. Nu neiegājās tā Latava!

Visumā tomēr Zariņa stāstījums nav nedz dzejiski trausls, kā Līgatnes piemērā, nedz humoristisks vai atriebīgs, tas ir visai lietisks un tiešs. Tā kā Zariņš bija darbarūķis, saprotamā kārtā daudzviet viņa uzmanības degpunktā ir ar viņa darbu saistīti temati. Grāmata tad nu ir informatīva zelta bedre grafiķiem, litografiem, arī citu vizuālo mākslu pārstāvjiem un tādiem, kas ar šīm nozarēm grib iepazīties. Citiem lasītājiem garajā nodaļā ar virsrakstu „Valstspapīru spiestuvē Pēterpilī” varē-

tu pietrūkt vispārējā Pēterpils dzīves notēlojuma 20. gs. pirmajās divās desmitgadēs un ziņu par latviešu sabiedrisko dzīvi tur. Bet ja nu Zariņam, kā viņš raksta, „jau tūliņ ar pirmām dienām darbs... uzvēlās pamatīgi”, visu nevar gribēt.

Krāšņa turpretim ir iepriekšējā nodaļa par Zariņa studijām Rietumu ārzemēs no 1896. līdz 1899. gadam. Sīki mazi vērojumi un pieredzējumi ļauj viegli iejusties 27 gadus veca jaunieša pirmajos soļos ārpus dzimtās zemes. Vērojumu dziļuma trūkumu vairāk nekā kompensē pirmreizības svaigums.

Visiem, kas jaunākos laikos apmeklējuši kādas no lielajām Vācijas, Šveices un Austrijas pilsētām, patiks savus iespaidus salīdzināt ar Richarda Zariņa vērojumiem 19. gs. beigās. Arī Stokholmai atvēlētas četras lappuses. Jaunu, svaigu dzīves niānšu uziešana jaunam cilvēkam var būt sevišķi rosinoša, pat ja tā nieks vien ir. Kad 25 gadu vecumā no mītnes zemes Austrālijas devos savā pirmajā ilgajā Eiropas ceļojumā, mani mulsināja apstākļi, ka Vinē frizētavās matu viriešiem cirpa sievietes, nevis virieši, kā bija ierasts Austrālijā. Zariņam Stokholmā bijusi vēl ekstrēmāka pieredze. Viņš raksta:

Ļoti oriģināla lieta ir tā, ka, pirtī numuru dabūjuši, jūs viņu

durvis nevarat noslēgt. Pēc brītiņa, kad esat izgērbusies, atveras durvis un ienāk kāda sieviņa un, neskatoties uz jūsu protestiem, sāk jūs mazgāt, ieziepēt un atkal nomazgāt. Tā esot Zviedrijā tāda paraža, bet svešiniekam virietim, kas to nezina, ļoti pārsteidzoša. (118.)

Par savu ģimenes dzīvi Zariņš raksta maz. Viņš apprecējis zviedru dziedoni Evu Sundbladi. Pēc dzemdības Parīzē un dažas dienas vēlāk zaudētiem dvīņiem ģimenē dzimuši vēl četri bērni. Zariņa atmiņu grāmatas beigās lasāmas arī Evas Sundblades „atmiņas par Latvijas atbrīvošanas laiku”, kas pārpublicētas no kāda žurnāla **Zeltene** 1934. gada izdevuma.

Grāmata iespiesta nevainojamā tipografiskā izpildījumā uz augstas kvalitātes papīra. 68 lappusēs skatāmi Richarda Zariņa visdažādāko veidu un tehniku darbu nobildējumi. Grāmatas tapšanas ieceres autors un īstenotājs bijis Zariņa mazdēls, dabaszinātņu doktors un pētnieks Aivars Celmiņš (1927), kuŗš grāmatas atvēršanā pastāstīja par sava vectēva manuskripta ilgus gadus desmitus pārļauto klusēšanu vai gulēšanu un par neparastā kārtā pazudušām dažām nodaļām.

MĀRIS
BRANCIS

Par tādu uzskatāma Richarda Zariņa (ievērojot viņa vārda un uzvārda rakstību) atmiņu izdošana. Par šo atmiņu pieraksta eksistenci runāja jau sen, kad nevienam nebija ne jausmas, ka tas patiesi vēl joprojām pastāv. Kad par atmiņu izdošanu pirms pāris gadiem izcīlā grafikas meistara 145 gadu piemiņas sarīkojumā Misiņa bibliotēkā paziņoja viņa mazdēls Aivars Celmiņš, daudzi klusībā noelsās un sāka ar nepacietību gaidīt, jaušot, ka atmiņās varētu atklātībai pavērties ne viena vien nezināma mākslinieka dzīves un daiļrades lappuse.

Padomju okupācijas gados Richarda Zariņa personību un viņa veikumu mākslā parasti mēdza apiet, „aizmirst”, daudzus nozīmīgus datus vismaz noklusēt. Meistars bija pārāk neērtā figūra latviešu mākslā, bet tajā pašā laikā nevarēja noliegt viņa devumu. Šodien viņu cildina numismāti un pastmarku pētnieki, retāk piemin, ka viņš 14 gadus bijis Latvijas Valstspapīru spiestuves pārvaldnieks un kopā ar Vili Krūmiņu izveidojis Latvijas ģerboņa attēlu, taču nav dzirdēts, ka viņa daiļradi kāds būtu sācis pētīt. Atbildi var sameklēt pērn iznākušajā „Latvijas mākslas vēstures” IV sējumā. Tajā sacīts, ka Richards Zariņš ir „amatnieciski meistarīgs lietiskās grafi-

kas speciālists”, ka viņa mākslā visu mūžu saglabājis „vācu biedermeieriskā romantisma tēlainību, **amatnieciskā** ornamentālista precīzā, **cietā un dogmatiskā** linija” un pēcgalā – viņš bija viens no „aktīvākajiem tā-laika **modernisma apkaŗotājiem**”. Šis sprieduma kategorisms var būt viens no iemesliem, ka uz Latvijas simtgadi grāmatas par Richarda Zariņa daiļradi varētu nebūt...

Richarda Zariņa atmiņas ir lieliski uzrakstītas, tās paver durvis uz mākslinieka garīgo pasauli, parāda viņa personības veidošanos, atklāj piedzīvoto, kā arī to, cik savā pasaules uztverē un pašā dziļākajā būtībā viņš bija nacionāli noskaņots un cik labi izglītots viņš bija. Richards Zariņš ļoti detalizēti apraksta atmiņas par pirmajiem dzīves gadiem, kas tagad viņa personības veidošanos modernā laika pusaudžiem – nebija ne grāmata, ne ko īsti vilkt mugurā, taču bērni priecājās par dzīvi. Ar lielu sajūsmu viņš stāsta par Līgatni, tās gleznaino apkārtni, par izlasītām grāmatām un zīmēšanu.

Ārzemju studiju laikā Parīzē Richards Zariņš sastapa zviedru dziedātāju Evu Sundbladi. Par viņu pazišanās sākumu un kopdzīves pirmajiem gadiem atmiņu autors gan pavēsta, bet turpmāk

viņš ģimenes dzīvei tikpat kā nepieskaŗas, neļaujot nelūgtai ziņkārīgai acij ielūkoties viņu ģimenes apartamentos. Acīmredzot tas noticis tādēļ, ka pag. gs. 20. gados atradās cilvēki, kuŗi nekautrēdamies ielauzās viņa ģimenes dārziņā un mēģināja visu izbradāt. Arī turpmāk stāstījumā tikpat kā apieti personīgie jautājumi. Visu uzmanību viņš velta darbam.

Tā kā Richards Zariņš bija ļoti augsts profesionālis, kuŗa skološanās balstīta pasaules klasiskajā kultūrā, viņam nebija pieņemami jaunākās paaudzes mākslinieku darbi, kuŗos vērojama ārzemju jaunlaiku mākslas (tā sauktā kubisma) spēcīga ietekme. Jaunie kļuva arvien agresīvāki. Te nu jāmin, ka viens no pirmajiem uzbrukumus saņēma tieši šo atmiņu autors, par to gan grāmatā nebīlzdamas ne vārda. Tad nu viņš, Richards Zariņš, esot izdomājis pret jaunajiem cīnīties, radās izstāde un pēc tam sekojošie notikumi, kas mākslas vēsturē iegājuši ar jēdzienu „kasparsoniāde”. Tā ir krietni apspriesta no dažādiem aspektiem, bet memuārists atklāj, kā notika šīs izstādes darbu gatavošana, par ko līdz šim precīzu liecību nebija.

Lielā nozīme Richardam Zariņam ir etnografijas un tautas

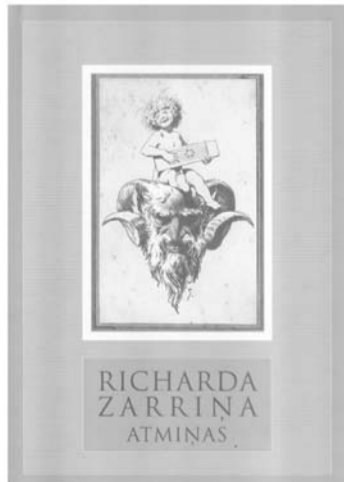
mākslas saglabāšanā un **Latvju rakstu** trīs sējumu izdošanā, kas, līdzīgi kā Krišjāņa Barona dainas, uzskatāmi par pamatu tālākajiem pētījumiem savā jomā. Richards Zariņš vērsās arī pret tautastēpu modernizētājiem, pirmām kārtām pret Jūliju Madernieku. Reizēs, kad jāaizstāv sava pārliecība, atmiņu autors

var būt ass un neiecietīgs.

Mākslinieks gan savās atmiņās daudzām lietām nepievēršas, piemēram, ne ar pušplēstu vārdu viņš nestāsta par paša vadīto Grafikas meistardarbnīcu Latvijas Mākslas akadēmijā.

Vēl jāuzslavē mākslinieces Dai-gas Brinkmanes atturīgais klasiskais grāmatas noformējums.

Nozīmīgs notikums mākslas dzīvē

Šī grāmata ir latviešu mākslinieka, ekslibra pamatlicēja latviešu grafiķā, Latvijas Valsts ģerboņa attēla autora (kopā ar Vili Krūmiņu), kā arī Latvijas valsts vērtspapīru, naudaszīmju un monētu metu autora

RICHARDA ZARRIŅA
(1869 – 1939)

autobiogrāfija – saistošs, faktiem bagāts kultūrvēsturisks vēstījums. Aizrāujosa lasāmviela vēstures cienītājiem un pētījumu lauks zinātkāriem lasītājiem, kā arī mākslas zinātniekiem.

INTERESENTI AMERIKĀ GRĀMATU VAR IEGĀDĀTIES, NOSŪTOT ĒĶU PAR 45\$ RASMAI ADAMS
114 4TH AVE NW, LARGO, FL33770
TĀL.: 727 953 6313
E-PASTS: rasma@laiks.us

JĀNIS LEJNIEKS, Dr. Arch.

HARMONISKĀ OKUPĀCIJA

“...nu nevar taču kaut kas tāds, kas ir riebies visus padomju laikus, pēkšņi iepatīties tikai tādēļ, ka tam šodien ir cits konteksts! (..) Okupācijas muzejam ir jāatrodas Rīgas centrā; tam jābūt vienam no prioritārajiem muzejiem valstī un obligāti valsts protokola sastāvdaļai. Ļoti ceru, ka pašreizējā Rīgas dome nekādi nekavēs muzeja izaugsmi. Bet vai domnieki saskatīs Birkerta piedāvājuma, nebaidīšos teikt, ģenialitāti?” Tā labi sen – kad tika publiskota arhitekta skice, par to rakstīja Helēna Demakova (“Birkerts – samierinātājs”, *Diena*, 22.08.2001.). (..)

Pēc pirmās sadursmes starp muzeja piebūves jeb “Nākotnes nama” aizstāvjiem un pretiniekiem Arhitektu namā, kas starp pusēm izvērtās plašsaziņas līdzekļos, kur Birkerts skaidroja savu ideju, puda savu pārsteigumu, ka “sāpe par Okupācijas muzeja nākotni un veidolu atsevišķos cilvēkos ir tik ilgi rūgusi. Ir pagājuši 12 (!) gadi, kopš pieņemts lēmums par muzeja piebūvi, un šo gadu laikā bija iespēja runāt, diskutēt, mainīt. Taču – kāpēc tieši tagad? Man šķiet profesionāli bezatbildīgi izteikt jebkādas kategoriskus spriedumus un vērtējumus šobrīd, jo gluži vienkārši pasaules arhitektu cunftē tā nedara.” (“Birkerts: Okupācijas muzeja piebūve ir minimālas apbūves paraugs”, *LETA*, 30. jūnijs 2015.)

Te būtu vietā iepazīties ar “Arhitekta ētikas un profesionālas rīcības kodeksu”, kas pieņemts Latvijas Arhitektu savienības padomē 2012. gada 17. decembrī. “P.49. Arhitekts aizmuguriski, ļaunprātīgi vai netaisnīgi nekritizē un nediskreditē citas personas arhitektūras veikumu. Arhitektam īpaši jāizvairās no izteikumiem, kas netaisnīgi un tišuprāt ceļ neslavu citam arhitektam. P.51. Arhitekts var pārņemt cita arhitekta iesāktu darbu, ja līgums ar arhitektu, kas iepriekš ticis nolīgts šim pašam projektam, ir izbeigts atbilstoši līguma nosacījumiem vai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā vai arī šis arhitekts ir miris, kļuvis un atzīts par rīcībnespējīgu vai pats oficiāli akceptēta formā ir atteicies no sava iesāktā darba turpināšanas.”

Gan sabiedrībā, gan profesionāļu vidū ir polārizējušies viedokļi par projekta ietekmi uz Strēlnieku laukuma attīstību, bet piedāvājums uzsākt ēkas rekonstrukciju tās pašreizējā apjomā, turklāt apgūstot piešķirtos valsts budžeta līdzekļus noteiktajos termiņos, ir nonsenss, jo tāda ēkas rekonstrukcijas projekta nav. Bez tam, atbilstoši spēkā esošajai pilsētplānošanas dokumentācijai, strīdīgo zemesgabalu ir paredzēts apbūvēt, un tad jau projekta kritika liek domāt ekonomisko spēku ietekmju robežu pārzīmēšanu. Daži arhitekti Latvijā uzskata sevi par nenovērtētiem,

un tad cits nekas neatliek, kā kritizēt savējos.

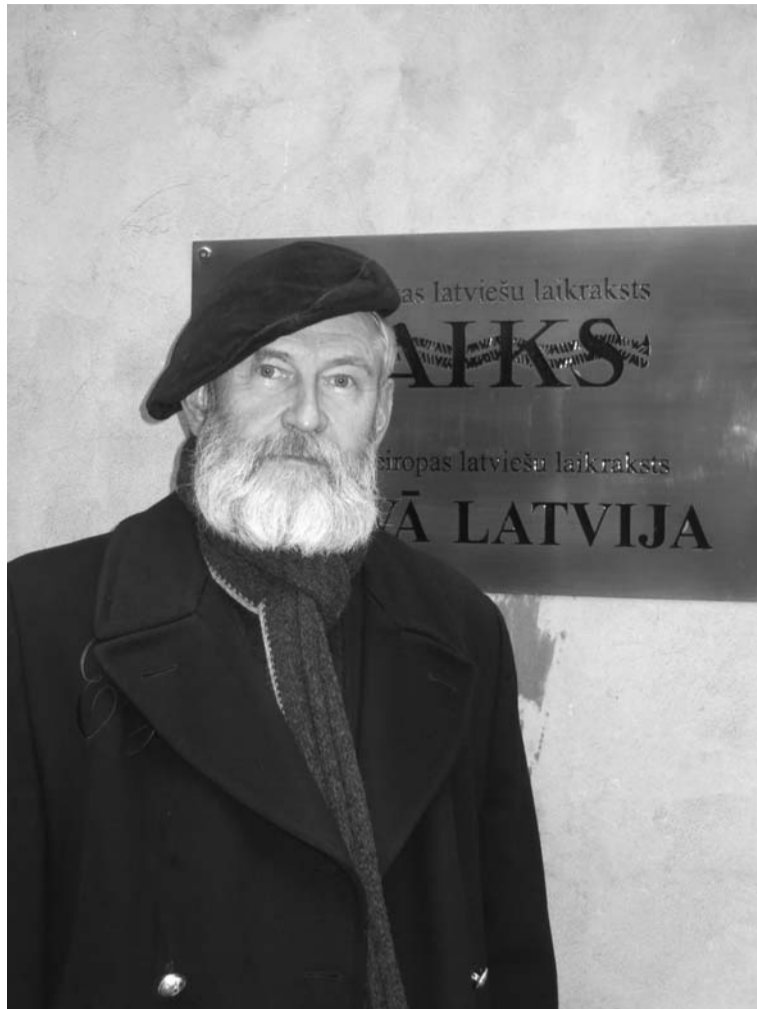
Rīgas pilsētas arhitekts Gvido Princis savā atzinumā Rīgas pilsētas būvvaldei ieteicis “neatbalstīt būvatļaujas izsniegšanu Latvijas Okupācijas muzeja piebūves “Nākotnes nams” būvniecībai, aicinot apsvērt iespēju uzdot par pienākumu iesniedzējam novērst nepilnības, kas saistītas ar piebūves iedēšanas vēsturiskajā centrā. Princis norādījis, ka “Okupācijas muzeja piebūve neatbilst uzstādījumam par tās līdzību vai analogiju ar senākās – Vecrīgas viduslaiku – **apbūves struktūras atjaunošanu (būvlaižu, fasāžu dalījums, lokālās būvmākslas tradīciju pārmantojamība, tradicionālie materiāli)**. Arī vērtējot no 20. gadsimta pilsētībūvnieciskās situācijas nostiprināšanas skatu punkta – **konkrētais priekšlikums to neharmonizē.**” (Izcēlumi mani – J.L.).

Lai novērtētu Gunāra Birkerta piedāvājumu Okupācijas muzeja pārveidojumam ar “Nākotnes nams” piebūvi, jāanalizē G. Prinča prasības projekta uzlabošanai. Pirmkārt, vēlme par “apbūves struktūras atjaunošanu” ir visai absurda, ja salīdzinām kvartāla vēsturisko un mūsdienu plānojumu. Prasība konsekventi būtu īstenojama, tikai nojaucot Okupācijas muzeju. Prasība par būvlaižu ieviešanu ir daļrunīga, bet nekonkrēta, jo pēdējā gadsimtā tā ir mainīta vairākkārt.

Fasāžu dalījums ir viens no formas veidošanas paņēmieniem, un, lūk, tas jau ir cieši saistīts ar arhitekta izvēlēto stilu. “Klasiskā” ēkā, kuŗas fasādi lielā mērā veido logu perforācija, ir viens dalījums, bet tādā “aklam” apjomam, kā Okupācijas muzeja ēka ir pavisam cits dalījums, kas izriet tikai no kopējās būvmākslas proporcijām. Prasība sasniegt līdzību ar Vecrīgas viduslaiku apbūvi ir pilnībā destruktīva attiecībā pret vēlmi turpināt muzeja stilu.

Tāds retorisks vārdu virknējums kā “lokālās būvmākslas tradīciju pārmantojamība” ir grūti komentējams, pirms esam vienojušies par to, kas ir “lokālās būvmākslas tradīcija” un vai Okupācijas muzejs tajā ietilpst vai ne. Ja ietilpst, tad G. Birkerta piedāvājums ir tās mantinieks, ja neietilpst, respektīvi, ir tai svešs, tad vispār zūd jebkādi argumenti, lai muzeja ēku uzskatītu par aizsargājamo vērtību.

Līdzīgi fraze par “tradicionālo materiālu izmantošanu” prasa skaidrojumu – kurus piešķaitīsim tradicionāliem? Nav šaubu par akmeni un ķieģeli, kā arī no tiem atvasinātiem mākslīgā akmens materiāliem. Koks tika aizliegts jau Rīgas pirmsākumos, tātad būtu izslēdzams no Vecrīgai tradicionālajiem materiāliem. Strēlnieku muzeja autori savulaik asprātīgi lietojuši vaŗa skārdu, kas tradicionāli klāj baznīcu

Jānis Lejnīeks: *“Pēc abu totālītāro režīmu pastrādātajiem noziegumiem pret cilvēci runāt par harmoniju ēkās, kuŗas domātas šo noziegumu vēstures atainojumam, ir gluži vienkārši banāli. Teodora Adorno apgalvojumu par to, ka rakstīt dzeju pēc Osvencimas ir barbariski, kas izteikts viņa darbā “Kultūras kritika un sabiedrība”, var interpretēt dažādi, bet viens ir skaidrs – arhitektūrai vietās, kuŗas cietušas no kara, ir jāspēj par to runāt īpašā veidā, nepieprasot harmoniju. Ja muzeja ēka ir vērtīga tāda, kāda tā ir – „neiederīga”, tad pārmetumi par tā piebūves „neiederību” liek secināt, ka Rīgas galvenais arhitekts stāstu par okupāciju vēlas klausīties kādā „piparkūku namiņā”.*”

jumtus un toņus. Ne mazāk, veiksmīgs ir Nākotnes nama autora piedāvājums apšūt to ar granīta plāksnēm.

Smagākais apvainojums G. Birkerta projektam ir galvenā arhitekta biroja direktora pārmetumi par harmonijas trūkumu, lai gan G. Princis netieši atzīst šī apsūdzības punkta esamību jau esošajā situācijā: “Risnājums deformē objekta kultūrvēsturisko vērtību un pastiprina tā **neiederību Vecrīgas ainavā** (Izcēlums mans – J.L.) un panorāmā, tādējādi disonējot ar koncepciju par kul-

tūrvēsturisko vērtību saglabāšanu nākamajam paaudzēm.” Panorāmu varam “nolikt pie malas”, jo tajā muzejam jautājums ir apspriešanas vērts tieši kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanas aspektā.

Pēc abu totālītāro režīmu pastrādātajiem noziegumiem pret cilvēci runāt par harmoniju ēkās, kuŗas domātas šo noziegumu vēstures atainojumam, ir gluži vienkārši banāli. Teodora Adorno apgalvojumu par to, ka rakstīt dzeju pēc Osvencimas ir barbariski, kas izteikts

viņa darbā “Kultūras kritika un sabiedrība”, var interpretēt dažādi, bet viens ir skaidrs – arhitektūrai vietās, kuŗas cietušas no kara, ir jāspēj par to runāt īpašā veidā, nepieprasot harmoniju. Ja muzeja ēka ir vērtīga tāda, kāda tā ir – “neiederīga”, tad pārmetumi par tā piebūves “neiederību” liek secināt, ka Rīgas galvenais arhitekts stāstu par okupāciju vēlas klausīties kādā “piparkūku namiņā”.

Interneta vietnē www.mugurkauls.lv anonīmi autori pieprasa “sakopt un saglabāt Latvijas Okupācijas muzeja ēku esošajā veidolā! Pārbūvēta un pārdēvēta, tā zaudētu arhitektūras vērtību un savas sūtības simbolisko svaru.” Turpat tiek apgalvots, ka “tā saucamais Nākotnes nams – baltā piebūve (arhitekts Gunārs Birkerts) – ir formāls un viltots simbols.” Gluži otrādi – salīdzinot ar neviltoto “Nākotnes namu”, kas radīts konkrētai funkcijai – izgaismot smago vēsturi, Okupācijas muzejs ir viltots simbols, jo ir mainījis savu saturu. Latviešu strēlnieku piemineklis, kuŗa piederību skaidri apliecina zvaigzne pie cepures, ir daļa no 1971. gadā atklātā memoriāla, kuŗa mērķis – stāstu par t.s. Oktobra revolūcijas varoņiem iesakņot padomju Latvijas pilsoņu apziņā. Autori pieminekli uzskatīja par kompleksa sastāvdaļu, bet gadus trīsdesmit vēlāk arhitekts G. Lūsis-Grinbergs partizāniskā veidā – noformējot atļauju renovēt pieminekļa postamentu, novāca tā autentisko pamatni un iekala vārdus un burtus “LATVIEŠU STRĒLNIEKI 1915-1920”. Šodien mēs zinām, ka revolūcija bija boļševiku organizēts demokrātiskās Krievijas valsts varas apvērsums, kam sekoja sarkanais terrisors, kuŗa piedalījās arī latvieši.

Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments ir pieņēmis lēmumu pagarināt muzeja būvprojekta izvērtēšanas termiņu līdz 2016. gada 11. maijam. Savukārt Saeimas Izglītības, kultūras un zinātnes komisija izskata likumprojektu “Grozījumi Latvijas Okupācijas muzeja likumā” ar mērķi tos pieņemt līdz Ziemasvētkiem. Grozījumu būtība – noteikt, ka Okupācijas memoriāla kompleksam piešķirams nacionālās nozīmes objekta statuss un “Nākotnes nams” tiek būvēts pēc Birkerta projekta. Lai nodrošinātu memoriāla atklāšanu Latvijas valsts simtgadē 2018. gada 18. novembrī, likumprojektā paredzēts, ka būvniecības procesu reglamentējošos lēmumus par memoriāla projekta īstenošanu institūcijas pieņem ne vēlāk kā 14 dienu laikā no dienas, kad saņemti dokumenti, institūciju lēmumus var pārsūdzēt tiesā, kuŗai sūdzību jāizskata mēneša laikā, bet būvniecības īstenošana var turpināt būvdarbus līdz brīdim, kad spēkā stājas galīgais tiesas spriedums.

ROMĀNS TURPINĀJUMOS

PĒTERIS
AIGARS

(Turpināts no Nr. 43)

Patrīcija tukšoja glāzi pēc glāzes, atbildēja uz visiem tostiemi, lai pēc iespējas drīzāk aizmirstu Boba greizsirdību. Ar kādām tiesībām viņš drīkstēja pukoties? Viņu taču nesaistīja ne solījumi, ne patiesa draudzība, tikai kopīga garlaicība un kopīga iekāres. Kādēļ gan Bobs iedomājies, ka viņa paliks uz visiem laikiem viņa darbnīcas rekvizīte, modelis un mīļākā reizē? Turklāt Patrīcija bija vairākkārt pārliecinājusies, ka šim alu cilvēkam ir vesels modeļu harēms. Viņai nebija ne mazākās vēlšanās kļūt par odalisku.

“Tātad tu tomēr brauksi,” ar sudraba karotīti garšodama saldējumu, pirmā pie neveiklā temata atgriezās lēdija Rozamunda.

“Tas ir mans liktenis. Es vairs nevaru citādi,” Patrīcija atbildēja izvairīdamās un paskatīdamās uz Česlavu.

“Tādā gadījumā uzdzersim uz mūsu daiļās namamātes ceļojumu!” glāzi pacēla sers Koventrijs. “Viņai kā rakstniecei vajadzīgs jauns psiholoģisks klimats, jauna auglīga vide, kurā daiļradišanas izdoma varētu dzīt dziļas saknes. Viņa nav mērījama ar parastām mērauklām. Jaunie draugi, mēs jums uzticam Patrīciju Keskviķi. Sargiet un glabājiet viņu tikpat rūpīgi kā savas acis. Viņa to pelnījusi, pabeidza Koventrijs, pagriezies pret Liepu un Dombrovski.

GUNDEGA
SAULĪTE

Īpaša svētku gaisotne 14. novembrī vakarā valdīja Liepājas jaunajā koncertzālē “Lielais dzintars” un, šķiet, arī tuvā un tālā apkārtnē ap jauno pilsētas lepnumu – austriešu architekta Folkera Gīnkes projektēto celtni, kas vakara gaismās laistās siltā dzintara nokrāsā. Svētki bija tāpēc, ka klausītāji tika aicināti uz ilgi lolotu un rūpīgi gatavotu opermūzikas koncertu, kam bija piešķirts nosaukums „Zvaigznes atgriešanās”. Tas bija **operdziedones Marinas Rebekas koncerts** speciāli sapulcināta Festivāla orķestra pavadībā, pie diriģenta pulsts itāliešu mūziķe Speranca Skapuči, bet duetos solistes partneris bija dziedonis no Vīnes Rame Lahajs. Kaut arī pēdējā laikā mūsu leksikā zvaigznes jēdziens nereti tiek veltī valkāts, Marīnai Rebekai, dziedonei ar spožu starptautisku slavu, šis tituls patiešām piedien. „Atgriešanās” – laikam jau tāpēc, ka beidzamā laikā uz viņas dzimtajā Latvijas skatuvēm iznācis dziedāt reti, turklāt Liepājai ir būtiska nozīme dziedones dzimtas vēsturē, ar šo pilsētu saistās viņas senču mūži.

“Es jums, ser, pateicos, tā bija vislabākā šai vakarā teiktā runa. Nu atkal jūtos kā brīvs cilvēks, atraisijusies no visiem sabiedrības aizspriedumiem. Taisnība, man nepieciešama pārmaiņa, jo manas dvēseles aka ir izsmēlusies. Un es nevaru iedomāties svētīgāku pārmaiņu, kā kalpot brīvībai.”

Visi aplaudēja. Saskandināja atkal glāzes, sauca tostus.

“Varbūt man arī atļauts teikt kādu vārdu?” beigās savu balsi pacēla grāfiene. “Es savu cerību laiku esmu jau nodzīvojuši un neticu, ka vēl ieraudzīšu brīvību Polijā. Mans laiks ir pagājis uz neatgriešanās. Bet – darīet, ko darīdami – domājiet par tām paudzēm, kas nāks. Tautas nav kā aitas, kuras var pārdot tam, kas vairāk maksā. Cilvēki nav vienīgi vārgi un grēcīgi radījumi, bet arī cildeni, iecirtīgi un bezbailīgi, šovakar jūs vidū dzirdēju daudzus gudrus vārdus. Pirms ceļamies no galda, noskaitīsim Tēvreizi katrs savā dzimtā valodā. Izlūgsimies mūsu jaunajiem Dieva palīgu un svētību!”

Mācītājs Daiga piecēlās pirmais, salika rokas un skaitīja lūgšanu. Patrīcijai, to dzirdot, sāka pār seju ritēt asaras. Viņai pēkšņi likās, ka šī lūgšana domāta tieši viņai, sagatavojot garajam, nezināmajam ceļam.

Pulkstenis jau tuvojās pusnaktij. Bija pienācis šķiršanās brīdis. Lēdija Keskviķa no visiem atvadījās ar skūpstu, apkampa

visus cieši jo cieši, it kā šī būtu pēdējā reize, kad redz šos cilvēkus.

Kad viesistaba bija iztukšojusies, Patrīcija piegāja pie Česlava, kurš palīdzēja krustmātei novākt traukus:

“Man ar jums vēl būtu pārrunājami daži vārdi sakarā ar braucienu. Varbūt varam ieiet blakusistabā? Tikai uz mirkli.”

“Labprāt,” atteica Česlavs un sekoja savai mecenātei.

Patrīcija darba istabā atļaidās atzveltnei krēslā un norādīja Česlavam uz otru.

“Es zināju, mīļais Česlav, ka tā notiks. Es to paredzēju. Varbūt šis ir mans pēdējais vakars, mans pēdējais neprāts, bet es citādi nevaru. Neatstūmiet mani. Esiet žēlīgs tikai dažas dienas, kaut vai dažas stundas esiet manas pieķeršanās cienīgs. Līdz šim visi mani ir pieviluši – dzīve, mīlestība, talants, draugi. Palieliet jūs mana pēdējā cerība, mana vakarzaigzne. Es zinu, ka manos gados tā nedrīkstētu runāt, bet sirdij nevar pavēlēt. Tā pukst pati savā rakstā. Droši vien jums ir kāda meitene, kuru jūs milat, jo katram jaunam cilvēkam ir tāda. Lai viņa paciešas, lai piedod man. Viņai viss mūžs vēl priekšā. Man vairs nekā daudz nav palicis. Česlav, sauc mani par Patrīciju, uzrunā mani ar tu. Nojauksim nevajadzīgās robežas, kas šķir cilvēkus vienu no otra. Neatstūm mani kādas citas meitenes dēļ. Es viņai vēlāk kalpošu kā

verdzene, es atmaksāšu visus savus parādus, tikai šovakar mani žēlo. Neatstūm mani.”

Patrīcija izstiepa rokas pēc Česlava, bet viņš sēdēja, galvu nodūris, savā krēslā un nelikās redzam lēdijas pastieptās rokas.

“Es jūs ... Es tevi saprotu. Bet neesmu dzimis mīlestībai. Visus manus jaunības gadus mani pavadījusi nāves ēna. Vēl tagad atrodos tās varā. Katiņas priedes, smiltis, kapi ... To visu nevar tik lēti aizmirst. Es varu būt draugs, uzticams draugs, bet nekas vairāk. Šo nāves ēnu jutusi mana bijusi ligava, to jutīs katra sieviete, kura man tuvosies, šī ēna no manis aizies tikai tad, kad būs atiebta mana tēva un mātes nāve, kad zināšu, kādēļ viņi aizgāja bojā pašā dzīves plaukumā. Tāds es esmu, tādi mēs esam daudzi. Mēs neiederamies laimīgo cilvēku sabiedrībā, kas ir ap tevi un pie kuras tu visu laiku piederēji.”

“Ak, Dievs, arī tu mani noraidi,” Patrīcija nopūtās.

“Es tevi nenoraidu, bet nevaru melot savai sirdij. Mīlestība nekad neizliekas.”

“Taisnība, taisnība ... Es esmu dzīvi pārpratusi. Viss ir bijis aplams. Viss aplams...” Patrīcija piecēlās, piegāja pie Česlava un noglāstīja viņa matus. “Māte tevi nekad nav glāstījusi.”

“Būtu nepareizi teikt – nekad. Bet tas bija tik sen, – tik sen kā sapni.”

“Jā, jā, mans draugs, sapņot ir labāk nekā dzīvot. Bet arī sapņi

kādreiz ir drausmīgi. Nelaimīgiem cilvēkiem visa dzīve ir drausmīga. Atstāj mani tagad vienu. Man kaut kas jāraksta, kaut kas tāds, ko vēl savā mūžā neesmu rakstījis!”

Česlavs noskūpstīja Patrīcijai roku un neatskatīdamies izgāja no istabas.

Lēdija Keskviķa piegāja pie rakstāmgalda, paņēma lielu baltu vēstulpapīra lapu; šoreiz baltu, ne mēļu kā citkārt. Viņa apspēdās un rakstīja:

Godājamais kungs!

“Jūs esat mana vīra atstātā mantojuma likumīgais aizgādnieks. Es šovakar esmu nolēmusi aizceļot. Kur, to vēl īsti nezīnu, varbūt uz Ungāriju. Mana dzīve ir kaut kā jāpiepilda, kaut gan vīrietis, kuru es mīlu, man mīlestību noraidījis. Es viņu nenīstu par to. Viss, ko tagad rakstu, ir manas pēdējās mīlestības diktēts. Ja es vairs neatgriežos no šī ceļojuma, kas ļoti iespējams, tad visa mana manta, mani noguldījumi un mans nekustamais īpašums Kornvalā pienākas manai saimniecei Teodozijai Skladkovskai un viņas brāļadēlam Česlavam Dombrovskim. Es viņus abus mīlu, un viņi pēdējās dienās man bijuši tik tuvi un neaizstājami kā neviens cits. Šī ir mana pēdējā vēlēšanās, un tā nav negrozāma, ne apstrīdama.

Jums arvien uzticīgā
Patrīcija Keskviķa.”

(Turpinājums sekos)

Marina Rebeka triumfē Liepājā

Dzied Marina Rebeka un Rame Lahajs

Zvaigznes mirdzumā noritēja visa koncerta gaita. Pārpildītajā koncertzālē varēja sastapt klausītājus gan no Liepājas, gan Rīgas. Pārdomāti un mērķtiecīgi izkārtotajā itāliešu un franču opermūzikas parādē Marinas Rebekas dziedājums valdzināja gan ar Š. Guno „Fausta” Margarētas spožumu, Dž. Pučīni „Bohēmas” varones Mimi maigo tiešumu, gan pirmo reizi dziedātās „Manonas Lesko” kaislību spēku. Pāri visam, protams, dziedones lomu lomas Violetas bril-

jantspožās ārijas dziedājums no „Traviatas”. Ja pērnvasar Londonas Covent Garden operteātri nācās piedzīvot Marīnai veltītās publikas ovācijas un atkārtotu priekšskara atvēršanu jau pēc „Traviatas” pirmā cēliena, tad šajā novembrī vakarā Liepājas koncertzālē pieredzēja ne mazāku sajūsmas vētru. Mēs, citkārt tik atturīgie ziemeļnieku klausītāji, pielēcām kājās un savu atzinību izpaužām ilgos un skaļos „bravo” saucienos.

Marinas Rebekas spēks un

spožums ir viņas brīnišķīgās balss spožums, perfektā vokālā tehnika un artistiskais talants dzīvot mūzikā. Klausītājus vienaldzīgu neatstāj arī dziedones vienkāršība un sirsnība attieksmē pret saviem partneriem, klausītājiem un savu profesiju.

Šajā izcilajā koncertā nebija bālo vai ne tik spožu brīžu, kādus dažkārt līdzīgos sarīkojumos nākas piedzīvot. Augstā mākslinieciskā līmenī bija itin visi komponenti. Lielisks, iejūtīgs un mūzikāli izteiksmīgs partneris

Marīnai Rebekai bija tenors Rame Lahajs, savukārt orķestra numuri enerģiskās, precīzās un suģestējošās diriģentes Sperancas Skapuči vadībā skanēja svaigi un izteiksmīgi. Un tad nākas atzīt – īsti pietrūkst vārdu, lai izteiktu, cik varenu un spēcīgu iespaidu radīja šis zvaigžņu mirdzums “Lielajā dzintarā”.

Piebildīsim, ka Marinas Rebekas gaitām sekoja arī Latvijas Televīzijas filmēšanas brigāde, kas uzņem filmu par mūsu izcilo zvaigžņu zvaigzni.

Koncerts izskanējis, aplausi nerimst

INESE RAUBIŠKE

Izzināt un sakopt Latviju

“Labvakar, morēnieši, Akenstakas iedzīvotāji! Īpašs sveiciens un pateicība visiem, kuri pielika savu roku, lai aizaudzis upes krasts tagad tiktu pārvērst par patīkamu atpūtas vietu.” Tā aptuveni simt sapulcējušos cilvēku Mores pagasta Akenstakas muižas teritorijā, nupat labiekārtotā atpūtas vietā, uzrunāja Siguldas novada domes priekšsēdes vietniece **Līga Sausiņa**: “Ar Siguldas novada domes pagasta atbalstu īstenoti daudzi projekti, bet šogad vienā brīdī likās, ka šis varētu arī ne-realizēties dažādu birokrātisku lietu dēļ. Bet, pateicoties Marikas Celmas neatlaidībai, mēs radām risinājumus. Un es kārtējo reizi pārliecinājos, ka tad, kad grib kaut ko panākt, pareizais jautājums, ar kuru iet pie cilvēkiem, nevis “vai to var izdarīt?”, bet gan “kā to var izdarīt?”. Vairākas reizes mēs kopīgiem spēkiem uzdevām šo jautājumu – un visas lietas notika...”

Kas šis ir par projektu?

L. Sausiņa: Pašvaldība katru gadu pēc konkursa nolikuma sadala finansējumu iesniegtiem kultūras un izglītības projektiem, kopumā pērn tika iesniegti 36 pieteikumi, no kuriem atbalstīja 18 (piešķirot kopējo atbalsta finansējumu 17 510 eiro). Projektu konkursā mērķis bija atbalstīt kultūras un izglītības projektus, kas veicinātu kultūrvides attīstību, kultūras un izglītības vērtību izplatīšanu, to pieejamību plašai sabiedrībai. “Akenstakas muižas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana” bija viens no 2014. gadā iesniegtajiem projektiem, kuŗa īstenošanas termiņš ir 2015. gads. Tāds projekts ar iniciatīvu iesaistīt teritorijas sakopšanā apkārtnes

iedzīvotājus ir unikāls. Un tas īpaši priecē.

Kādu “taustāmu” rezultātu paredzēja projekts?

L. Sausiņa: Projektā, pirmkārt, ietilpa teritorijas sakārtošana, kad Marika Celma rīkoja talkas. Otrkārt, informācijas sakopšana, izpēte, kas atspoguļojas uz speciāla informatīvā stenda, treškārt, šīs vietas labiekārtošana – zālītes iesēšana, informatīvā stenda, soliņu, atkritumu tvertņu uzstādīšana. Tā kā pašvaldība šo vietu paņēmusi patapinājumā no zemes īpašniekiem, tad mums ir vienošanās nosacījums, ka pašvaldība šo vietu arī uzturēs kārtībā.

Kas pamudināja pievērsties šāda veida projektam?

Marika Celma: Novads man nav svešs, esmu dzimusi Siguldā. Pirms septiņiem gadiem pēc sludinājuma mana ģimene nopirka Akenstakas muižas dzirnavas – nolēmām ierīkot vasaras māju. Remontējām, labiekārtojām..., bet gandarījumu par padarīto bojāja skats pa istabas logu – gar mūsu īpašumu iet ceļš, un tieši tam pāri (preti mūsu mājai) uz gadu gaitā patvarīgi izveidotas izgāztuves saauguši īsti džungļi. Sāku interesēties, kas tā kādreiz bijusi par vietu un kam pieder. Izrādījās, ka savulaik tur atradies Akenstakas muižas diķis. Ik pa laikam prātā sāku vizualizēt šo “bēdu ieleju” kā jauku atpūtas vietu, taču apzinājos, ka viena pati šo projektu nevarēšu pacelt. Pamudinājums darboties bija mana lielā zinātkāre (jau nopērkot dzirnavas) par šīs vietas vēsturi, iespējas apmeklēt arhīvus, bibliotēkas, padarboties tīmeklī (diemžēl informācija bija ļoti skopa), dažādas apstākļu sakritības, līdz-

No labās: Marika Celma un Līga Sausiņa

cilvēku un ģimenes atbalsts un, protams, Siguldas novada domes finansiālais atbalsts.

Akenstakas muiža līdz mūsdienām nav saglabājusies, un, iespējams, tādēļ tās nosaukums daudziem, ļoti daudziem Latvijā ir svešs. Kāda ir jūsu sameklētā informācija?

M. Celma: Vispirms jāuzsver, ka Akenstakas (kā teritorijas) vēsture atklājās ļoti iespaidīga. Tās pētīšana man atgādina kā puzzles veidošanu. Liekot kopā dokumentus un cilvēku stāstīto, informācija nereti atšķiras, radot dilemmu. Izzinot Akenstakas muižas vēsturi, esmu uzzinājusi, ka tās vēsture aizsākās ar 1497. gadu, kad Livonijas ordeņa mestrs Pletenbergs Akerstofu dzimtai uzdāvināja zemes gabalu. Savulaik muižas nosaukums bijis Klingenberg – Skaņaiskalns. Akerstofu

dzimta šeit dzīvoja līdz pat 17. gadsimtam. Muiža bieži mainījusi īpašniekus (izlikta izsolēs, mantota, dāvināta). Pēdējie īpašnieki bija Blankenhāģu dzimta.

Īpašu uzplaukumu muiža piedzīvoja 19. gs. otrajā pusē, kad te darbojās dzirnavas, pienotava, kas ražoja sviestu eksportam, kokzāģētava un pakaišu kūdras fabrika... Toreiz muiža bija saistīta ar Mālpils draudzi, un no 10 tās muižām šī bijusi trešā vērtīgākā. Akenstakā dzimuši divi no Ernsta Blankenhāģa dēļiem. E. Blankenhāģa jaunākais dēls Herberts uzrakstījis pat grāmatu, kuŗā aprakstījis muižu un dzīvi tajā. Būdam jauns cilvēks, viņš savās atmiņās bijis ļoti pozitīvs, pat nostalgisks. Apbrīnojis skaisto dabu un muižas cilvēkus, kas bijuši labvēlīgi noskaņoti pret baroniem... Idille beidzās 1905. gadā, kad

muižu nodedzināja (nemiernieki no Nitaures puses). Nav zināms, kādēļ muižas ēka netiek atjaunota. Tolaik Blankenhāģi lielā steigā cēluši pagaidu māju, bet 1905. gada notikumiem sekoja Pirmā pasaules karš, un, kā barons Herberts Blankenhāģens raksta savā grāmatā – “muižas teritorijā rok tranšejas”. Ernsta mantinieks (ve- cākais dēls) nav ieinteresēts uzto-rēt muižu (atšķirībā no jaunākā brāļa) un dodas uz Vāciju. Seko Agrārās reformas laiki... padomju laiks, kad muižas teritorijā iemītinās kolhozs “Jaunā dzīve”, muižas ēkās iekārto kantori, deju zāles... Akenstakas muižas vēsturi cenšas nepieņemt.

Risinās projekta “Akenstakas muižas kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana” nozīmīguma sarīkojums – gan vietējie iedzīvotāji, gan viesi liksmo un Jūs godina. Par šo projektu tiksot arī informēta ārpus Latvijas dzīvojošā slavenā Blankenhāģu dzimta. Uz kādām pārdomām tas rosina?

M. Celma: Akenstaka šobrīd ir mans mazais paradīzes stūrītis. Laiku lokos šī vieta ir cietusi – zviedru-poļu karš, 17. gs. sākumā mēris, Pirmā pasaules kara laikā muižas teritoriju plosīja ierakumi, bet Otrā pasaules kara laikā slavenās Mores kaujas... mana pārliecība ir tāda, ka vietas veido cilvēki, un tagad viss ir mūsu pašu rokās. Domāju, ka cilvēki, kuŗi piedalījās talkās (starp citu, jaunākajam talciniekam bija deviņi gadi, bet vecākajam 78), sakopjot un labiekārtojot šo dzirnavu diķa vietu un attīrot Sudas upi, turpmāk iesaistīsies līdzīgos projektos. Gandarījums ir liels. Man pašai ir vēlšanās turpināt izzināt Akenstakas vēsturi. Paldies visiem!

BALTISCHE BRIEFE

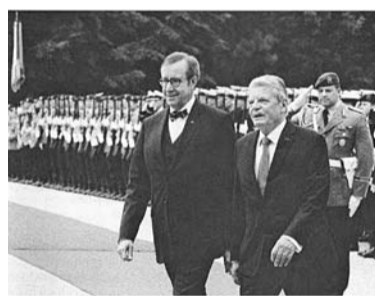

PAR BALTIJU

IGAUNIJAS PREZIDENTA VIZĪTE VĀCIJĀ

Vācbaltu izdevums *Baltische Briefe* raksta par Igaunijas prezidenta Tomasa Hendrika Ilvesa vizīti Vācijā. Galvenie vizītes temati bijuši Igaunijas un Vācijas ekonomisko attiecību attīstība, Eiropas drošība, izaicinājumi Eiropas Savienības (ES) drošības politikai un ES finanču politika. Ilvess ticis ar Vācijas augstākajām amatpersonām – ar kancleri Angelu Merkeli, Bundestāga priekšsēdi Norbertu Lammertu, ārlietu ministru Franku Valteru Šteinmeieru un finanču ministru Volfgangu Šoibli. Ilvesu vizītē Vācijā pavadījusi 42 Igaunijas uzņēmēju delegācija.

Raksta autors Arne fon Maidels pievērsis uzmanību Igaunijas prezidenta sarunām ar Vācijas prezidentu Joachim Gauku, kas Ilvesu uzņēmis Bellevī pili un rīkojis banketu. Kultūras programma bijusi veltīta igauņu komponista Arvo Perta 80. gadu jubilejai. Abu amatpersonu sarunās īpaši uzsvērts bēgļu (patvēruma meklētāju) jautājums. Milzīgais imigrantu daudzums būtu proporcionāli jāsadala Eiropas Savienības dalībvalstu vidū. Noteiktās kvotas jau ir solis uz priekšu problēmas risi-

Igaunijas prezidents Tomass Hendriks Ilvess un Vācijas prezidents Joachims Gauks // FOTO: Baltische Briefe

nājumā. Gauks nav vēlējies izteikt savu viedokli par valstīm, kuŗas krasi iebildušas pret bēgļu uzņemšanu. Ilvess pastāstījis par savu bērnību, ko pavadījis Zviedrijā kā bēgļu atvase.

Ķīles Kristiana Albrehta universitātē, kas šogad svin 350. gadu jubileju, kopš 1989. gada pēc politisko apstākļu mainīšanās sadarbojas ar Tērbatas/Tartu universitāti (dibināta 1632. gadā). Igauniju delegācijas pārstāvji interesējās par abu augstskolu studentu apmaiņu dabaszinātnēs, kas ir vadošā šajā universitātē. Hendriks Ilvess uzsvēris: “Nākotnē dabaszinātņu pētījumi iegūs aizvien lielāku nozīmi zinātņu konkurencē pasaulē. Tāpēc mēs esam priecīgi

ķīlē sastapt saprotošus partnerus un paplašināsim sadarbību starp abām augstskolām.”

ATCERAS AUGUSTU TEPLERU

No Otrā pasaules kara vēstures plaši ir zināmi fakti par Pēneminde izvietoto Vācijas raķešu būvniecības centru. Pēneminde (vācu *Peenemünde*) ir ciems Vācijā Ūzedomas salas ziemeļaustrumos. Tā atrodas pie Pēnes upes grīvas Baltijas jūras krastā Vācijas austrumdaļā. Pēneminde plaši pazīstama kā Trešā reicha raķešu poligons 1940. gados, kuŗā izgatavoja un izmēģināja V-2 raķeti. Šeit līdz kara beigām darbojās raķešzinātnieks Verners fon Brauns.

Agrākajos zinātniskajos pētījumos par raķešu darbības principiem savu ieguldījumu devis arī Rīgas Politehniskā institūta mācītājs Augusts Teplers.

Augusts Teplers (1836-1912) 1864. gadā kļuva par tikko izveidotās RPA tīras un lietiskās ķīmijas docentu. A. Teplers Rīgas Politehniskajā augstskolā pabeidza Ķīmijas laboratorijas iekārtošanu, organizēja Analītiskās un lauksaimniecības ķīmijas izmēģinājuma staciju. 1906. gadā viņš tika ievēlēts par toreizējā Rīgas Poli-

techniskā institūta Goda biedru. Tieši Rīgā A. Teplers eksperimentējot atklājis un aprakstījis šliru (vāciski *Schlierenmethode*) metodi (teplerografiju), kas joprojām palīdz dažādās zinātnes nozarēs izpētīt skaņu radītus gaisa sabiezījumus vai pārbaudīt optiskos stiklus. Tāpat A. Teplers konstruējis elektrības mašīnu, kas darbojusies pēc dinamo principa un ko vēlāk vācu izgudrotājs Verners fon Zimens izmantojis, lai radītu strāvas ģenerātoru. A. Teplers izgudrojis arī vibroskopu, kas palīdz novērot straujas mehanis-

kas kustības. Raķešu V-2 ražošanas procesā Pēneminde bazē par inženieru konsultantu tika iecelts 71 gadu vecais Augusta Teplera dēls Maksimilians Teplers. Tādējādi lieti noderēja viņa padomi tēva izstrādātās šliru metodes pielietošanā raķešu palaišanā.

Interesanti, ka pirms dažiem gadiem Rīgā bija ieradies Dr. Johans Teplers. Tiekoties ar RTU rektoru Leonīdu Ribicki, J. Teplers pastāstīja, ka Latvijā viņš ir tikai otro reizi un cer uz sadarbību arī nākotnē atjaunojamo un udeņraža tehnoloģiju jomā, jo viņa dzimtu ar Latviju saista vēsturiskas saites – viņš ir radnieks RTU Goda biedram Augustam Tepleram, kuŗš savulaik strādājis Rīgas Politehniskajā augstskolā (RPA, tagad – RTU) īsi pēc tās izveidošanas. Rīgā J. Teplers bija ieradies, lai uzstātos starptautiskā konferencē par inovatīvām udeņraža tehnoloģijām “Udeņraža tehnoloģijas – ilgtspējīgai pilsētas attīstībai”. Savukārt L. Ribickis norādīja, ka jau tagad atsevišķās jomās RTU sadarbojas ar Vācijas augstskolām un uzņēmējiem un izteica cerību to paplašināt.

Baltische Briefe lasījies P. KARLSONS

Augusts Teplers

NOVADU ZIŅAS

ZIŅAS ĪSUMĀ

Sākas pieteikšanās nākamajam Pasaules latviešu jaunatnes semināram "2x2"

Izsludināta pieteikšanās nākamās vasaras Pasaules latviešu jaunatnes semināram "2x2". Tas norisināsies no 8. līdz 15. jūlijam Talsu novadā, "Rezidencē Kurzemē". Nometnei var pieteikties jaunieši vecumā no 18 līdz 35 gadiem, labāko motivācijas vēstulju autori saņems stipendijas. Reģistrējies <http://2x2pasaule.lv>.

Kā uzsver nometnes vadītāja Eva Ikstena: "2x2" ir mazliet atgriešanās pie sevis, saknēm un identitātes! Man un citiem, kuŗi brīvprātīgi organizē "2x2", rūp tautieši un mūsu plānu kopīga veidošana, nepazušana citam no cita, pat tad, ja esam Austrālijā, Zviedrijā, Kanadā, Īrijā, Brazīlijā u.c. Šī ir vieta un laiks, kur satikties mums, latviešu jauniešiem, lai domātu par kopīgu nākotni – biznesā, tradīciju kopšanā, pilsoniskajās aktivitātēs – lai kur pasaulē mēs arī atrastos!"

"2x2" nometne tika izveidota pagājušā gadsimta sešdesmitajos gados un toreiz pulcēja trimdas latviešus ASV, bet pagājušajā vasarā "2x2" pirmo reizi notika Latvijā. 2016. gada nometne būs lieliska iespēja baudīt savu latvietību visiem kopā – gan ārē, gan arī Latvijā dzīvojošajiem latviešiem. 2015. gada vasarā, semināram pirmo reizi norisinoties Latvijā, "2x2" guva lielu atsaucību, tāpēc arī nākamajā gadā tas notiks Latvijā. Nometnes laiku pavadīs burvīgā vietā, "Rezidencē Kurzemē", kas atrodas aptuveni 100 km attālumā no Rīgas, Talsu tuvumā.

Viens no "2x2" svarīgākajiem mērķiem ir jauniešiem sagādāt emocionālu pārdzīvojumu, kas veidotu ciešu kontaktu un piederības sajūtu latviešu draugiem, tautai un Latvijai.

Programma būs piesātināta ar interesantiem, radošiem lektoriem, kuŗi nometnes debatēs veicinās jauniešus domāt, runāt un darboties līdzī. Tikš veidotas diskusijas par Latvijas kultūru, par notikumiem politikā, par Latvijas simtgadi. Diskutēsīm par latvisko dzīves ziņu, par to, kas ir latvietība, ko nozīmē būt latvietim šeit un ārpus Latvijas,

latviskajām vērtībām un ne tikai.

Aktīvajās nodarbībās nu jau kā tradīcija izveidojusies iespēja kalt rotas, dziedāt, dancot, gatavot, izbaudīt latvisko dzīves mākslu, orientēties dabā un vēl. Izbraukumos uz Kurzemes reģiona pilsētām – Sabili, Kuldīgu un Talsiem – būs iespēja iepazīt folkloristus, tikties ar vietējiem uzņēmējiem un citiem iedvesmojošiem cilvēkiem. Un, protams, varēs baudīt Latvijas dabu. Vakaros jaunieši paši veidos un uzstāsies ar dažādiem priekšnesumiem, parādot gan savus talantus, gan jaunās zināšanas, kuŗas būs iegūtas nometnē.

Katram dalībniekam, kuŗš piedalīsies "2x2" seminārā, šīs būs liels ieguvums un vērtīgs piedzīvojums ar latvisku garšu. Tas būs kas tāds, kas šo nometni padarīs īpaši neaizmirstamu un unikālu – tā tiek rīkota Latvijā.

Vēlamies jauniešiem sagādāt jaunas zināšanas, rast degsmi par jaunām interesēm, saredzēt jaunas iespējas Latvijā un pasaulē.

Vairāk informācijas:

2x2pasaule.lv

Vai jautā: info@2x2pasaule.lv

Sīkāka informācija sekos.

Ogrē 11. novembrī, Lāčplēša dienā, klātesot Latvijas prezidentam Raimondam Vējonim, skanot Valsts himnai, tika pacelts monumentāls (izmērs – 5 x 10 m) Latvijas valsts karogs. Tā ir pirmā dāvana Latvijai šogad 18. novembra svētkos un sagaidot tās dibināšanas simtgadi. Pēc biedrības "Latvijas karogs" ierosinājuma, ir iecerēts Latvijas pilsētās un novadu centros izvietot monumentālus Latvijas karogus vairāku desmitu metru augstos mastos.

Valmieras Kultūras centrā 12. novembrī notika dokumentālās filmas par politiski represēto vīru kuŗi "Baltie bērzi" (diriģente Inga Zirne) pirmizrāde. Filmā ar fotogrāfiju, videomateriālu un interviju palīdzību izdzīvots laiks no kuŗa dibināšanas 1992. gadā līdz šodienai. Tas ir Latvijā vienīgais politiski represēto vīru koris Latvijā, kuŗš galvenokārt koncertē sarīkojumos, kas saistīti ar patriotisku vērtību populārizēšanu un valstiskuma apziņas stiprināšanu. Filmā scenārija autore un režisore ir Gunta Matisone, montāžas režisors – Mareks Ēķis.

Jēkabpilī Lāčplēša dienā notika tradicionālais Lāpu gājiens no Kena parka pāri Daugavas tiltam līdz piemineklim "Kritušiem par Tēviju 1918 – 1920". To Brīvības cīņās kritušo piemiņai veidojis tēlnieks V. Treijs pēc arhitekta A. Birznieka meta. Celts par tautas ziedojumiem un atklāts pirms 90 gadiem – 1925. gada rudenī, kur piedalījās Latvijas kuŗa ministrs Rūdolfs Bangerskis, ģenerāli Eduards Kalniņš un Krišjānis Berķis, pulkvedis Līcītis no Latgales artilērijas pulka, kuŗa dislokācijas vieta atradās pretī piemineklim Krustpils pili. 18. novembrī līdz piemineklim ik gadu tiek veidots Gaismas ceļš.

Daugavpilī Lāčplēša dienā pilsētnieki iededza sveces un nolika ziedus Braļu kapos, kur apbedīti vairāk nekā 100 Latvijas armijas karavīru, kuŗi krita kaujās par Daugavpils apriņķa atbrīvošanu 1920. gada janvārī, kā arī pie piemiņas krusta Slobodkā, kur atdusas 237 Polijas armijas karavīri. 11. novembrī Polijā tiek svinēta Neatkarības diena. Polijas un Latvijas karavīri cīnījās ar kopīgu devīzi "Par mūsu un jūsu brīvību!". Vakarā zemessargi, jaunsargi, robežsargi, Daugavpils Universitātes studenti, skolu jaunatne un sabiedrības pārstāvji devās Lāpu gājiēnā pa pilsētas centrālajām ielām līdz galvenajam Vienības laukumam, kur no degošajām lāpām izveidoja Latvijas kartes kontūru. Savukārt 12. novembrī Vienības nama koncertzālē izskanēja Latviešu kultūras centra radošo kopu koncerts „Audiet mani karogā”, bet 13. novembrī uz Latvijas valsts svētkiem veltīto bezmaksas koncertu Kultūras pili aicināja Baltkrievu kultūras centrs.

11. novembra lāpu gājiens Daugavpilī // FOTO: LETA

Rītes pagasts 18. novembra svētku priekšvakarā saņēma humānās palīdzības sūtījumu no Lielbritānijas labdarības organizācijas "Palīdzības banka", ko dibinājusi novadniece Santa Serga. Ar viņas un citu tautiešu atbalstu savāktas dažādas ikdienā nepieciešamas lietas daudz bērnu un maznodrošinātajām ģimenēm. Sadarbojoties ar biedrību "Cerību krustceļš", tika izveidots saraksts, kuriem nepieciešams atbalsts.

Daugavpils Marka Rotko mākslas centrā novembrī divas nedēļas noritēja tekstilmākslas simpozījs "Fortress Man" ("Cietokšņa cilvēks"), kuŗā piedalījās mākslinieki no Latvijas, Čehijas, Zviedrijas, Amerikas un citām vietām. Tekstils nav tikai paklāji un gobelēni, bet arī dekorī, kompozīcija no papīra un plastmasas, dažādas austu materiālu kombinācijas, kas simpozīja nobeigumā bija apskatāmi Latvijas Republikas proklamēšanas 97. gadadienai veltītajā izstādē.

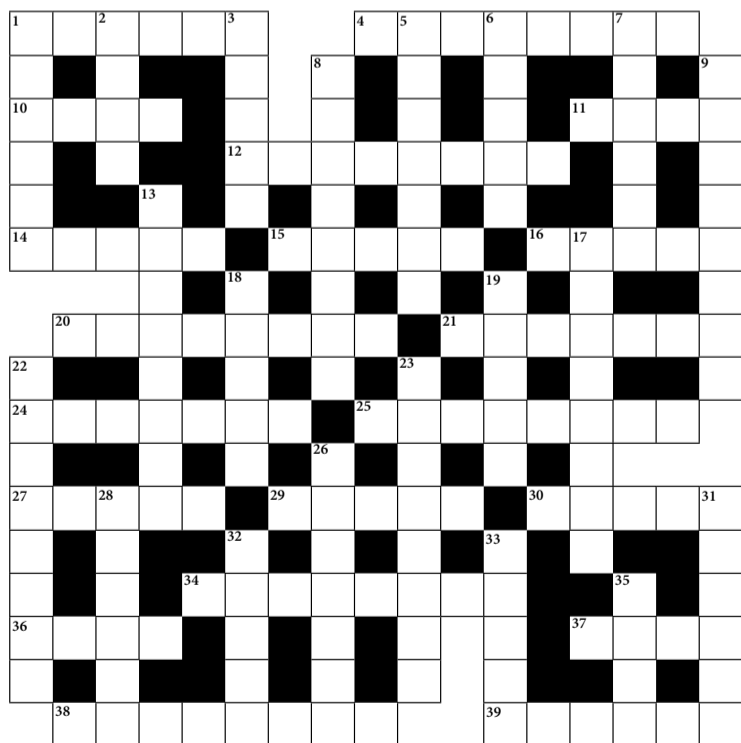
Ogres Vēstures un mākslas muzejā atklāta fotomākslinieka un kuŗavīra Vitauta Michalovska fotoizstāde "Latvijas Republikas zemessardzes 54. Ogres bataljona virsnieki". Viņš pats 1991. gadā kļuva par Ogres 54. zemessardzes bataljona Iksķiles vada komandieri, bet 1993. gadā – par bataljona štāba Operāciju plānošanas nodaļas priekšnieku. Vēlāk pārcelts darbā Nacionālo Bruņoto spēku (NBS) štābā par operāciju plānošanas pārvaldes priekšnieku. No 1999. gada bija Latvijas aizsardzības (militārais) atašejs Dānijā, Norvēģijā, Zviedrijā, Islandē, bet no 2003. gada – Lielbritānijā un Nīderlandē. Vairākkārt saņēmis Aizsardzības ministrijas apbalvojumus, 2004. gadā – Viestura ordeni (IV šķira). 2011. gada 4. maijā Ogres novada dome piešķīra apbalvojumu – Ogres Goda pilsonis.

Daugavpilī notika Latgales ebreju forums. Daugavpils sinagogā pēc vairāk nekā 70 gadu pārtraukuma notikusi ebreju lūgšana par Latvijas valsti, tā gatavojoties Latvijas un Latgales simtgades norisēm. Piedalījās Latgales ebreju kopienu pārstāvji un ebreju foruma dalībnieki, kā arī Lielbritānijas militārās misijas virsnieki, kas uzturas Latvijā.

Īsziņas sagatavoja VALIJA BERKINA

Sastādījusi DAIGA KALNS (ASV)

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 1. Jānuzāle. 4. Privātpersoana, kas niedz finansiālu atbalstu. 10. Liela bezzvēņu saldūdens zivs. 11. Sens stīgu instruments. 12. 32. Amerikas prezidents. 14. Apakšzemes ūdens izteka. 15. Dažādu elektrisku ierīču pozitīvais pōls. 16. Sievietes vārds (*jūn.*). 20. Laika posms vēsturē. 21. Nāburgi; sābri. 24. Aizdedzināt. 25. Iestaigāt, ienēsāt jau-

nus apavus. 27. Īsa uzruna pie viesību galda. 29. Bojājums, brūce. 30. Slānis, josla. 34. Ledene; stiklene. 36. Ne nieka, ne druskas. 37. Garšviela. 38. Neatcerēties, neatminēties. 39. Postaments, pamatne.

Stateniski. 1. Speciāls uzdevums kādā citā valstī. 2. Ideja, nodoms. 3. Blēdīgs gadījums. 5. Variants, versija. 6. Laiks no va-

kara līdz ritam. 7. Latviešu dzejnieks (1865-1929). 8. Tišs, tišprātīgs. 9. Celtnieks, būvnieks. 13. ... uz doto jautājumu. 17. Atdarīt; atlidzināt. 18. Grūti. 19. Neliela diametra četršķautņu kokmateriāli. 22. Celtne, kur glabājas izcilu cilvēku mirstīgās atliekas. 23. Arājs, zemkopis. 26. Ikdienišķs, tradicionāls. 28. Palīgvārdi, kas saista vienlīdzīgus teikuma locekļus, salikta teikuma daļas vai pašus teikumus (*val.*). 31. Vēss, dzestr. 32. Palieli dzeramie trauki. 33. Uz leju. 35. Pakāpienveida paaugstinājums pirtī.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 43) atrisinājums

Līmeniski. 7. Rigoletto. 8. Purvītis. 10. Aniss. 11. Zauris. 12. Protestēt. 16. Teikas. 19. Kolbas. 20. Kodekss. 21. Nesen. 22. Nāras. 23. Korti. 24. Steķi. 25. Eseja. 28. Švīts. 30. Dragūne. 31. Tirāna. 32. Engure. 36. Preparāti. 40. Asari. 41. Pampa. 42. Sandales. 43. Smokingi.

Stateniski. 1. Agasi. 2. Tenors. 3. Pozēt. 4. Opuss. 5. Drasēt. 6. Ātras. 7. Renstele. 9. Surinama. 13. Eņģes. 14. Launkalne. 15. Kornišoni. 17. Mortīra. 18. Osetīni. 26. Stilists. 27. Agora. 29. Turnepši. 33. Kreoli. 34. Starot. 35. Krāns. 37. Prosa. 38. Reiss. 39. Karno.

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
+371 28390346

Latviešiem piederošs uzņēmums

PĒRK MEŽUS UN ZEMI VISĀ LATVIJĀ.

Tālrunis +371 29420502
e-pasts: gunita@amg-eksports.lv

Juvelieru meistari jau trešajā paaudzē!

KRIKIS JEWELERS

Pārdod, uzpērk, labo, izgatavo

ZIEMSVĒTKI JAU KLAUDZINA PIE DURVĪM!

Ir laiks pasūtīt dāvanas, domājot par tiem,
kuņus mēs mīlam un gribam iepriecināt.

PO BOX 180230, DELAFIELD, WI 53018
TALR. (262) 593-2503, (262) 366-2918
WWW.KRIKISJEWELRY.COM
E-PASTS: PARSLA@KRIKISJEWELRY.COM

Izskatīga sieviete no
Latvijas, pēc 50, atraitne.
Saimnieciska, patīk gatavot,
puķes, dārzs, vadu auto.
Vēlos satikt dzīvesdraugu
turpmākai dzīvei,
jo tas labākais mums vēl
priekšā...!

Mans t.nr.: 1 609-721-2852

ANNO 1957

www.kalupesrotas.lv

PĒRK

latviešu mākslinieku L.Liberta, J.Tidemaņa,
S.Vidberga, N.Strunkes, J.Kazāka, K.Padega,
V.Tones, R.Sutas, V.Purvīša, J.Rozentāla,
V.Skultes, J.Valtera, Skulmes u.c. darbus.
Interesē porcelāna, keramikas šķīvji, vāzes,
koka figūras, skulptūras, latviskas senlietas.

Tāl.: 727-421-9658

E-pasts: latgalerija@gmail.com

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 8. lpp.)

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). Visi dievk. notiek 10:00 no rīta. Māc. Biruta Puiķe *Wilson*. **22. novembrī** pēc bazn. – nodarbība bērniem.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** *Shepherd of the Coast Luth. Church* (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL). Info: Ilze Folkmane Gibbs,

E-pasts: folkmane@hotmail.com
Dievkalpojumu laiks 14:00. Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galda!
27. decembrī dievk., prāv. Gurnārs Lazdiņš (Indianapolis).

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** (1927 Riverside Dr, Los Angeles, CA 90039).

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** *Unitarian Congregational Parish of Norton* (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. ar dievg. Kalpo mācītājs

Dr. Jānis Keggi, dr. sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 610-353-2227. Visi dievk. notiek 11:00. Māc. Ieva Dzelzgalvis. **22. novembrī** Mirušo piemiņas dienas dievk. ar Sv. vak.

(Turpinājums 18. lpp.)

BOSTONAS DV APVIENĪBA IZBEIDZ DARBĪBU

Pēc 63 labdarības gadiem esam nonākuši likvidācijas situācijā.

Gada sapulcē 2015. gada 6. martā biedri ieradās mazā skaitā.

Vaina ir vecums, vairs nav jaunāka gadu gājuma darbaspēka, kas strādā.

2015. gada 11. oktobrī bija sasaukta ārkārtas sapulce. Piedalījās arī revīzijas personas.

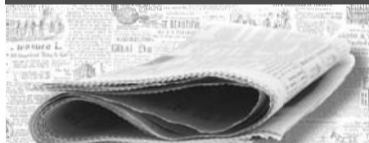
Konta bilance tika sadalīta pēc *non-profit* organizāciju likuma.

Izsakām sirsnīgu paldies visām organizācijām, ar kuņam Bostonas Daugavas Vanagu

Apvienība sastrādājās, lai palīdzētu veidot brīvu Latviju.

Vija Lincis, priekšiece

Sludinājumu un reklāmas
pieņemšanas punkts
internetā
www.307.lv

www.307.lv**SLUDINĀJUMI****Ideāla dāvana mazdēlam vai mazmeitai!**

(Atbalsti Latviešu Biznesu)

Gaming Krēsli

ASV Universitātes Komandas! Viss Online! Nav māja jāatstāj!

Piegāde gan uz mazbērnu, gan jūsu adresi!

Pērc šeit → <http://www.collegefootballfaniacsstore.com/collections/dreamseat/gaming-chairs>

(College Football Faniacs is a Latvian owned and operated company.)

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārceļšanās** (uz vai no Latvijas), **auto transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

• Tagad ir laiks sūtīt lietas dārzam! Traktora sūtīšana (līdz 2 m³) - \$475. Citi rīku (griezēju, motorzāgu, plāvēju, u.c.) transports sākot ar \$75. (Muitas procedūra LV papildus.)

Zvaniet: 1-888-LATVIAN

Rakstiet: info@lasl.com • www.lasl.com

IZDEVĪGI
APDROŠINĀJUMI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI

www.LRFA.org 215.635.4137 info@LRFA.org

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 17. lpp.)

29. novembrī 1. Adventa dievk. ar Sv. vak. angļu val. **6. decembrī** 15:00 Vilingtonā (1530 Foulk Rd.-Rt.261) 2. Adventa dievk. Kafijas galds. **13. decembrī** 3. Adventa dievk., **Skolas eglīte.**

• **Kalamazū latv. apvienotā ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996), māc. A. Graham. **22. novembrī** 10:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg. Kafijas stunda. **25. novembrī** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū bazn. **29. novembrī** 10:00 1. Adventa dievk. Kafijas stunda. **4. decembrī** 11:00 lūgšanas grupa „Aka” Kalamazū bazn. **5. decembrī** 10:00 Kalamazū latv. biedr. rīkotais **Ziemsvētku tirdziņš.** **6. decembrī** 10:00 2. Adventa dievk. ar dievg. Kafijas stunda. **9. decembrī** 12:00 Bībeles stunda ciemā Latvija. **13. decembrī** 10:00 3. Adventa dievk. angļu val. Kafijas stunda. **16. decembrī** 11:00 Bībeles stunda Kalamazū bazn. **20. decembrī** 10:00 4. Adventa dziesmotais dievk. ar dievg. Kafijas stunda. **24. decembrī** 17:00 **Ziemsvētku Svētvakara dievk.** **27. decembrī dievk. nenotiek.** **31. decembrī** 18:00 Vecgada vakara dievk. ar dievg.

• **Klīvlāndes Apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107). **Katru svētdienu** 11:00 dievk. **Bībeles stundas** 10:00 notiek katrā mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. **Baptistu dr. dievk. notiek svētdienās** 14:30.

• **Lankastera: Mt. Calvary Lutheran Church** (308 East Petersburg Rd, Lititz Lancaster, PA 17543). Māc. Dr. Ruta S. Ziedone (PO Box 380, Henryville PA 18332), mob. tālr.: 570-460-5375, e-pasts: silver11@ptd.net un emer. māc. Dr. Arvīds Ziedonis (529 Linden Place, Cresco PA 18326-7248), tālr.: 570-629-6349, e-pasts: ziedonis@ptd.net

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th Str, Milwaukee, WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Prāv. L. Zušēvica, tālr.: 414-421-3934, e-pasts: pastorlauma@gmail.com, Dr. pr. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Info: www.milwaukee-draudze.org **Visi dievk. notiek 14:00.** **22. novembrī** Mirušo piemiņas dienas dievk. Centrā. **3. decembrī** 19:00 Centrā valdes sēde. **6. decembrī** 2. Adv. dievk. ar svētku ieskaņu; Centrā. **24. decembrī** 16:00 Norvēģu bazn. **Ziemsvētku vakars**

• **Mineapoles St. Paulas dr.:** **22. novembrī** 10:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. ar Sv. vak.; sadraudzība. 12:30 Kapu svētki *Lakewood* kapsētas kapličā. **24. novembrī** 19:00 Bībeles stunda. **29. novembrī** 11:00 1. Adventa dievk. sadraudzība. **5. decembrī** 12:00-15:00 **Ziemsvētku tirdziņš.** **6. decembrī** 11:00 dievk. Sadraudzība.

• **Montrealas latv. Trīsvienī-**

bas ev. lut. dr.: (Trinity Latvian Church, P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7). Draudzes māc. Gundars Bērziņš, tālr.: 613-851-8281, e-pasts: rev@draudze.org. Dr. pr. Jānis Mateus, tālr.: 514-481-2530, e-pasts: prez@draudze.org. **22. novembrī** 14:00 Mirušo piemiņas dienas dievk. **3. decembrī** 19:00 Valdes sēde. **6. decembrī** 14:00 2. Adventa dievk. **10. decembrī** 13:00 pensionāru saiets. **24. decembrī** 16:00 Norvēģu bazn. **Ziemsvētku svētvakara dievk.**

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.:**

Leikvudā Igaunu bazn. (607 E 7th St, Lakewood, NJ). Īstbransvikā draudzes bazn. (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ).

Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

22. novembrī 14:00 Priedainē Latvijas Valsts svētku sarīkojums. **29. novembrī dievk. nenotiek.** **6. decembrī** 12:30 Leikvudā dievk. ar dievg. **13. decembrī** 11:00 Īstbransvikā Adventa koncerts; draudzes eglītes sarīkojums, groziņu pusdienas. **20. decembrī dievk. nenotiek.** **24. decembrī** 12:30 Leikvudā **Ziemsvētku vakara dievk.** 17:00 Īstbransvikā **Ziemsvētku vakara dievk.** **27. decembrī dievk. nenotiek.**

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.:** Īstbranža (153 Glenwood Ave, East Orange NJ)

Jonkeru bazn. (254 Valentine Ln, Yonkers NY)

Katskiļu nometne (231 Greenhill Rd, Elka park NY)

Manhatena *Seafarers & Intl House* (123 E 15th St, NY NY)

Morristovna *St. Mark Lutheran Church* (100 Harter Rd, Morristown NJ)

Ņudžersija *Holy Trinity Lutheran Church* (70 River Rd, Montville NJ)

Parsippany *St. Andrew Lutheran Church* (335 Reynolds Ave, Parsippany NJ)

Priedaine (1017 State Rte 33, Freehold NJ)

Salas bazn. (4Riga Ln, Melville NY)

Springfilda *Holy Cross Lutheran Church* (639 Mountain Ave, Springfield, NJ 07081)

21. novembrī 14:00 Manhatenā dievk. Māc. Saliņš. **22. novembrī** 10:00 Jonkeru bazn. mirušo piemiņas dievk. ar dievg. Māc. Saivars. 10:30 Salas bazn. mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg. Māc. Saliņš. **29. novembrī** 10:00 Jonkeru bazn. dievk. Māc. Saivars. 10:30 Salas bazn. dievk. Māc. Saliņš.

• **Ročesteras latv. ev. lut. Krusta dr.:** (1900 Westfall Rd, Rochester NY). Diakone Linda Sniedze *Taggart*. **22. novembra dievk. PĀRLIKTS uz 29. novembrī** 14:00, Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg.

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.:** (128 N Elm Str, Saginava, MI). Māc. Roberts Franklins. Dr. sekretāre Vija Arins, e-pasts: vi-jaarins@yahoo.com **20. decembrī** 13:00 **Ziemsvētku dievk. ar**

dievg. Kafija.

• **San Diego latv. ev. lut. dr.:** *Ascension Lutheran Church* (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com. Māc. Mārtiņš Rubenis. **19. decembrī** 11:30 ticības mācība bērniem. 12:00 dievk. ar dievg. Māc.

Mārtiņš Rubenis. Kafijas galds.

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** *Christ Lutheran* bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119), **katrā mēneša trešajā svētdienā** 14:00 dievk. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Māc. A. Kalniņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.:** (11710 3rd Ave N E Seattle, WA 98125). Visi dievk. notiek 10:30. Prāv. D. Cilne, tālr.: 206-674-9600, e-pasts: cilnis@earthlink.net. Info: www.seattlelatvian-church.org **22. novembrī** Valsts svētku dievk.

(Turpināts 19. lpp.)

SĒRU VĒSTS

Nesagaidījusi savu 65. dzimšanas dienu (š.g. 13. novembrī) un atsacījusies no jebkādam iespējam izdzīvošanu pagaņināt, 2015. gada 11. oktobrī mirusi **Daugavas Vanagu Apvienība Bostonā.**

Ak, retākas rindas mums kļūst...

Skumjās to piemin, pats notikumā nepedalījies, AIVARS OGA, bijušais Apvienības priekšnieks no 2010. līdz 2015. gadam

No mums šķirusies mūsu mīlā „mama”

OTĪLIJA STRAUPENIEKS, atraitne VINKELS, dzimusi TAURIŅA

Dzimusi 1915. gada 26. maijā Liepājā, mirusi 2015. gada 13. oktobrī

Dziedot mūžu nodzīvoja...

Mīlestībā sēro
DĒLI GUNĀRS UN VALDIS
VEDEKLAS, MAZBĒRNI
MAZMAZBĒRNI UN MAZMAZMAZMEITIŅA

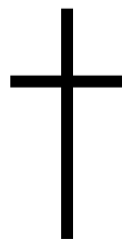
Dieva mierā aizgājusi

MĀCĪTĀJA MAIJA CEPURE-ZEMMELE dzim. LEIKARTE

Dzimusi 1942. gada 13. maijā Līgatnē, Latvijā, aizgājusi mūžībā 2015. gada 2. oktobrī Golden Valley, Minesotā, ASV.

Vai dzīvojam, vai mirstam, mēs piederam savam Kungam. (Romiešiem 14:8)

Pieminam mūsu bijušo draudzes mācītāju
MINEAPOLES – ST. PAULAS LATVIEŠU
EVAŅĒLISKI LUTERISKĀ DRAUDZĒ

Mūžībā aizsaukts
tēvocis Anglijā

ZIGURDS KĻAVIŅŠ

Dzimis 1929. gada 18. maijā Rīgā, miris 2015. gada 28. oktobrī Bradfordā

Mīlestība mūžīga nešķir mirušos no dzīviem.

Par viņu sēro
un mīlā piemiņā paturēs
BRĀĻABĒRNI UN MAZBĒRNI LATVIJĀ

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

29. novembrī Mirušo piemiņas dienas dievk. ar dievg.

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.: Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308), diak. L. Sniedze-Taggart.

• **St. Pētersburgas (FL) latv. ev. lut. dr.:** dievk. notiek 14:00 *Mūsu Pestītāja (Our Savior)* bazn. (301 – 58th Street S, St. Petersburg, FL 33707). Bībeles stundas notiek biedrības namā 11:00. Māc. Aivars Pelds, tālr.: 727-368-0935. Dr. pr. Aija Norbergs, tālr.: 727-367-6001. **22. novembrī** Bībeles stunda. **29. novembrī** Bībeles stunda. **4. decembrī** 11:00 dr. valdes sēde. **6. decembrī** dievk. **13. decembrī** Bībeles stunda.

• **Toronto – Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.:** (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, e-pasts: baznica@bellnet.ca. Māc. Dr. Anita Gaide, tālr.: 905-477-7042, e-pasts: aigaide@yahoo.com. Diakone Aina Avotiņa, tālr.: 416-920-8491, e-pasts: avotinsa@aol.com. Dr. pr. Kārlis A. Jansons, tālr.: 905-338-5613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr. vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom. pr. Maija Sukse, tālr.: 416-221-4309, e-pasts: sukse@sympatico.ca

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.:** Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@verizon.net

zon.net, Info: www.dcdraudze.org Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr. pr. Jānis Vītols, tālr.: 703-264-0089. **Svētdienās:** 9:15 Latviešu skola. 10:00 Zaķiši. 11:00 dievkalpojums. Kafijas galds. Grāmatu galds. **22. novembrī** Kārtējā skolas diena un Mirušo piemiņas dienas Sv. vak. dievk. 16:00 Svēcišu svētbrīdis *Rock Creek* kapsētā. **29. novembrī** Adventa 1. svētd. dievk. ar Sv.vak.

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.:** Ebenezer Lut. Church (96 Oak St, Willimantic, CT). dr. pr. Vija Bachmuts, tālr.: 860-644-3268. **12. decembrī** 11:00 Adventa dievk. ar dievg., diak. Linda Sniedze Taggart. Pēc dievk. lejas zālē draudzes eglīte. **24. decembrī** 14:00 Svētvakara dievk., kuŗu vadīs Imants Gorbants.

• **Ziemeļkalifornijas latv. lut. dr.:** Sanfrancisko (425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zkldraudze.wordpress.com

Lūgums sūtīt SARĪKOJUMU un DIEVKALPOJUMU ziņas uz e-pastu: rasma@laiks.us, vēlākais – svētdienās. Kārtējam avīzes numuram ziņas uz redakciju tiek nosūtītas PIRMDIENĀS.

Negaidīti Dieva mierā aizgājusi
mūsu mīļā mamma, vecmamma, māsa

MAIJA ASTRĪDA STUMBRE, dzim. PRAULIŅA

Dzimusi 1932. gada 1. oktobrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2015. gada 6. oktobrī Mineapolē, Minesotā, ASV

*Un atmiņas ziedēs ap Tevi
Baltas kā ābeles.
Ņem mūsu mīlestību
Sev zvaigžņu ceļā līdz.*

Mīlestībā viņu piemiņā paturēs
BĒRNI LAURA, GUNDARS, SANDRA AR ĢIMENĒM
MĀSA RŪTA PRAULIŅA
SVAINE MAIJA STUMBRE
RADI UN DRAUGI LATVIJĀ, VĀCIJĀ UN ASV

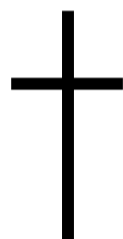

Mūžībā aizgājusi

VERA MEDNIS, dzim. KESNERS

Dzimusi 1939. gada 26. novembrī Rīgā, Latvijā,
mirusi 2015. gada 19. oktobrī Viskonsinā, ASV

Sērās piemin
MEITA MĀRA MEDNE

Mūžībā aizgājis mūsu brālis

VERNERS JUREVIČS

Dzimis 1930. gada 25. septembrī Tukumā,
miris 2015. gada 19. oktobrī Rūjienā

*Kas paliek tukšā vietā atstātā?
Tik gaiša atmiņa ar mīlestību dvēselē stādīta.*

Viņu mīļā piemiņā paturēs
MĀSA NORA AR ĢIMENI, BRĀLIS ARNIS AR ĢIMENI
DRAUGI VIESTURS KUNDZIŅŠ UN DAINA GAILIS

Fi! HARALDS KRIEVIŅŠ 54 I

Dzimis 1925. gada 8. janvārī,
miris 2015. gada 18. septembrī

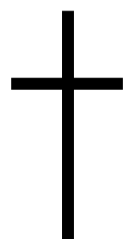
Mīļā piemiņā viņu paturēs
KORPORĀCIJA BEVERONIJA

Mūžībā aizgājis mūsu com! ANDRIS DANILAUS PHARM., 1969.II

Dzimis 1950. gada 6. martā,
miris 2015. gada 30. oktobrī Mičiganā

Sit tibi terra levis! LETTONIAS KONVENTS UN FIP!B!

No mums aizgājusi

NELLIJA KRONĪTE

8.21.1928-10.21.2015

*Es saliku vārdu ziedus
Kā puķītes vainagā...*

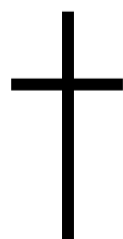
SKUMST KORPORĀCIJAS SPĪDOLA 3. COETUS

Mūsu mīļais filistrs Inženieris RALEJS TEPFERS

Dzimis 1933. gada 28. decembrī Rēzeknē,
miris 2015. gada 29. oktobrī Gēteborgā

KORPORĀCIJA TALAVIJA

Mūžībā aizgājusi

NELLIJA KRONĪTE

8.21.1928-10.21.2015

Sit tibi terra levis!

Sēro korporācija SPĪDOLA

SPORTS AMERIKĀ

NBA bijusi zvaigzne Jūings: Porziņa spēle ir universāla

Talantīgā latvieša Kristapa Porziņa spēle ir universāla, uzskata Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) bijusi zvaigzne Patriks Jūings, kurš pašlaik ir Šarlotes *Hornets* komandas treneris. *Knicks* izbraukumā ar 93:95 zaudēja *Hornets*. Jūings, kurš karjeras laikā 15 gadus aizvadīja *Knicks* rindās, pirms šīs spēles Porziņģi darbībā daudz nebija redzējis, taču bijusi NBA zvaigzne zināja, ka Latvijas basketbolists savā debijas sezonā dod komandai pienasumu.

„Domāju, ka Porziņa spēle ir

universāla. Viņš ir piemērots mūsdienu NBA spēles stilam. Viņš ir 7,3 pēdas (aptuveni 2,20 m) garš perimetra spēlētājs. Kad es spēlēju, tādi garie lika blokus,” *The New York Post* citē Jūingu. Plašsaziņas līdzekļi ziņo, ka Latvijas basketbolista statistika pirmajās spēlēs ir tika laba, kāda *Knicks* debitantiem nav bijusi, kopš 1985. gadā savu NBA karjēru uzsāka Jūings. „Viņš dara ļoti labu darbu. Viņš nemet tikai metienus no distances, bet iet cīņā par atlēkušajām bumbām uzbrukumā. Viņš nav fiziski spēcīgs, bet savu klātbūtni padara redzamu,” Porziņģi vērtēja Jūings.

Gatavojoties spēlei pret *Knicks*, Jūings skatījies Porziņa spēļu labākās videoepizodes, kurās latviešu basketbolists pēc netrāpītiem metieniem bumbu uzreiz lēcienā ietrieca grozā no augšas. *Hornets* treneri vērsuši uzmanību, lai Porziņģim neļautu izcīnīt atlēkušās bumbas.

Porziņģis šajā spēlē izcēlās ar

double-double – desmit punktiem un 15 atlēkušajām bumbām. Porziņģis gandrīz pamanījās izraut uzvaru savam klubam, taču viņa precīzais tālmetiens, kas tika izpildīts pašās spēles beigās, netika ieskaitīts, jo bumba atstājusi pirkstgalus nedaudz pēc spēles beigu signāla. Porziņģis savā NBA debijas sezonā deviņās spēlēs vidēji spēlē guvis 11,6 punktus un izcīnījis deviņas atlēkušās bumbas.

Nacionālās basketbola asociācijas spēlē Porziņģis un *Knicks* pārspēja Ņūorleānas *Pelicans* – 95:87. Kristaps Porziņģis savā 11. NBA spēlē 11. reizi devās *Knicks* sākumsastāvā un nospēlēja 23 minūtes. Viņš guva desmit punktus, savāca četras atlēkušās bumbas un ierakstīja savā rēķinā pa pārtvertai bumbai un bloķētam metienam. Porziņģim arī četras personiskās piezīmes un +/- rādītājs plūs seši, turklāt izdevās izvairīties no kļūdām.

Nacionālā basketbola asociācija (NBA) sakopojusi nedēļas labā-

kās epizodes. Ņujorkas *Knicks* latviešu basketbolists Kristaps Porziņģis ierindots 3. pozīcijā.

Džima Eichvalda uzvaras

Redakcija saņēma vēstuli no sporta drauga Ivara Eichvalda, kas stāsta par sava dēla **Džima Eichvalda** sasniegumiem. Pats Ivars savulaik spēlēja Ņujorkas basketbola vienībā *Rakte*, bet dēls aizrāvēs ar ritenbraukšanu.

Aizvadītajā sezonā Džims guvis vairākas spožas uzvaras. Saskaitot rezultātus, izrādījās, ka Džims uzvarējis kopvērtējumā, par 13 punktiem apsteidzot otrās vietas ieguvēju Džozefu Fosteru. Viņa trofeju bagāžā ir arī Ņudžersijas *Garden state* kausis individuālajos braucienos. Eichvalds ir Ņudžersijas labākās amatieru komandas *High Gear Cycling/Trek* direktors un arī viens no galvenajiem komandas locekļiem visās katēgo-

rijās. 2011. gadā Džims Eichvalds izcīnīja bronzas medaļu Amerikas treka meistarsacīkstēs 50 gadu *master* kategorijā.

Jaunībā Džims ir bijis Ņudžersijas pavalsts šosejas meistars (1994), kā arī daudzkreiz uzvarējis individuālā braucienā. Pag. gs. 90. gados viņš piedalījās olimpiskās kvalifikācijas sacensībās, kur labākais rezultāts bija sestā vieta Amerikā.

Džims Eichvalds startē individuālajā braucienā

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

Latvijas regbija izlasē debitē anglis Deividsons

Latvijas pilsonību ir ieguvis regbija spēlētājs anglis Robijs Džo Deividsons (Roberts Davidsons) (*attēlā*), kas debitēja izlasē spēlē ar Ungārijas vienību.

// FOTO: Zigismunds Zālmanis

Eiropas Nāciju kausa (ENC) 2B ligas spēlē savā laukumā mūsu regbisti ar 39:10 uzvarēja Ungārijas vienību. Šajā sacensībā Deividsons ar soda un realizācijas sitieniem guva 19 punktus, turklāt divos pieņemjumos arī atdeva pēdējās piespēles.

Pēc spēles Deividsons teica: „Ļoti laba uzvara. Latvijas izlases līmenis ir labāks, nekā es gaidīju, ir daudz labu spēlētāju. Iepriekš neko daudz nezināju par Latvijas regbiju, mans pirmais treniņš bija pirms dažām dienām. Nebija daudz laika pierast pie komandas, tomēr viss izvērtās labi. Viss man bija jauns.”

Saskaņā ar starptautiskajiem noteikumiem Robijs Deividsons Latviju ir tiesīgs pārstāvēt, jo viņa vectēva izcelsme ir meklējama Latvijā, turklāt tagad viņš ir saņēmis Latvijas pilsona pasi. Deividsonam ir trīs brāļi, kas arī spēlē regbiju, un netiek izslēgti, ka nākotnē Latvijas izlasei varētu palīdzēt viņi visi (!). „Viens brālis ir traumēts, viens vēl ir pārāk jauns, bet trešajam šoreiz neizdevās tikt uz Latviju. Būtu patīkami, ja viņi visi spēlētu valsts izlasē,” Deividsons stāstīja. „Izmantošu katru iespēju, kad būs iespējams palīdzēt komandai.” Anglijā Deividsons pārstāv pēc spēka trešo Anglijas līgas

vienību *Wharfedale*.

Latvijas regbija izlase Eiropas Nāciju kausa (ENC) 2B ligas spēlē izbraukumā pārliecinoši ar 31:3 (18:3) pieveica Kipras vienību. Latvijas komanda šajā mačā bija krietni pārāka par mājniekiem, pirmajā puslaikā spējojot izvirzīties vadībā ar 18:3. Pirmajā spēles pusē pa pieņemjumam veica Vigo Valdavs un Leno Bramanis. Otrajā puslaikā kiprieši neguva nevienu punktu, kamēr Latvija atbildēja ar 13, kad pa pieņemjumam vēl veica Mārtiņš Bokišs un Valters Raņķis. Latvija par šo uzvaru nopelnīja arī vienu bonusa punktu turnīra kopvērtējuma tabulā.

Plūdmales volejbols

Latvijas plūdmales volejbola dueti Mārtiņš Pļaviņš un Haralds Regža, kā arī Richards Finsters un Edgars Točs ar mainīgām sekmēm beidza šī gada pēdējā Pasaules kausa izcīņas *Open* kategorijas posma apakšgrupu sacensības, taču abiem pāriem izdevās iekļūt izslēgšanas turnīrā. Pļaviņš/Regža cieta neveiksmi astotdaļfināla spēlē pret Turcijas pāri (23:25, 21:16, 7:15) un turnīru beidza ar dalītu devīto vietu. Tāpat devītajā vietā ierindojās arī Finsters/Točs.

Basketbols

Starptautiskā Basketbola federācija (FIBA) paziņoja, ka uz trīs Riodežaneiro olimpisko spēļu kvalifikācijas turnīru rīkošanu basketbolā vīriešiem pretendē sešas valstis – Čehija, Vācija, Itālija, Filipīnas, Serbija un Turcija. Ja tiesības rīkot turnīru iegūs Itālija,

Serbija vai Čehija, tad iespēja piedalīties kvalifikācijā būs arī Latvijas izlasei, kas septembrī Eiropas basketbola meistarsacīkstēs izcīnīja astoto vietu. Gatavību rīkot kvalifikācijas turnīru kopumā bija izrādījušas desmit valstis, taču Grieķija, Irāna, Izraēla un Meksika no kandidātu saraksta ir svītrotas. FIBA turnīru rīkotāju nosaukšanu ir pārcēlusi no 23. novembra uz 19. janvāri. Un tikai tad būs zināms, vai arī Latvijas basketbola valstsvienībai ir cerības tikt uz Rio.

Uz olimpiskajām spēlēm tiks triju kvalifikācijas turnīru uzvarētāji. Dalību kvalifikācijā jau ir nodrošinājušas 15 valstsvienības, bet vēl trīs komandu liktenis būs atkarīgs no turnīru norises vietas. Lēmumu pieņems FIBA izpildkomiteja deviņu cilvēku sastāvā. Kvalifikācijas turnīru grupu izloze notiks 26. janvārī, 18 komandas sadalot trijos sešniekos. Turnīri nākamgad notiks no 5. līdz 10. jūlijam.

Futbols

Ziemeļrija – Latvija 1:0 (0:0). Belfāstā risinājas starptautiska futbola spēle starp Ziemeļrijas un Latvijas vienību. Latvijas izlase zaudēja ar 0:1, vārtus zaudējot 55. minūtē. Debiju Latvijas izlases vārtos piedzīvoja Pāvels Šteinbors, kurš devās laukumā spēles pēdējās 15 minūtēs. Latvijas futbolisti aizvadīja 12. spēli pēc kārtas, kurā neizdevās uzvarēt. Savukārt Ziemeļrija pārtrauca savu neveiksmju seriju pārbaudes spēlēs – iepriekšējo uzvaru ārpus PK un EC atlases turnīriem tā bija izcīnījusi pirms septiņarpus gadiem. Ziemeļrijas futbola izlases sastāvā duelim pret Latviju bija iekļauti seši Anglijas premjerlīgas spēlētāji.

Ziemeļrijas vienība spējusi pirmoreiz vēsturē kvalificēties Eiropas meistarsacīkšu finālturnīram. Līdz šim Ziemeļrija trīs reizes spēlējusi Pasaules kausa

Ziemeļrijas – Latvijas spēles moments

finālturnīros, pēdējo reizi tas notika 1986. gadā.

Nākamajā gadā Latvijas futbolisti sāks dalību 2018. gada Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas turnīrā, sacensoties vienā apakšgrupā ar Portugāli, Šveici, Ungāriju, Farēru (Fēru) salām un Andoru.

Eiropas komandu meistarsacīkstes šachā

Reikjavīkā risinās Eiropas komandu meistarsacīkstes šachā. Turnīrs ir pulcējis visus Eiropas vadošos šachistus, arī pasaules čempionu klasiskajā un ātrajā šachā norvēģi Magnusu Karlsenu. Vīriešiem Eiropas komandu meistarsacīkstes notiek 20., sievietēm – 11. reizi. Latvijas stiprā dzimuma pārstāvju komanda sacensībās ir piedalījies piecas reizes, bet labākais rezultāts bijis 17. vieta. Arī sieviešu komanda līdz šim piedalījies piecas reizes, un labākais sasniegums bijis 14. vieta. To šogad būs grūti atkārtot, jo šachs vairumam no izlases dalībniecēm nav pamatnodarbošanās.

Individuāli Latvija šajās meistarsacīkstēs ir ieguvusi trīs sudraba medaļas, turklāt visas pie trešajiem galdiņiem. Tatjana Voronova to paveica 1997. gadā, Normunds

Miezis šādu sasniegumu atkārtoja divus gadus vēlāk, Māris Krakops – 2001. gadā.

Abas mūsu komandas turnīra sākumā cieta zaudējumus. Latvijas sieviešu vienība ar 1,5-2,5 zaudēja Armēnijai, vīrieši ar tādu pašu rezultātu – Somijai. Vienīgo uzvaru pret savu pretinieku guva Aleksejs Širovs. Otrajā kārtā vīrieši zaudēja Itālijas šachistiem – 0,5:3,5. Sievietes pārliecinoši pārspēja Islandes komandu – 3,5:0,5. Trešajā kārtā abas mūsu komandas uzvarēja: vīrieši ar 4:0 skotus, sievietes ar 2,5:1,5 – Azerbaidžānas šachistes.

Guntis Valneris kļūst par Pasaules kausa ieguvēju dambretē

Nesen Bacoli (Itālija) beidzās pēdējais no septiņiem Pasaules kausa izcīņas starptautiskajā dambretē 2015. gada posmiem. Tas bija ļoti spēcīgs turnīrs, jo tajā piedalījās pieci no pašreizējo astoņiem lielāko pasaules reitingu līderiem. Par tā uzvarētāju kļuva Jūrmalas lielmeistars Guntis Valneris.

Guntis Valneris uz goda pjedestāla augstākā pakāpiena

Deviņās partijās Valneris guva četras uzvaras un piecas nospēlēja neizšķirti, nepiedzīvojot nevienu zaudējumu. Latvijas dambretists uzvarēja arī pašreizējo pasaules čempionu Aleksandru Georgijevu (Sanktpēterburga, Krievija). Līdz ar šo panākumu Latvijas lielmeistars kļuva arī par 2015. gada Pasaules kausa ieguvēju.

Sporta ziņas sakopojis
P. KARLSONS